

18 septembrie 2026

COMUNICAT DE PRESĂ

Finanțare nerambursabilă pentru consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri

Condițiile accesării fondurilor acordate prin Planul Strategic PAC 2023 – 2027 pentru exploatațiile agricole ale tinerilor fermieri au fost publicate pe pagina de internet www.afir.ro.

Finanțarea se acordă prin **intervenția DR-12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de până la 45 de ani”** și poate fi solicitată de **fermierii care sunt șefi ai exploatației** și care se încadrează în definiția „tinerilor fermieri”, având vârsta de **cel mult 40 de ani** (înainte de a împlini 41 de ani) la momentul depunerii cererii de finanțare. Pot solicita finanțare și fermierii care au beneficiat de finanțare prin **submăsura 6.1** din PNDR (indiferent de vârstă pe care o au la momentul depunerii cererii de finanțare), precum și fermierii care au vârsta de **cel mult 45 de ani** (înainte de a împlini 46 de ani) la momentul depunerii cererii de finanțare.

Finanțarea nerambursabilă ajunge până la **200.000 de euro/ proiect**, iar sprijinul financiar este maximum **80% din costurile eligibile** pentru investițiile efectuate de tinerii fermieri care au vârsta de până la 41 de ani la momentul depunerii cererii de finanțare și de maximum **65% din costurile eligibile** în cazul celorlalte categorii de beneficiari. Astfel, fermierii trebuie să asigure din surse proprii cofinanțarea privată de 20% dacă sunt tinerii fermieri până la 41 de ani sau de 35%, dacă sunt fermieri care au cel mult 45 de ani sau dacă au accesat submăsura 6.1.

Perioada de implementare a proiectului trebuie să fie de **cel mult trei ani**, la care se adaugă încă **cinci ani de monitorizare** a proiectului iar fondurile pot fi utilizate de fermieri pentru realizarea sau modernizarea construcțiilor, inclusiv **spații protejate pentru culturile agricole**, cu dotările și utilitățile necesare desfășurării activității agricole.

Sunt eligibile și investițiile în facilități de **condiționare sau depozitare** a produselor agricole obținute la nivel de fermă a căror capacitate se va corela cu capacitatea de producție a fermei, precum și **înființarea și modernizarea fermelor pomicole**, inclusiv în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole. Printre investițiile eligibile se numără și înființarea sau dezvoltarea unităților de condiționare și depozitare, precum și a unităților de procesare de la nivelul de fermă, inclusiv dotările aferente – doar ca o componentă secundară a proiectului, dar și achiziția de utilaje agricole, remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă, inclusiv cele utilizate pentru obținerea bazei furajere) și echipamente performante, inclusiv cele pentru gestionarea/ utilizarea îngrășămintelor și/ sau a produselor de protecție a plantelor.

| 1

Toate tipurile de investiții eligibile sunt detaliate în Ghidul solicitantului aferent intervenției DR-12, document disponibil pe pagina Agenției, www.afir.ro, în cadrul secțiunii Finanțare >> Exploatații agricole >> DR-12 sau accesând direct link-ul <https://www.afir.ro/domenii-de-interventie/detalii-si-anexe-dr-12/>.

Intervenția DR-12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de până la 45 de ani” este inclusă în **Planul Strategic PAC 2023 – 2027 (PS 2027)** și este finanțată de Comisia Europeană prin **Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală** și de Guvernul României prin **Bugetul de Stat**. Planul Strategic PAC 2023 – 2027 este gestionat de **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**, iar intervenția DR-12 este gestionată prin **Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)**.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

☎ 004 031 860 27 24 ✉ birou.presa@afir.ro

AFIR, certificată internațional pentru standardele

ISO
20000-1:2018
managementul
serviciilor IT

ISO
37001:2016
managementul
anti-mită

ISO
27001:2013
securitatea
informațiilor

GHIDUL SOLICITANTULUI

INTERVENȚIA DR-12

INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI

- depunere online -

PLANUL STRATEGIC PAC 2023 - 2027

Program finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin
FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ

EUROPA INVESTEȘTE ÎN ZONELE RURALE

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea intervenției DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani, cu depunere on-line

Ghid aplicabil începând cu sesiunea 2026

Ghidul solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PS 2023-2027. Ghidul Solicitantului reprezintă detalierea tehnică și financiară ce cuprinde setul de informații necesare solicitantului pentru pregătirea, derularea și implementarea proiectului, elaborat pentru fiecare intervenție PS 2023-2027, document care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale. Ghidul solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului pentru finanțare, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Contractului de finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

Ghidul solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări din cauza actualizărilor legislative naționale și europene sau procedurale – varianta actualizată este publicată pe pagina de internet www.afir.ro și www.madr.ro.

PREVEDERILE PREZENTULUI GHID SE COMPLETEAZĂ CU REGLEMENTĂRILE CUPRINSE ÎN MANUALUL DE PROCEDURĂ PENTRU INTERVENȚIA DR-12 POSTAT PE SITE-UL www.afir.ro.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general consultați paginile de internet www.afir.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – *vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.*

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

CUPRINS

CAPITOLUL 1. PREVEDERI GENERALE	4
1.1. CONTRIBUȚIA INTERVENȚIEI DR- 12 – „INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI” LA OBIECTIVELE PS PAC 2023-2027	5
1.2. SCOPUL INTERVENȚIEI DR-12 „INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI”	5
1.3. ÎNCADRAREA CERERII DE FINANȚARE ÎN COMPONENTA „SECTOR ZOOTEHNIC” SAU „ALTE SECTOARE”	6
CAPITOLUL 2 PREZENTAREA INTERVENȚIEI DR-12 – „INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI”	7
2.1. CINE POATE BENEFICIA DE FONDURI NERAMBURSABILE	7
2.2. CONDIȚII OBLIGATORII PENTRU ACORDAREA SPRIJINULUI	10
2.3. TIPURI DE INVESTIȚII ȘI CHELTUIELI ELIGIBILE	33
2.4. TIPURI DE INVESTIȚII ȘI CHELTUIELI NEELIGIBILE.....	40
2.5. CRITERII DE SELECȚIE ALE PROIECTULUI.....	46
2.5.1 CLARIFICĂRI PRINCIPII DE SELECȚIE DR - 12.....	51
2.6. VALOAREA SPRIJINULUI PUBLIC NERAMBURSABIL	67
CAPITOLUL 3. Accesarea fondurilor nerambursabile acordate pentru investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârstă de maximum 45 de ani	69
3.1. COMPLETAREA, DEPUNEREA ȘI VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE.....	70
3.1.1. COMPLETAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE	70
3.1.2. DEPUNEREA CERERII DE FINANȚARE	73
3.1.3 VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE	77
3.2. CONTRACTAREA FONDURILOR.....	82
3.3. ACHIZIȚIILE	90
3.4. PLATA.....	93

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârstă de maximum 45 de ani”

4.CAPITOLUL 4 INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE.....	96
4.1. DOCUMENTE NECESARE ÎNTOCMIRII CERERII DE FINANȚARE.....	96
4.2. DOCUMENTELE NECESARE CONTRACTARII FONDURILOR.....	104
4.3. LISTA FORMULARELOR DISPONIBILE PE SITE-UL AFIR – WWW.AFIR.RO	106
4.4. REGULI PRIVIND TRANSPARENȚA SI PUBLICAREA INFORMATIILOR REFERITOARE LA BENEFICIARI.	108
4.5. DICȚIONAR	110
4.6. AFIR ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ.....	118

5. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

5.1. Anexa 1 – Model Cerere de finanțare	www.afir.ro
5.2. Anexa 2 – Model Contract de Finanțare DR- 12	www.afir.ro
5.3. Anexa 3 - Lista cu UAT care se regăsesc în zonele montane (ZM), menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013 utilizată pentru justificarea criteriul de selecție	www.afir.ro
5.4. Anexa 4 – Fișa intervenției DR- 12	www.afir.ro
5.5. Anexa 5 – Legislație	www.afir.ro
5.6 Anexa 6 – Corelarea puterii masinii cu suprafata fermei pentru achiziționarea de masini agricole.....	www.afir.ro
5.7. Anexa 7 – Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în Accesarea PS 2023-2027.....	www.afir.ro
5.8. Anexa 8 – Instrucțiuni de completare a anexelor economico-financiare (Anexa B/Anexa C).....	www.afir.ro
5.9. Anexa 8.1 – Anexa B și Anexa C	www.afir.ro
5.10. Anexa 9 – ANEXA I la Tratat (TFUE)	www.afir.ro
5.11. Anexa 10 – Lista pentru verificarea conformitatii platformelor individuale de depozitare a gunoiului de grajd.....	www.afir.ro
5.12. Anexa 11 – Lista UAT din zona unde se implementează Instrumentul Teritorial Integrat Delta Dunării (ITI)	www.afir.ro
5.13. Anexa 12 – Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole (Anexa la Ordinul nr. 333/165/2021.....	www.afir.ro
5.14. Anexa 13 - Lista UAT-urilor din Zonele cu Constrangeri Semnificative, Lista UAT-urilor din Zonele cu Constrangeri Specifice, Lista UAT-urilor din Zonele Normale.....	www.afir.ro

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

CAPITOLUL 1. PREVEDERI GENERALE

AFIR în relația cu solicitanții și beneficiarii finanțării nerambursabile pentru accesarea intervenției DR 12 respectă principiile din Carta¹ drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, pe tot parcursul fluxului administrativ, respectiv încă de la depunerea Cererii de Finanțare (C.F.) până finalizarea proiectului, inclusiv monitorizarea acestuia.

Conform art. 7 al Hotărârii nr. 1570 din 28 Decembrie 2022 privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul Strategic PAC 2023-2027, cu modificările și completările ulterioare, solicitantul/ beneficiarul trebuie să depună toate diligențele pentru a lua la cunoștință despre informațiile publice referitoare la intervenția din PS PAC 2023-2027 în baza căreia intenționează să solicite sprijin/ să depună proiect în vederea finanțării, inclusiv cu privire la obligațiile care decurg din legislația națională în vigoare potrivit specificului/angajamentului proiectului.

În acest sens, valabil pentru toți solicitanții/beneficiarii, se impune parcurgerea din timp a tuturor etapelor intermediare care vizează eliberarea documentelor legale privind avizarea investiției propuse prin proiect precum și autorizarea finală a funcționării investiției, respectiv obținerea următoarelor documente: Proiect Tehnic, Autorizație de Construire, documente emise DSP, DSVSA, ANPM s.a., iar în situația neprezentării acestora la momentul finalizării investiției se va proceda la recuperarea sprijinului acordat.

Conform art. 8 al Hotărârii nr. 1570 din 28 Decembrie 2022, cu modificările și completările ulterioare, în cazul în care se constată crearea în mod artificial a condițiilor de către solicitant/beneficiar pentru obținerea sprijinului financiar, Autoritatea Contractantă nu va acorda/va recupera sprijinul financiar pentru cererea respectivă.

În acest sens, valabil pentru toți solicitanții/beneficiarii, se impune parcurgerea din timp a Instrucțiunilor privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PS PAC 2023-2027, anexă la ghid.

Verificările din etapele: contractare, plată și monitorizare se vor realiza conform condițiilor precizate în ghidul și procedurile de verificare aplicabile sesiunii în care a fost depus și selectat proiectul.

¹ pentru vizualizarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene se va accesa următorul link:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT>

1.1. CONTRIBUȚIA INTERVENȚIEI DR- 12 – „INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI” LA OBIECTIVELE PS PAC 2023-2027

Intervenția DR-12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”, denumită în continuare DR-12, se încadrează conform Regulamentului (UE) nr. 2115/2021, art. 73, alin. (4), art. 74 în tipul de intervenție „INVEST (73 - 74) Investiții, inclusiv investiții în irigații” având ca arie de aplicabilitate **întregul teritoriu național** și contribuie la atingerea obiectivelor specifice (O.S.):

- O.S.2 - „Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare”,
- O.S.4 - “Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile”,
- O.T.X. - “Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri”.

1.2. SCOPUL INTERVENȚIEI DR-12 „INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI”

Această intervenție se adresează tinerilor fermieri instalați atât prin PS PAC cât și prin PNDR 2014-2022 inclusiv tranziție (conform art. 19, alin. (1) Reg. (UE) nr. 1305/2013) și a celor cu vârsta de maximum 45 de ani la momentul depunerii cererii de finanțare, în vederea consolidării fermelor acestora, a unui management eficient cu scopul creșterii viabilității fermelor.

Prin intermediul intervenției se urmărește:

- sprijinirea investițiilor în vederea obținerii producției agricole primare, investițiilor în condiționare și/sau depozitare, procesării produselor agricole la nivelul fermei, ca o componentă secundară a proiectului de investiții, având ca scop creșterea valorii adăugate a propriilor produse agricole primare;
- încurajarea șefilor de exploatație instalați în calitate de tineri fermieri sau a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani, precum și a celor care au accesat sM 6.1 din PNDR

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

2014-2022 pentru facilitarea accesului la capital, consolidarea activităților exploatațiilor agricole, reînnoirea generațiilor în agricultură, reducând astfel exodul tinerilor către zonele urbane sau în afara granițelor, ceea ce va facilita consolidarea și creșterea competitivității exploatațiilor acestora.

Conform prevederilor PS 2023-2027, în cadrul acestei sesiuni vor beneficia de sprijin, prin alocare distinctă precizată în anunțul de lansare a apelului de proiecte, exploatațiile (indiferent de tipologia lor) care se încadrează și prevăd investiții în componentele:

- sector zootehnic;
- alte sectoare (vegetal).

1.3. ÎNCADRAREA CERERII DE FINANȚARE ÎN COMPONENTA „SECTOR ZOOTEHNIC” SAU „ALTE SECTOARE”

COMPONENTA: SECTOR ZOOTEHNIC

Încadrarea proiectelor de investiții în componenta „SECTOR ZOOTEHNIC” se va realiza dacă peste 50% din valoarea eligibilă a proiectului vizează investiții în ferma zootehnică. Este permisă efectuarea de investiții și pentru alte sectoare decât cel predominant (ex. vegetal), însă este obligatoriu să fie prevăzute prin proiect > 50% investiții în sectorul zootehnic. Se poate încadra în componenta „sector zootehnic” și o exploatație care nu are S.O. format din păsări/animale/albine la depunerea Cererii de Finanțare.

COMPONENTA: ALTE SECTOARE (VEGETAL)

Încadrarea proiectelor de investiții în componenta „ALTE SECTOARE” (vegetal) se va realiza dacă peste 50% din valoarea eligibilă a proiectului vizează investiții în ferma vegetală. Este permisă efectuarea de investiții și pentru alte sectoare decât cel predominant (ex. zootehnie), însă este obligatoriu să fie prevăzute prin proiect > 50% investiții în sectorul vegetal. Se poate încadra în componenta „alte sectoare” și o exploatație care nu are S.O. format din culturi vegetale la depunerea Cererii de Finanțare. **Solicitantul poate depune proiect numai în cadrul uneia dintre cele două componente: sector zootehnic sau alte sectoare.**

CAPITOLUL 2 PREZENTAREA INTERVENȚIEI DR-12 – „INVESTIȚII ÎN CONSOLIDAREA EXPLOATAȚIILOR TINERILOR FERMIERI INSTALAȚI ȘI A FERMIERILOR CU VÂRSTA DE MAXIMUM 45 DE ANI”

2.1. CINE POATE BENEFICIA DE FONDURI NERAMBURSABILE

Solicitanții eligibili

Pentru a beneficia de sprijinul financiar nerambursabil acordat în baza art. 73, alin. (4), art. 74 din Reg. (UE) nr. 2115/2021 sunt eligibili fermierii care au calitatea de șefi ai exploatației agricole pentru care se solicită sprijin, cu excepția persoanelor fizice, și care se fac parte dintr-una dintre următoarele categorii:

✚ **fermierii instalați care se încadrează în definiția “tinerilor fermieri”² conform alineatului (6) al art. 4 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, având vârsta de până la 40 de ani inclusiv (înainte de a împlini 41 de ani) la momentul depunerii cererii de finanțare;**

„Tânărul fermier” este o persoană cu vârsta de până la 40 de ani inclusiv (până cel mult cu o zi înainte de a împlini 41 de ani) la momentul depunerii cererii de finanțare, care deține competențe adecvate în domeniul agricol și care deține controlul efectiv privind luarea deciziilor referitoare la gestionarea exploatației agricole.

✚ **fermierii instalați care au finalizat implementarea planului de afaceri în cadrul subMăsurii (sM) 6.1³ din PNDR 2014-2022 inclusiv tranziție (conform art.19 alin. (1) Reg. (UE) nr. 1305/2013), indiferent de vârstă la momentul depunerii cererii de finanțare;**

✚ **fermierii instalați care au vârsta de până la 45 de ani inclusiv (până cel mult cu o zi înainte de a împlini 46 de ani) la momentul depunerii cererii de finanțare.**

Un fermier instalat reprezintă un fermier **înscris în IACS-APIA**, în conformitate prevederile HG nr. 1570 din 2022, privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul strategic PAC 2023-2027, cu modificările și

² Această categorie de fermieri, inclusiv cei instalați prin sM 6.1 din PNDR 2014-2022, beneficiază de intensitatea sprijinului de 80% dacă sunt tineri fermieri instalați ca șefi de exploatație, cu vârsta de maximum 40 de ani la momentul depunerii Cererii de Finanțare și dețin competențe adecvate în domeniul proiectului (detaliere în secțiunea 2.6 „Intensitatea sprijinului”).

³ Beneficiarii de 112 (PNDR 2007-2013) sau de DR 30 (PS 2023-2027) nu sunt incluși în categoria de beneficiari ai sM 6.1, însă pot fi eligibili dacă îndeplinesc limita de vârstă de maximum 45 de ani.

completările ulterioare. Nu contează vechimea fermierului în IACS-APIA, acesta având posibilitatea să figureze în IACS-APIA cu entitatea economică prin care vine la sprijin și în anul depunerii Cererii de Finanțare.

Calitatea de șef de exploatație se aplică tuturor solicitanților DR 12 și implică exercitarea controlului efectiv asupra exploatației și deținerea de competențe profesionale în raport cu proiectul, în conformitate cu Fișa intervenției DR 12.

Nu sunt eligibile persoanele fizice pentru accesarea DR 12.

Condiția privind finalizarea implementării planului de afaceri în cadrul subMăsurii (sM) 6.1⁴ din PNDR 2014-2022, inclusiv tranziție se realizează prin verificarea beneficiarilor sM 6.1 pe baza CNP-ului solicitantului (administratorul entității economice prin care se solicită sprijin prin DR 12), condiția fiind aplicabilă tânărului fermier, nu entității economice prin care a accesat sprijinul PNDR. În cazul beneficiarilor sM 6.1, nu există limită de vârstă.

Categoriile de solicitanți eligibili conform formei de organizare:

În cadrul intervenției DR-12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”, tânărul fermier trebuie **să acționeze în nume propriu**, să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului și trebuie să desfășoare activități economice sub una dintre următoarele forme de organizare:

☒ **Persoană fizică înregistrată și autorizată** în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare:

- ✓ individual și independent, ca persoană fizică autorizată (**PFA**);
- ✓ ca întreprinzător titular al unei întreprinderi individuale (**II**);
- ✓ ca întreprinzător titular al unei întreprinderi familiale (**IF**);

☒ **Persoana juridică română** unde un tânăr fermier în sensul art 4, alin. (6) al R. (UE) nr. 2115/2021 se instalează și exercită un control efectiv în ceea ce privește luarea deciziilor referitoare la gestionarea exploatației agricole organizată ca

- ✓ **Societate cu Răspundere Limitată – SRL** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare).

În cazul persoanelor juridice controlul efectiv se dovedește prin:

- în cazul persoanelor juridice **cu un singur acționar**, exercitarea de către tânărul fermier a **calității de asociat unic și administrator** al unei societăți cu răspundere

⁴ Beneficiarii de 112 (PNDR 2007-2013) sau de DR 30 (PS 2023-2027) nu sunt incluși în categoria de beneficiari ai sM 6.1, însă pot fi eligibili dacă îndeplinesc limita de vârstă de maximum 45 de ani.

limitată – SRL, înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare;

SAU

- în cazul persoanelor juridice **cu mai mulți acționari**, exercitarea de către tânărul fermier cumulativ a **calității de acționar /asociat majoritar** (deținerea a 50%+1 din acțiuni/ părți sociale) **și administrator unic** al unei societăți cu răspundere limitată – SRL, înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Sunt eligibile inclusiv entitățile economice nou-înființate.

Calitatea de „fermier instalat” a solicitantului va fi verificată în baza de date IACS -APIA din care reiese și codul exploatației înregistrate pentru entitatea economică a solicitantului, precum și minimum o cerere unică de plată IACS - APIA.

La completarea Cererii de Finanțare, solicitantul va furniza informații privind grupul/grupurile din care face parte. Prin “grup” se înțelege societatea-mamă și toate filialele acesteia, informațiile vor include denumirea societății-mamă și codul de înregistrare în scopuri de TVA sau codul de identificare fiscală”.

Nu sunt eligibili solicitanții/beneficiarii care se află în stare de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicată), reorganizare judiciară, insolvență sau faliment (Legea 85/2014 de prevenire a insolvenței și de insolvență).

Următoarele categorii de solicitanți/beneficiari **pot depune proiecte** aferente intervențiilor de investiții derulate prin PS 2023-2027, cu respectarea următoarelor condiții, după caz:

a) solicitanții/beneficiarii, după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD cât și pentru FEADR, care achită integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare;

b) solicitanții care respectă prevederile *Secțiunii a 2-a „Reguli privind intervențiile de investiții” aferente Hotărârii nr. 1570 din 28 decembrie 2022, privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul strategic PAC 2023-2027, cu modificările și completările ulterioare*. Conform acestei secțiuni, în cadrul PS 2023-2027, sprijinul acordat **pentru proiectele de investiții se limitează la 1 proiect per intervenție**, dar nu mai mult de 2 proiecte pe intervenții distincte per beneficiar sau 3 proiecte pe intervenții distincte per beneficiar, dacă unul dintre acestea vizează intervenția DR-19 *”Investiții neproductive la nivel de fermă”*, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

a) îndeplinirea condițiilor de eligibilitate ale acestuia și a regulilor ajutoarelor de stat, după caz;

b) să nu facă obiectul dublei finanțări cu o altă intervenție finanțată din FEADR, FEAGA sau din alte fonduri publice;

c) nu sunt create condițiile pentru a obține în mod necuvenit un avantaj, în sensul prevederilor art. 62 din Regulamentul (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013, cu modificările și completările ulterioare în orice etapă de derulare a proiectului;

d) prezentarea dovezii cofinanțării private a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului. Atât extrasul de cont, cât și contractul de credit menționează valoarea totală a cofinanțării private. În cazul în care dovada cofinanțării se prezintă prin extras de cont, acesta va fi însoțit și de angajamentul solicitantului că minimum 50% din disponibilul prezentat va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. Verificările, în acest din urmă caz, se detaliază în procedurile de lucru și contractul de finanțare;

e) în cazul aprobării mai multor cereri de finanțare/proiecte conform alin. (1)-(3), solicitantul/ beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească existența cofinanțării private pentru fiecare proiect în parte;

f) cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului sunt efectuate cu respectarea rezonabilității costurilor.

Atenție! Verificarea se va aplica și asupra acționarului majoritar, iar dacă acesta se regăsește în acționariatul altui solicitant/beneficiar care depune/are proiect în cadrul DR-12, constituie un indicator de avertizare privind depunerea/derularea unui proiect în cadrul aceleiași sau a altei intervenții, care implică finanțare din fonduri publice, iar AFIR va efectua verificările necesare pentru a stabili dacă solicitantul a creat condiții artificiale. În cazul confirmării creării de condiții artificiale, proiectul devine neeligibil!

În situația retragerii unei cereri de finanțare, solicitantul nu mai poate redepona o altă cerere de finanțare pentru aceeași intervenție în cadrul aceleiași sesiuni.

Atenție! La momentul încheierii contractului de finanțare, beneficiarul nu trebuie să fie în insolvență sau faliment. În cazul în care, în urma verificărilor făcute, acesta figurează în Buletinul Procedurilor de Insolvență cu dosar de insolvență/faliment pe rolul instanțelor de judecată, nu se contractează și se întocmește nota de neîncheiere a contractului de finanțare cu notificarea beneficiarului.

2.2. CONDIȚII OBLIGATORII PENTRU ACORDAREA SPRIJINULUI

Atenție!

Este important ca înainte de depunerea cererii de finanțare, să identificați obiectiv, punctajul pe care proiectul îl întrunește și să-l menționați în cererea de finanțare, secțiunea

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

A „Date despre tipul de proiect și beneficiar” – prescorare. În cazul supra-scorării, proiectul devine neconform.

Pentru justificarea condițiilor obligatorii specifice proiectului este necesar să prezentați odată cu Cererea de Finanțare toate informațiile concludente, iar documentele justificative vor susține aceste informații. Acolo unde este cazul (pentru investițiile cu construcții montaj), informațiile prezentate în Cererea de finanțare și documentele justificative ce o însoțesc, vor fi corelate cu informațiile din Studiul de Fezabilitate.

În cazul depunerii mai multor cereri de finanțare pe intervenții diferite, solicitantul/beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească, în etapa de contractare, existența cofinanțării private, pentru toate proiectele care au fost selectate și notificate pentru care solicitantul are în vedere încheierea contractelor de finanțare în limita impusă de prevederile HG nr. 1570/2022.

Pentru a putea primi sprijin în cadrul intervenției DR-12, solicitantul trebuie să îndeplinească următoarele **condiții de eligibilitate**:

☒ **Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție**

Condiția de eligibilitate se demonstrează la momentul depunerii Cererii de Finanțare prin efectuarea de verificări în bazele de date ale: APIA/ANSVSA/ DSVSA/ANZ pentru a se dovedi:

a) **Existența și funcționarea exploatației agricole** – se demonstrează prin înscrierea **întregii exploatații agricole** în registrele oficiale ale autorităților competente, respectiv APIA (registru exploatațiilor), ANSVSA/DSVSA și ANZ (după caz), în funcție de tipul activității.

b) **Calitatea solicitantului de fermier instalat** – se demonstrează prin înscrierea solicitantului **în sistemul IACS – APIA** exclusiv în sensul participării la sistemul de plăți și al încasării de subvenții, **cu cel puțin o parte din suprafețele și/sau animalele exploatației înregistrate în acest sistem.**

Se verifică în sistemul APIA/ ANSVSA/DSVSA/ANZ (după caz) dacă solicitantul a înregistrat exploatația pe forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin această intervenție.

Solicitanții acestei intervenții, înregistrați sub forma de organizare eligibilă pentru accesarea intervenției DR 12, au obligația să dețină cod de exploatație agricolă atribuit pe forma de organizare a solicitantului și să înscrie **toate suprafețele agricole** care fac obiectul exploatației, în APIA **și animalele** în ANSVSA/DSVSA/ANZ (după caz).

Dreptul de folosință al terenurilor trebuie să fie valabil la momentul depunerii Cererii de Finanțare, iar pentru plantatiile pomicole, valabilitatea acestuia să fie pe o perioadă de

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

minimum 10 ani și pentru pepiniere pomicole 5 ani, începând cu anul depunerii Cererii de Finanțare. Contractele care conferă dreptul de folosință asupra terenurilor agricole trebuie să fie încheiate în numele solicitantului și valabile la momentul depunerii Cererii de Finanțare. În cazul în care solicitantul deține animale care nu pot figura în APIA/ANSVSA/DSVSA/ANZ (după caz), acesta va demonstra existența acestora în cadrul exploatației prin prezentarea **Adeverinței eliberate de medicul veterinar de circumscripție**, emisă cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii Cererii de Finanțare (C.F.).

Condiția se verifică odată cu efectuarea verificărilor aferente îndeplinirii criteriului de eligibilitate privind dimensiunea economică minimă (SO).

Pentru investițiile noi, în cazul proiectelor care vizează lucrări de construcții (sere, clădiri din componența fermei), nu se verifică în IACS terenul aferent acestor obiective.

Evaluatorul AFIR verifică îndeplinirea condiției de eligibilitate prin realizarea de verificări în bazele de date de la APIA/ANSVSA/ANZ și ONRC, în etapa de evaluare.

Se verifică în sistemul IACS APIA dacă solicitantul a înregistrat exploatația pe forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin această intervenție.

Atenție! Toți solicitanții trebuie să fie înregistrați în sistemul IACS APIA cu toate suprafețele aferente exploatației pentru care solicită sprijin pe DR 12, pe forma de organizare prin care solicită sprijin, înregistrarea acestora poate avea loc inclusiv în anul depunerii cererii de finanțare. În cazul în care apar diferențe între înscrisurile din sistemele aferente registrelor oficiale și cele din realitate, acestea se vor clarifica în procesul de evaluare prin solicitarea de informații suplimentare.

☒ **Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO**

Solicitanții trebuie să **dețină** la momentul depunerii Cererii de Finanțare o exploatație agricolă (fermă) cu dimensiunea economică de minimum 12.000 € S.O.

Întreaga bază de producție (suprafețe, animale, pasări, familii de albine etc.) pentru care solicitantul are documente de proprietate și/sau arendă/ concesiune sau alte documente de folosință în conformitate cu cele solicitate în secțiunea "DOCUMENTE NECESARE ÎNTOCMIRII CERERII DE FINANȚARE" din prezentul ghid, se va înregistra în APIA .

Efectivele aferente bazei de producție zootehnice (inclusiv pasări, familii de albine, animale mici și necrotaliat etc.) și care nu se pot înregistra, **în mod justificat**, în APIA, se vor confirma cu înscrisurile din Registrul Exploatațiilor de la ANSVSA/DSVSA/ANZ/Circumscripția veterinară, înainte de depunerea C.F.

Solicitanții apicultori trebuie să facă dovada de deținere (în proprietate sau altă formă de folosință) a **vetrei stupinei**. Terenul care formează această vatră **nu este obligatoriu să fie**

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

înregistrat la APIA, acesta nefiind considerat teren agricol în conformitate cu legislația în vigoare.

Pentru exploatațiile agricole care dețin animale mici și necrotaliat/păsari/albine – se prezintă **Adeverința eliberată de medicul veterinar de circumscripție**, emisă cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii Cererii de Finanțare, din care rezultă numărul acestora /al familiilor de albine și data înscrierii solicitantului în Registrul Exploatației.

Toate animalele deținute de solicitant trebuie să fie în proprietatea acestuia, nu sub altă formă de deținere.

Dimensiunea economică a exploatației agricole se calculează conform Tabelului cu coeficienții SOC 2020 din cadrul Cererii de Finanțare, după cum urmează:

Pe baza înregistrărilor din perioada (campania) de depunere a cererii unice de plată pe suprafață în IACS - APIA stabilită conform legislației naționale din anul depunerii Cererii de Finanțare și/sau a ultimei înregistrări/actualizări în Registrul Exploatației de la ANSVSA/DSVSA și/sau ANZ (ANZ doar pentru familiile de albine, respectiv vatra stupinei) sau Circumscripția veterinară (doar pentru păsări și animale mici necrotaliat care nu se înscriu în ANSVA) efectuată înainte cu cel mult 30 de zile față de data depunerii Cererii de Finanțare/Pașapoartelor emise de ANZ, ținând cont de Nota explicativă a RICA din subsolul Tabelului SOC 2020 din Cererea de Finanțare, după caz.

Atât pe parcursul implementării, cât și ca urmare a implementării proiectului, inclusiv în situația implementării etapizate (cum e cazul spațiilor protejate care sunt date în funcțiune etapizat), exploatarea agricolă a beneficiarului poate crește fără restricții, peste dimensiunea economică de minimum 12.000 S.O. dovedită la depunerea C.F.

În cazul unei ferme mixte⁵, indiferent de speciile de animale deținute la nivelul exploatației, în situația deținerii de teren agricol, investițiile în componenta vegetală pentru achiziția simplă de utilaje și echipamente agricole **vor fi eligibile, atât pentru asigurarea bazei furajere**, cât și pentru celelalte suprafețe cu culturi agricole.

Pentru înscrierile în APIA din anul depunerii C.F., în cazul în care solicitantul nu se regăsește cu suprafața de teren menționată în tabelul cu S.O. din C.F. sau există diferențe între suprafața de teren declarată în proiect și cea din APIA, evaluatorul va solicita APIA să certifice că solicitantul s-a înscris în sistemul APIA cu suprafața declarată în Cererea de Finanțare. Dacă în urma verificărilor efectuate de AFIR prin consultarea sistemului informatic al APIA rezultă o diferență de suprafață ca urmare a încheierii controalelor administrative ale APIA, solicitantul are obligația de a reface prognoza economico-financiară și tabelul Coeficienților de producție standard, în urma solicitării de informații suplimentare în procesul de evaluare a proiectului.

⁵ Definițiile pentru fermă mixtă, vegetală și zootehnic, în accepțiunea acestui Ghid al Solicitantului, se regăsesc în secțiunea 4.5 - DICȚIONAR

Atenție!

Pentru această intervenție vor fi utilizate valorile validate ale coeficienților standard SOC 2020.

Completarea tabelului Coeficienți de producție standard, din Cererea de Finanțare, se va face cu toate activele exploatației (terenuri agricole și animale) chiar dacă fermierul nu primește plăți IACS pe toate suprafețele/animalele deținute și chiar dacă proiectul vizează înființarea unei noi unități de producție independentă funcțional de celelalte unități de producție care alcătuiesc exploatația. Pentru categoria cabaline (=ecvidee: cai, măgari, catâri) nu există coeficient SOC 2020 care să poată fi utilizat la calculul dimensiunii economice a exploatației agricole.

În ceea ce privește exploatațiile zootehnice existente la momentul depunerii Cererii de Finanțare, evaluatorul AFIR trebuie să regăsească în baza de date ANSVSA/DSVSA/ANZ, după caz, animalele deținute în exploatație la momentul depunerii C.F. În caz contrar, proiectul devine neeligibil. Excepția de la regulă o reprezintă fermele zootehnice autorizate care, la momentul depunerii C.F. nu sunt populate, din motive obiective, independente de voința solicitantului, caz în care se vor depune documentele justificative pentru starea de fapt precum și perioada menținerii acesteia, precum și Autorizația de funcționare emisă de ANSVSA/DSVSA.

Verificarea numărului de animale și a suprafețelor agricole se face de către evaluatorul AFIR prin consultarea sistemelor informatice ale ANSVSA/DSVSA/APIA/ANZ (doar pentru familiile de albine, respectiv vatra stupinei)/Circumscripția veterinară (doar pentru păsări și animale mici necrotaliat care nu se înscriu în ANSVSA/DSVSA).

Pentru o investiție nouă în zootehnie, **în cazul proiectelor care vizează lucrări de construcții specifice și clădiri din componența fermei**, nu se verifică în **APIA** terenul aferent acestor obiective, iar calculul dimensiunii exploatației vegetale în acest caz se va realiza strict în baza terenurilor agricole și a culturilor aferente înregistrate în baza de date APIA.

Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea Cererii de finanțare a exploatației agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Prin excepție, în cazul pepinierelor marja de fluctuație de maximum 15% a dimensiunii economice poate fi mai mare. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 12.000 S.O. stabilit prin condițiile de eligibilitate. Nu există limitări în creșterea dimensiunii economice a exploatației (dovedită la depunerea Cererii de Finanțare) cu care a solicitat sprijinul, după implementarea proiectului. Totodată, este permisă dezvoltarea exploatației și pe alt sector/ramură a activității agricole față de cel/cea predominant/ă la momentul depunerii Cererii de Finanțare, însă solicitantul trebuie să țină cont că deținerea de competențe profesionale în domeniul proiectului reprezintă condiție de eligibilitate și trebuie menținută pe toată perioada implementării și monitorizării proiectului.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Pentru exploatarea care **vizează creșterea animalelor**, solicitanții trebuie să dețină în exploatarea agricolă **construcții zootehnice** pentru creșterea animalelor și a păsărilor însoțite de **documentația doveditoare pentru deținerea în proprietate sau folosință**.

☒ **Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice**

La depunerea C.F. se verifică îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

(1) Rezultatul din exploatare din bilanțul precedent anului depunerii proiectului să fie pozitiv sau în cazul în care solicitantul a înregistrat pierdere din exploatare în anul anterior depunerii cererii de finanțare se verifică dacă în anii N-2 și N-3 (dacă este cazul) rezultatul din exploatare este pozitiv (inclusiv 0).

Excepție fac solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale și cei care au înregistrat doar cheltuieli din exploatare, (întreținerea efectivului de animale, înființarea culturilor și a plantațiilor, întreținerea culturilor și plantațiilor pomicole, avize, cheltuieli administrative, întreținere cont bancar etc.) și nu au avut timpul necesar pentru încheierea unui ciclu de producție în vederea obținerii de venituri din exploatare (în acest caz nu se consideră venituri din exploatare plățile APIA și lucrările efectuate în regie proprie). Pentru solicitanții aflați în situațiile exceptate se vor atașa documente care demonstrează situația de calamitate /efectuarea cheltuielilor de exploatare și, în funcție de situație, orice alt document ce poate furniza informații suplimentare relevante. De asemenea, prevederile de mai sus se aplică și în cazul solicitanților care au avut cheltuieli din exploatare dar și venituri doar din plantații pomicole aflate în primul an de la intrarea pe rod (demonstrate și prin declarația expertului contabil și proces verbal pentru recepția plantației).

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta un document (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emis de organismele abilitate (ex.: Comitetul local pentru situații de urgență), în conformitate cu legislația în vigoare, prin care se certifică:

- data producerii pagubelor;
- cauzele calamității;
- obiectul pierderilor datorate calamităților (suprafața agricolă cultivată, animale);
- gradul de afectare pentru suprafețe agricole cultivate, animale pierite (disparate/moarte/ucise).

În cazul în care anul precedent depunerii Cererii de finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul din exploatare, care poate fi negativ.

În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului se va verifica Declarația de inactivitate (conform legii) depusă la Administrația Financiară în anul financiar anterior depunerii proiectului.

În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administrația Financiară Bilanțul anului anterior depunerii proiectului, se verifică Bilanțul – formularul 10, anului anterior depunerii proiectului însoțit de contul de profit și

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatarea tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

pierdere - profit și pierdere - formularul 20, inclusiv formularele 30 și 40, înregistrat la Administrația Financiară din care rezultă că nu a înregistrat venituri din exploatare.

Pentru solicitanții: Persoane Fizice Autorizate, Întreprinderi Familiale și Întreprinderi Individuale, se va verifica DECLARAȚIA PRIVIND VENITURILE REALIZATE ÎN ANUL PRECEDENT DEPUNERII PROIECTULUI înregistrată la Administrația Financiară.

Situațiile financiare anuale precum și Declarațiile (de inactivitate/privind veniturile realizate) se vor descărca de către expertul evaluator, din PATRIMVEN. În situația în care AFIR nu poate consulta baza de date a instituției, se va solicita beneficiarilor, prin intermediul informațiilor suplimentare, în etapa de evaluare a Cererii de finanțare, prezentarea documentelor.

(2) Indicatorii economico-financiar din cadrul secțiunii economice trebuie să se încadreze în limitele menționate, începând cu al doilea an de la data finalizării investiției.

Pentru proiectele care presupun înființare și/sau reconversie, valoarea indicatorilor economici se va încadra în limitele menționate în cadrul secțiunii economice, începând cu anul următor anului intrării pe rod pentru partea din exploatare supusă reconversiei/înființării plantații. Dacă proiectul propune mai multe specii pomicole și/sau sisteme de cultură diferite se va utiliza anul intrării pe rod cu valoarea numerică cea mai mare.

La depunerea cererii de finanțare, aceste condiții se verifică pe baza situațiilor financiare anuale descărcate din PATRIMVEN, anexelor economice încărcate de solicitant și a matricei de indicatori.

Pentru completarea Anexelor B/C se va ține cont de mențiunile Anexei 8 la prezentul ghid.

Proiecțiile financiare din Anexa C se întocmesc de către toate categoriile de solicitanți persoane juridice cât și persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale pentru demonstrarea încadrării indicatorilor economico-financiar în limitele menționate, conform instrucțiunilor de completare menționate în Anexa 9 la prezentul ghid, în vederea respectării criteriului de eligibilitate privind viabilitatea economică a investiției.

În ceea ce privește asigurarea necesarului de apă pentru irigații, nu se va lua în calcul apa pluvială, iar în cazul alimentării bazinelor de stocare a apei solicitantul va face dovada documentară a provenienței apei.

Atenție!

În cazul în care un solicitant depune/implementează mai multe proiecte, în limita permisă de prevederile HG nr. 1570/2022, cu modificările și completările ulterioare, trebuie să țină cont de previziunea economico-financiară din proiectul/proiectele anterioare depuse/aflate în implementare, atât la nivelul indicatorilor economico-financiar, cât și la nivel de eligibilitate și selecție. Această prevedere nu se aplică, dacă în urma procesului de evaluare și selecție,

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

proiectele anterioare aferente celui depus prin PS 2023-2027 nu au intrat la finanțare și/sau dacă solicitantul nu deține proiect în implementare prin programările anterioare.

☒ **Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției**

Condiția de eligibilitate se verifică la momentul contractării.

În etapa de depunere a cererii de finanțare, criteriul se consideră îndeplinit dacă solicitantul și-a însușit cerințele Declarației F prin semnarea electronică a cererii de finanțare și în baza corelării informațiilor din bugetul indicativ rezultat în urma evaluării.

În etapa de contractare criteriul se consideră îndeplinit prin dovedirea asigurării cofinanțării de către solicitant prin depunerea documentelor care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată.

Documentele care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare, documente de la bancă/trezorerie, se vor depune în termenul de maxim 3 luni pentru proiecte care vizează achiziții simple, respectiv de maxim 6 luni pentru proiecte care vizează achiziții complexe, de la transmiterea Notificării beneficiarului privind selectarea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare.

☒ **Solicitantul trebuie să dețină calitatea de șef al exploatației (să exercite controlul asupra exploatației) și să demonstreze deținerea de competențe profesionale în raport cu proiectul**

Încadrarea solicitantului în definiția tânărului fermier se face cu respectarea condițiilor din Fișa intervenției DR 12, astfel:

a) Condiția privind competențele adecvate în domeniul proiectului

Sunt **eligibili** solicitanții care au absolvit **minimum 8 clase** și care dețin **competențe în raport cu proiectul**, precum:

- competențe dobândite prin participarea la **programe de inițiere** care presupun un număr de ore **sub numărul de ore aferent Nivelului I⁶** de calificare profesională
- sau**
- **experiență practică în activitate agricolă** de cel puțin 12 luni acumulată în ultimii 10 ani în cadrul unei exploatații agricole.

⁶ Nivelul I de calificare presupune minimum 360 de ore de curs pentru cei care au urmat cursuri până la 1 ianuarie 2016, iar în cazul celor care au urmat cursuri după 1 ianuarie 2016, minimum 180 de ore de curs.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Solicitanții justifică îndeplinirea condiției de eligibilitate prin orice document care atestă pregătirea profesională superioară minimului eligibil mai-sus prezentat, precum:

- **evaluarea în cadrul unui centru autorizat** de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale de minimum Nivel I de calificare, ca urmare a experienței profesionale⁷

sau

- **formare profesională prin studii/ cursuri de calificare** realizate de furnizori de formare profesională autorizați conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului de calificare profesională

sau

- studii **medii/superioare**⁸;

Pentru eligibilitatea solicitantului, la momentul depunerii cererii de finanțare este obligatoriu să prezinte diploma SAU documentul justificativ al ultimei forme de învățământ absolvite (**minimum 8 clase**). Prin document justificativ se înțelege orice document legal valabil, inclusiv adeverință de absolvire sau suplimentul descriptiv al certificatelor de formare profesională autorizate conform legislației în vigoare care cuprinde această informație.

Pentru a îndeplini condiția de eligibilitate privind formarea profesională, documentele se depun la Cererea de Finanțare. Sunt acceptate certificate de formare profesională/ calificare/instruire, sub Nivelul I de calificare (sub 360 de ore, respectiv sub 180 de ore - ținând cont de cele explicitate în nota de subsol⁷) eliberate atât de formatori autorizați, potrivit legislației în vigoare și certificatele de calificare eliberate de ANCA, respectiv DAJ, precum și certificatele de competențe profesionale.

În cazul certificatelor de competențe profesionale, acolo unde nu se poate stabili nivelul de calificare, în cadrul procesului de evaluare, se vor solicita clarificări Autorității Naționale pentru calificări (ANC).

Solicitantul trebuie să prezinte la momentul depunerii Cererii de Finanțare (C.F.) documentul care dovedește formarea sau deținerea competențelor profesionale în raport cu proiectul (diplomă/certificat de absolvire).

În cazul persoanelor juridice cu mai mulți acționari/asociați persoane fizice tineri fermieri care cumulativ îndeplinesc condiția de tânăr fermier, cerința privind formarea sau competențele adecvate trebuie îndeplinită de către persoana fizică tânăr fermier care are calitatea de **acționar sau asociat majoritar** (deținerea a 50%+1 din acțiuni/ părți sociale) **și de administrator unic.**

⁷ În cazul solicitanților care dețin certificate de competențe profesionale (obținute în urma procesului de evaluare și certificare a experienței profesionale) pentru calificarea de Lucrător în cultura plantelor cod NC 6111.1.1, nivelul de calificare asociat este Nivelul II.

⁸ studiile superioare se referă și la studiile postuniversitare (masterale, doctorale);

Solicitanții care dețin experiență practică în activitatea agricolă desfășurată pe teritoriul României și figurează în REGES, trebuie să atașeze documente doveditoare emise de angajator/ angajatori, din care să reiasă că au ocupat un post în raport cu proiectul într-o exploatare cu profil agricol, pe o perioadă de cel puțin 12 luni acumulată în ultimii 10 ani (experiența practică de 12 luni poate fi și cumulativă, desfășurată în cadrul mai multor exploatare cu profil agricol), astfel încât să certifice experiența practică în activitatea agricolă. Conținutul documentelor doveditoare se va verifica de către experții AFIR prin consultarea REGES.

Solicitanții care dețin experiență practică în activitatea agricolă desfășurată în afara granițelor țării, trebuie să atașeze documente din care să reiasă că au ocupat un post în raport cu proiectul într-o exploatare cu profil agricol, pe o perioadă de cel puțin 12 luni acumulată în ultimii 10 ani (experiența practică de 12 luni poate fi și cumulativă, desfășurată în cadrul mai multor exploatare cu profil agricol). Aceste documente oficiale trebuie să fie însoțite de traducere legalizată care să facă dovada raporturilor de muncă de tipul: contract individual de muncă/ certificat de angajare, ori o dovadă privind desfășurarea unei activități independente/ raport de muncă sau alt document eliberat de angajator, în conformitate cu actele în vigoare ale aceluia stat.

În cazul solicitanților care nu se regăsesc în REGES, precum și a celor care nu pot prezenta documentele doveditoare pentru experiență practică în raport cu proiectul în afara granițelor țării, se poate prezenta un certificat de recunoaștere a competențelor, emis de ANC, pe baza experienței dobândite.

Solicitantul va depune documentele la C.F., iar **dacă documentele doveditoare pentru deținerea de competențe adecvate, nu vizează domeniul proiectului depus pentru DR 12,** se vor solicita informații suplimentare pentru **depunerea documentației doveditoare de către solicitant** în procesul de evaluare.

Atenție! Pentru eligibilitate este suficient un simplu curs de inițiere (sub Nivelul I de calificare⁶), iar pentru selecție, punctarea începe de la minimum Nivelul I de calificare.

b) Condiția privind calitatea de șef de exploatare

Sunt eligibili solicitanții care demonstrează calitatea de șef de exploatare și dețin controlul efectiv privind luarea deciziilor referitoare la gestionarea exploatarei agricole, având calitatea de administrator și acționar unic/majoritar al entității economice prin care se solicită sprijin pentru DR 12.

În cazul persoanelor juridice controlul efectiv se dovedește prin:

- în cazul persoanelor juridice **cu un singur acționar**, exercitarea de către tânărul fermier a **calității de asociat unic și administrator** al unei societăți cu răspundere limitată – SRL, înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatareilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

SAU

➤ în cazul persoanelor juridice **cu mai mulți acționari**, exercitarea de către tânărul fermier cumulativ a **calității de acționar sau asociat majoritar** (deținerea a 50%+1 din acțiuni/ părți sociale) **și administrator unic** al unei societăți cu răspundere limitată – SRL, înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul în care solicitantul nu îndeplinește oricare dintre criteriile de mai sus, condiția de eligibilitate nu este îndeplinită.

Îndeplinirea acestei condiții de eligibilitate se demonstrează prin:

- *verificarea reprezentantului legal al solicitantului se realizează pe baza Codului Numeric Personal (CNP) din Cartea de Identitate;*

Solicitantul/beneficiarul acestei intervenții (reprezentantul legal desemnat al categoriei de solicitanți eligibili în relația cu AFIR), trebuie să fie șeful exploatației, adică să exercite controlul efectiv pe termen lung privind luarea deciziilor referitoare la gestionarea exploatației agricole, conform precizărilor din secțiunea categoriilor de solicitanți eligibili, conform formei de organizare. De asemenea, acesta nu poate avea calitatea acționar majoritar în alte entități economice care desfășoară activități agricole, prin care să acceseze același sprijin DR 12 de mai multe ori, verificările realizându-se pe baza CNP-ului reprezentantului legal.

Îndeplinirea acestei condiții de eligibilitate se va demonstra pe baza documentelor atașate la cererea de finanțare, a copiei actului de identitate pentru reprezentantul legal de proiect, a Hotărârii Adunării Generale a Acționarilor (AGA) persoanei juridice, prin care se desemnează ca fermierul (beneficiarul DR 12) să reprezinte societatea pe termen lung (cel puțin pentru perioada de monitorizare și implementare a proiectului) și acordul privind necesitatea și utilitatea investiției, în urma verificării experților în baza de date a serviciului RECOM online al Oficiului Național a Registrului Comerțului, a însușirii obligațiilor asumate în Declarația F, a documentelor atașate pentru dovada formării sau a deținerii competențelor adecvate în raport cu proiectul, precum și ca urmare a verificărilor experților în bazele de date AFIR că solicitantul se regăsește în categoria solicitanților eligibili și nu se află în una din categoriile de solicitanți, restricționate de la finanțare.

☒ **Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului**

În cazul proiectelor care vizează **modernizarea** exploatațiilor agricole, prin lucrări de modernizare a unor obiective existente, condiția de eligibilitate se îndeplinește prin:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

-
- a) prezentarea la momentul depunerii Cererii de Finanțare a documentelor doveditoare autorizării funcționării obiectivelor existente și functionale conform legislației naționale: DSP, DSVSA, ANZ, Autoritatea competentă de mediu (autorizațiile de funcționare/ NOTIFICARE de constatare a conformității cu legislația emisă pentru unitățile care se autorizează/înregistrează /avizează conform legislației în vigoare), care vor face obiectul lucrărilor de modernizare prin proiect și ulterior);
- b) depunerea și verificarea la momentul primei tranșe de plată a Avizelor necesare implementării proiectului, emise de către instituțiile mai sus menționate. La ultima cerere de plată vor fi prezentate documentele finale emise pentru investiție adică documentele care autorizează funcționarea obiectivului de investiții realizat prin proiect din punct de vedere al normelor de mediu, sanitar-veterinar și de sănătate publică, după caz.

Pentru **investiții noi** sau în cazul proiectelor care prevăd modernizarea exploatației agricole prin extinderea profilului, condiția de eligibilitate se îndeplinește la prima cerere de plată prin depunerea și verificarea Avizelor necesare implementării proiectului, emise de către instituțiile mai sus menționate. La ultima cerere de plată vor fi prezentate documentele finale emise pentru investiție și anume documentele care autorizează funcționarea obiectivului de investiții realizat prin proiect din punct de vedere al normelor de mediu, sanitar-veterinar și de sănătate publică, după caz.

Se corelează informațiile prezentate de către solicitant, cu Declarația F asumată la momentul depunerii Cererii de Finanțare și cu cele din documentele emise de Autoritatea competentă de Mediu/DSP/DSVSA/ANZ privind respectarea cerințelor de sănătate publică, sanitar-veterinare și de siguranță alimentară.

Condiția de eligibilitate se consideră îndeplinită în urma verificării Avizelor necesare implementării proiectului/documentelor finale doveditoare funcționării de la DSP, DSVSA, ANZ, Autoritatea competentă de mediu, la momentele precizate mai sus.

În cazul investițiilor în sectorul zootehnic, investiția legată de facilitățile de gestionare a gunoiului de grajd/dejecțiilor de origine animală trebuie să fie în conformitate cu ***Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole*** aprobate prin Ordinul MADR nr. 333/165/2021 - (Anexa 12 la ghid).

Calcululele privind dimensionarea corectă a facilităților de gestionare a gunoiului de grajd/dejecțiilor de origine animală se realizează prin aplicația:

<https://apanoastra.ro/calculatoare/calculator-dimensionare-platforma-gunoi-de-grajd-pentru-intreaga-perioada-de-interdicție>

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Excepție de la acest calcul fac beneficiarii cu contract de gestionare a gunoiului de grajd prin intermediul unei platforme comunale de gunoi de grajd aflată la o distanță rezonabilă (nu mai mult de 10 km distanța rutieră), pentru care se face dovada deținerii unei platforme temporare în vederea păstrării gunoiului de grajd în vederea predării către o platformă comunală și totodată se face dovada predării gunoiului de grajd prin procese-verbale de predare-primire pentru cantitatea de gunoi de grajd generată la nivel de fermă, corelat cu frecvența predării.

Cantitatea de gunoi de grajd produsă se verifică aici:

<https://apanoastra.ro/calculatoare/calculator-pentru-cantitatea-de-gunoi-de-grajd-produsa>

În cazul investițiilor care vizează un efectiv de animale sub 100 UVM, solicitanții vor îndeplini prin investiția propusă elementele minime precizate în cadrul Anexei 10– **Lista pentru verificarea conformității platformelor individuale de depozitare a gunoiului de grajd**, iar la ultima plata, se va solicita beneficiarilor, **documentul emis de DAJ** pentru verificarea conformității investiției legate de facilitățile (platforme) de gestionare a gunoiului de grajd/dejecțiilor de origine animală cu cerințele Programului de acțiune împotriva poluării apelor cu nitrați.

Atenție!

Pentru investițiile propuse prin proiect se vor prezenta, după caz, la prima cerere de plată, următoarele documente necesare demonstrării îndeplinirii condițiilor de eligibilitate, conform angajamentului asumat prin Declarația F din Cererea de Finanțare și a Contractului de Finanțare asumat:

1. Document emis de DSP județeană.
2. Document emis de DSVSA județeană.
3. Document emis de Autoritatea Competentă de Mediu.

AFIR informează toți solicitanții selectați pentru contractare că sunt obligați să dețină documentele mai sus menționate (Avize/Autorizații) la momentele precizate, aceștia având responsabilitatea demarării din timp a procedurilor de obținere, și de încadrare în termenele contractuale. În caz contrar, AFIR va utiliza de clauzele contractuale care pot conduce la rezilierea contractelor.

☒ În cazul proiectelor care prevăd investiții în sectorul pomicol se vor avea în vedere condițiile de eligibilitate specifice sectorului în conformitate cu fișa intervenției dedicată sectorului pomicol cu excepția celei referitoare la dimensiunea economică

A) În cazul înființării și/sau reconversiei solicitantul trebuie să utilizeze doar material fructifer din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Se verifică în cadrul Proiectului de înființare plantație (solicitat conform legislației specifice) și a cererii de finanțare dacă solicitantul și-a prevăzut cheltuieli cu materialul de plantare fructifer din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară.

Documentul care atestă categoria biologică a materialului (document de calitate și conformitate al furnizorului) va fi prezentat obligatoriu la depunerea Cererii de plată prin care se solicită decontarea materialului săditor și se solicită angajament în această privință, asumat prin Declarația pe propria răspundere (F).

Pentru îndeplinirea acestei condiții de eligibilitate nu este necesară verificarea soiului/soiurilor propuse prin proiect în catalogul Catalogul soiurilor românești (ISTIS).

Atenție! Înainte de elaborarea proiectului de înființare se poate consulta ICDP Mărăcineni pentru a obține un aviz prealabil (informal) referitor la pretabilitatea speciei și a soiurilor alese de solicitant pe amplasamentul dorit. Acest aviz nu este necesar a fi prezentat la depunerea Cererii de finanțare, având ca scop informarea solicitantului, înainte de elaborarea documentelor necesare accesării fondurilor nerambursabile prin intervenția DR 12.

Solicitantul trebuie să prezinte proiectul tehnic de înființare a plantației avizat în conformitate cu legislația națională;

Pentru proiectele care propun înființare și/sau reconversie se verifică dacă solicitantul a prezentat proiectul de înființare de exploatații pomicole elaborat de persoane autorizate și avizat de institutul de cercetare-dezvoltare pentru pomicultură sau de stațiunea de cercetare-dezvoltare pomicolă din zonă.

Pentru proiectele care vizează înființarea de pepiniere și cultura de de căpșuni nu se solicită proiect de înființare.

În cazul **înființării și reconversiei plantațiilor pomicole**, vor fi luate în considerare pentru sprijin doar speciile eligibile definite de Legea pomiculturii nr. 348/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Investițiile în înființarea și/sau reconversia plantațiilor pomicole/pepinierelor reprezintă cheltuielile eligibile efectuate în vederea înființării/reconversiei unei plantații pomicole, inclusiv pepiniere pomicole și includ următoarele cheltuieli/operațiuni: achiziționare puieți, defrișare, lucrări de pregătire a terenului și plantare și materialele aferente, achiziționare și instalare sistem de irigații, sistem de susținere, sisteme de protecție antigrindină, antiploaie și insecte, împrejmuirea plantației, sisteme de supraveghere a plantației, solar, tunel, seră, macrotunele, documentații pentru studii de teren, avize, autorizații emise pentru înființare și/sau reconversie plantații pomicole, inclusiv pepiniere, fertilizare, realizarea puțului pentru alimentarea cu apă a sistemului de irigații, realizarea rezervorului de apă tip lagună, realizare împrejmuire interioară puț și

lagună, realizare platforme pietruite sau betonate necesare funcționării sistemului de irigare/fertirigare sau a sistemelor de producere energie pentru pompele de irigat, achiziția de echipamente necesare funcționării sistemului de irigare/fertirigare, sisteme de producere energie pentru pompele de irigat, achiziția de sisteme de iluminat livadă, achiziția de sisteme de răcire prin aspersie a plantelor, achiziția de sisteme de drenaj, achiziția de sisteme antiîngheț.

B) Pentru pepiniere, solicitantul se angajează că materialul rezultat va fi material fructifer sau de înmulțire din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară.

Se verifică în cererea de finanțare la acest criteriu de eligibilitate dacă solicitantul își propune să producă material de înmulțire și material de plantare fructifer din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară.

Documentul care atestă categoria biologică a materialului (document oficial de certificare) va fi prezentat obligatoriu la depunerea ultimei Cereri de plată. Se solicită angajament în această privință, asumat prin Declarația pe propria răspundere (F).

Condiția nu se aplică proiectelor care nu vizează producerea de material de înmulțire și material de plantare fructifer.

(1) Pentru proiectele care vizează și înființarea sau modernizarea de pepiniere se vor respecta următoarele condiții: solicitanții au obligația ca în pepinierele pomicole să producă material de plantare fructifer inclus în sortimentul aprobat prin Catalogul oficial al soiurilor de plante de cultură din România și prin Cataloagele oficiale ale statelor membre UE și/ sau Registrul soiurilor din UE ([link-https://food.ec.europa.eu/plants/plant-reproductive-material/plant-variety-catalogues-databases-information-systems_en](https://food.ec.europa.eu/plants/plant-reproductive-material/plant-variety-catalogues-databases-information-systems_en)) care se regăsesc în cataloagele producătorilor comerciali de material de plantare fructifer. Solicitantul depune la Cererea de finanțare documentul din care să rezulte că materialul de plantare fructifer este inclus în Cataloagele oficiale ale statelor membre UE sau care se regăsesc în cataloagele producătorilor comerciali de material de plantare fructifer.

(2) Pentru producerea materialului de plantare fructifer se vor folosi următoarele categorii de material de înmulțire:

- portaltoi obținuți pe cale generativă din sămburi și semințe, proveniți din plantații semincere autorizate;
- portaltoi obținuți pe cale vegetativă (clone) din plantații mamă de butași, marcotiere autorizate sau din culturi de meristeme;
- altoi, prelevat sub formă de ramuri sau muguri, din plantații mamă autorizate.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- arbuști fructiferi obținuți pe cale vegetativă din drajoniere, stoloniere, plantații mamă de butași, marcotiere, culturi de meristeme.

(3) Materialul de înmulțire reprezintă o cheltuială eligibilă doar pentru prima înființare a pepinierii. Beneficiarul trebuie să mențină pe toată perioada de monitorizare suprafețele înființate prin proiect nu doar un ciclu de producție.

Nu este obligatorie comasarea suprafețelor vizate prin proiecte depuse în sesiuni diferite și nici menținerea amplasamentelor pentru suprafețele înființate prin proiectele anterioare (se menține doar suprafața efectivă înființată prin acestea - ha). Pe perioada de desfășurare a contractului de finanțare, după primul ciclu de cultură, se poate schimba amplasamentul suprafeței ocupate cu materialul de înmulțire și/sau plantare, rezultată prin implementarea proiectului, dacă este necesar din punct de vedere tehnologic și menționat în cererea de finanțare.

Specii eligibile pentru sprijin prin intervenția DR 12		
A. Pomi fructiferi		
Măr	Păr	Gutui
Prun	Cireș	Vișin
Cais	Piersic	Nectarin
Nuc	Migdal	Alun
Castan		
B. Arbuști fructiferi		
Coacăz negru	Coacăz roșu	Coacăz alb
Agriș	Zmeur de grădină	AFIN de cultură
Mur de grădină, Mur cu ghimpi sau fără	Măceș	Soc negru
Trandafir pentru petale	Lonicera caerulea L.	Corn
Scorușul negru (Aronia melanocarpa)	Cătină	Goji
C. Căpșun		
D. Dud		

Atenție! Pentru operațiunile dedicate sectorului pomicol, beneficiarii vor derula procedura de achiziție bunuri și servicii a AFIR pentru beneficiarii privați. În situația în care bunurile propuse spre achiziționare nu se regasesc în Baza de date de preturi, precum și pentru servicii, se vor atașa două oferte independente pentru categoriile de bunuri/servicii care

depășesc valoarea de 15.000 EUR și o ofertă pentru categoriile de bunuri/servicii cu o valoare mai mică de 15.000 EUR, cu justificarea ofertei alese, menționată în devizele pe obiect.

Rezonabilitatea prețurilor este asigurată, după caz, prin:

- respectarea limitelor de prețuri din baza de date cu prețuri de referință postată pe pagina de internet a AFIR www.afir.ro, pentru bunurile care se regăsesc în BDPR;
- prezentarea a două oferte independente, pentru bunuri și servicii a căror valoare este mai mare de 15.000 Euro și o ofertă pentru bunuri și servicii a căror valoare este mai mică sau egală cu 15.000 Euro sau PrintScreen – uri de pe site – urile furnizorilor de bunuri care cuprind informații despre furnizor, bunul oferat, caracteristicile minimale, prețul și data la care este valabil prețul afișat.- prezentarea în cadrul Studiului de Fezabilitate a declarației proiectantului semnată și ștampilată privind sursa de prețuri pentru lucrările prevăzute în proiect.

Prețul unui serviciu/produs se consideră rezonabil dacă este mai mic sau egal cu:

- a) prețul unui serviciu/produs de același tip identificat de către expert în **baza de date cu prețuri de referință de la nivelul AFIR**;
- b) prețul unui serviciu/produs de același tip identificat de către expert pe **internet**;
- c) prețul unui serviciu/produs de același tip obținut de către expert prin solicitarea a cel puțin o **ofertă de la o altă firmă** decât cea prezentată de beneficiar;
- d) prețul unui serviciu/produs de același tip identificat de către expert în cadrul unor achiziții similare efectuate în aceeași perioadă de către beneficiarii PS.

Pentru situațiile prezentate la punctele b), c) și d) prețul se consideră rezonabil dacă se situează într-o marjă de 10% față de prețul identificat de către expert.

În situația în care nu sunt identificate preturi comparabile din sursele menționate mai sus, se va accepta valoarea estimată de beneficiar pe baza ofertelor prezentate la fundamentarea bugetului.

Atentie! Ofertele vor fi analizate atât din punct de vedere al nivelului valoric al acestora, cât și al existenței unei concurențe reale între ofertanți. În acest scop, se vor verifica eventualele legături între ofertanți, precum și existența unor indicii care pot conduce la concluzia că una dintre oferte reprezintă o ofertă de curtoazie (formală), respectiv o ofertă depusă exclusiv pentru îndeplinirea cerinței privind numărul minim de oferte, fără intenția reală de a concura. Verificarea ofertanților se va face în ONRC și va viza structura acționariatului, administratorii, datele de contact.

În cazul solicitanților neplătitori de TVA, în temeiul legislației naționale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA.

Atenție!

În cazul intervenției DR 12 rezonabilitatea prețurilor NU este demonstrată pe baza costurilor standard și a contribuției în natură.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Durata până la intrarea pe rod a speciilor pomicele în funcție de sistemul de cultură			
SPECIA	Sistemul de cultură		
	Clasic	Intensiv	Superintensiv
	4	3	2
PĂR	5	4	3
GUTUI	5	4	3
PRUN	5	4	3
CIREȘ	5	4	3
VIȘIN	5	4	4
CAIS	5	4	3
PIERSIC+NECTARIN	4	3	3
NUC	8	6	6
MIGDAL	6	5	5
ALUN	6	5	4
CASTAN	8	7	6
CĂPȘUN	-	1	1
ZMEUR	-	1	1
MUR CU GHIMPI	-	2	2
MUR FĂRĂ GHIMPI	-	2	2
COACĂZ (NEGRU, ROȘU, ALB)	-	3	3
CĂTINA	5	4	3
AFIN	-	3	3
AGRIȘ	-	4	4
MĂCEȘ	5	4	4
LONICERA CAERULEA L.	-	6	5
CORN	5	5	4
ARONIA MELANOCARPA	4	4	3
SOC	4	4	4
TRANDAFIRUL PENTRU PETALE	-	4	4
GOJI– L. Barbarum*	-	2	2
GOJI– L. chinense*	-	2	2
DUD*	5	4	4

* estimările sunt din literatura de specialitate

Ghidul solicitantului-Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Densitatea pomilor (pomi/ha) pe sisteme de cultură și grupe de specii				
Nr. crt.	Grupa de specii	Sistemul de cultură		
		Clasic	intensiv	superintensiv
1	Măr, Păr	Pana la 500*	501 – 1905	Peste 1905
2	Gutui	Pana la 500*	501 – 1000	Peste 1000
3	Prun, Cais	Pana la 500*	501 – 833	Peste 833
4	Cireș	Pana la 400*	401 – 1000	Peste 1000
5	Vișin, Piersic, Nectarin	Pana la 500*	501 – 1000	Peste 1000
6	Nuc	Pana la 100*	101 – 178	Peste 178
7	Alun	Pana la 400*	401 – 667	Peste 667
8	Castan comestibil	Pana la 100*	101 – 200	Peste 200
9	Afin, Coacăz negru, Agriș, Trandafir	-	2500 – 3333	Peste 3333
10	Zmeur	-	5000 – 6667	Peste 6667
11	Mur cu ghimpi	-	2000 – 2500	Peste 2500
12	Lonicera caerulea L.	-	1000 – 1667	Peste 1667
13	Măceș	Pana la 833*	834 – 1667	Peste 1667
14	Cătină, Soc	Pana la 667*	668 – 1250	Peste 1250
15	Aronia melanocarpa	Pana la 1000*	1001 – 1905	Peste 1905
16	Corn	Pana la 500*	501 – 1000	Peste 1000
17	Căpșun	-	Până la 37.000*	Peste 37000
18	Migdal	Până la 238*	239 – 400	Peste 400
19	Mur fără ghimpi	-	1250 – 1667	Peste 1667
20	Goji – L. Barbarum**	-	Pana la 2223	Peste 2223
21	Goji – L. chinense**	-	Pana la 1905	Peste 1905
22	Dud**	Pana la 333	334 - 500	Peste 500

*inclusiv limita max.

** estimările sunt din literatura de specialitate

Pentru a demonstra îndeplinirea condițiilor obligatorii specifice proiectului este necesar să fie prezentate toate informațiile concludente în acest sens, iar documentele relevante vor susține aceste informații.

Sprijinul va fi acordat doar pentru proiecte care nu intră în sfera de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat (vor cuprinde doar acțiuni, investiții, operațiuni legate de produsele prezente în Anexa I la TFUE).

Produsele care sunt supuse procesării/condiționării/depozitării⁹ care fac obiectul studiului de fezabilitate trebuie să fie incluse în Anexa I la TFUE, iar investițiile/operațiunile vor **respecta**

⁹ Definițiile se regăsesc în secțiunea 4.5 - DICȚIONAR

prevederile legislației în vigoare din domeniul sănătate publică, sanitar-veterinar, siguranță alimentară și mediu. În acest sens, se verifică mențiunile documentelor emise de DSP și DSVSA județene, depuse la momentul contractării, dacă este cazul.

Pentru exploatațiile care vizează viticultura

În cazul **investițiilor în exploatații viticole**¹⁰, se va avea în vedere faptul că cheltuielile solicitate la plată de către solicitantul/beneficiarul DR 12 care sunt generate de investițiile sprijinite prin Programele Sectoriale finanțate prin FEAGA precum și cele generate de investițiile realizate în sectorul „struguri de masă” **sunt cheltuieli neeligibile**, în vederea asigurării demarcării investițiilor FEADR care vizează același sector, precum și a demarcării cu investițiile finanțate din FEAGA de mai jos.

În cazul exploatațiilor cu componentă viticolă care vizează strugurii de vin care au accesat/acesează intervențiile investiționale FEAGA din PS 2023-2027, va fi expusă modalitatea prin care se asigură complementaritatea dintre cele două programe, fiind avută în vedere asigurarea demarcării cu intervențiile FEAGA din PS 2023-2027. Elementele de demarcare se regăsesc în subsecțiunea 2.4.1. Nu sunt permise în cadrul acestei intervenții acțiuni de reconversie/plantare, investiții în unități de procesare aferente sectorului viti-vinicol care au fost accesate/solicitate la plată prin FEAGA având în vedere demarcarea DR 12 (FEADR) cu IS-V-01, IS-V-02 și IS-V-07 (FEAGA) care finanțează aceste acțiuni. Astfel, pentru solicitanții care accesează intervenții FEAGA, cheltuielile propuse de solicitant în accesarea intervențiilor FEAGA care se suprapun cu cele FEADR vor fi neeligibile în cadrul DR 12. Astfel, în cazul în care se identifică o solicitare de finanțare prin PS 2023-2027, prin intervenția DR 12 și cererile de finanțare/ de plată a sprijinului primit prin intervențiile IS-V-01, IS-V-02 și IS-V-07, în intervalul dintre momentul depunerii cererii de finanțare și finalizarea proiectului, această cheltuială stabilită de solicitantul din sectorul vitivinicol, prin proiectul depus pentru finanțarea prin FEADR, devine neeligibilă.

La acordarea tranșelor de plată aferente proiectului care includ cheltuieli din sectorul vitivinicol se va realiza verificarea acestor cheltuieli, iar în cazul în care există cheltuieli comune solicitate la plată pe proiectele depuse pe DR12 și sectorul vitivinicol, acestea vor fi neeligibile prin DR 12 și viceversa.

În cazul proiectelor care vizează acțiuni **de plantare și/sau defrișare**, la momentul **depunerii cererii de finanțare**, se va prezenta **autorizația de plantare/autorizația de defrișare (dacă este cazul)**, documente conform legii.

¹⁰ Cele care vizează investițiile în crame sau plantații de struguri de masă, întrucât intervenția de restructurare – reconversie a plantațiilor viti-vinicole (FEAGA) nu conține acțiuni eligibile în cadrul DR 12 (cu excepția irigațiilor)

Atentie!

Lucrările aferente plantării/defrișării se vor efectua după obținerea autorizației de plantare și/sau defrișare.

➤ În cazul producătorilor de **semințe și material săditor**, la **momentul depunerii Cererii de finanțare** se va prezenta **autorizația pentru producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor certificate și a materialului săditor**, documente conform Legii nr. 266/2002, cu modificările și completările ulterioare.

➤ În cazul clădirilor asupra cărora se intervine cu modernizări/ extinderi și în cazul terenurilor pe care se vor realiza proiecte ce presupun lucrări de construcții montaj, contractele care conferă dreptul de folosință vor fi încheiate pe o perioadă egală cu perioada de implementare și monitorizare a proiectelor.

➤ În cazul în care, acțiunile prezentate (modernizări, construcții etc.), impun obținerea de la Agenția Națională de Protecție a Mediului, a Deciziei etapei de încadrare sau a Acordului de mediu (ca document final), este important ca solicitanții să inițieze demersurile la Autoritatea Competentă de Mediu (ex. ANPM/ARBDD) pentru obținerea acestuia încă de la depunerea cererii de finanțare, astfel încât aceștia să se încadreze în termenul de depunere a documentului final de mediu solicitat la depunerea primei cereri de plată.

☒ În cazul proiectelor care propun procesare/condiționare/depozitare minim 50% din produsele agricole care sunt supuse procesării/condiționării/depozitării trebuie să provină din exploatarea proprie

Condiția de eligibilitate se verifică la momentul depunerii Cererii de Finanțare și la momentul depunerii ultimei tranșe de plată.

Se vor verifica prognozele economice, cantitățile comercializate și veniturile obținute corelat cu capacitatea de procesare/condiționare/depozitare.

ATENȚIE! Într-o proporție de până la 50% pot fi procesate și produse agricole care nu provin din propria exploatare.

Investițiile în facilități de păstrare temporară a produselor agricole ce urmează a fi supuse procesării (materia primă provenită de la terți de până la 50%) sau procesate reprezintă parte componentă a investiției în procesarea produselor agricole.

Condiția de eligibilitate se consideră îndeplinită în urma verificărilor efectuate de evaluatorul AFIR a informațiilor prezentate de către solicitant (în cererea de finanțare și anexele

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatareilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

economice) și/sau cele din extrasul ANSVSA/DSVSA/ANZ, referitoare la capete animale ca sursă de materie primă, privind producția obținută la nivel de fermă, rețetele utilizate și producția obținută/cantitatea procesată.

În cazul procesării la nivelul fermei atât materia primă procesată cât și rezultatul procesării trebuie să fie incluse în Anexa I la TFUE (Anexa nr. 9 la prezentul ghid).

Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, sunt eligibile doar ca o **componentă secundară** a proiectului (din punct de vedere financiar).

☒ **În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei, doar ca o componentă secundară, acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art. 74 din Reg (UE) nr. 2115/2021, după cum urmează:**

☒ **Înființarea/extinderea sistemelor de irigații**

a) Investiția prevede contorizarea apei.

b) Sistemul de irigații propus prin proiect nu este alimentat dintr-un corp de apă a cărui stare a fost identificată ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă.

☒ **Modernizarea sistemelor de irigații**

La nivelul proiectului, este demonstrat faptul că investiția prevede contorizarea apei și:

a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10%;
și

b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă, respectiv minimum 5%.

Inclusiv în situația înființării unui rezervor de apă, dacă acesta se va alimenta dintr-o sursă de apă subterană sau de suprafață, solicitantul trebuie să prezinte documente justificative privind proveniența apei.

Condițiile de mai sus, de la punctele a) și b) nu se aplică pentru o instalație existentă care afectează numai eficiența energetică, unei investiții în vederea creării unui rezervor sau unei investiții în vederea utilizării apei recuperate care nu afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață.

Condițiile aplicabile investițiilor eligibile în sisteme/ echipamente de irigații la nivel de fermă, conform art. 74 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, sunt:

- Investiția este în conformitate cu planurile de gestionare a bazinelor hidrografice din cadrul Directivei cadru Apă pentru suprafețele vizate și cu programul relevant de măsuri, dacă este cazul.
- Se acordă sprijin pentru o investiție în îmbunătățirea unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații.
- Contorizarea apei, care permite măsurarea utilizării apei la nivelul investiției sprijinite, este realizată sau urmează să fie instalată ca parte din investiție.
- Se demonstrează economia realizată iar investiția asigură posibile economii de apă care reflectă parametrii tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente.

Entitățile care dețin în prezent autorizația de gospodărire a apelor emisă de ANAR, îndeplinesc condițiile legate de starea corpului de apă și de conformare cu programul de măsuri ale planurilor de management ale bazinelor hidrografice, în concordanță cu art. 11 al Directivei Cadru Apă și conform cerințelor art. 74 al R (UE) 2115/2021.

Condiția de eligibilitate se verifică la momentul depunerii Cererii de Finanțare (în baza Avizelor emise de ANAR, ANIF, OUAİ corelate cu prezentarea/justificarea solicitantului și a economiei realizate) și la momentul depunerii ultimei tranșe de plată (conform investiției realizate și a documentelor justificative precizate în Instrucțiunile de plată - Anexă la Contractul de Finanțare). În etapa de evaluare a Cererii de Finanțare, se verifică în baza Avizelor emise de ANAR, ANIF, OUAİ corelate cu mențiunile solicitantului legate de îndeplinirea punctelor a) și b) (după caz). În ceea ce privește investițiile în sisteme de irigații, atât extindere, cât și modernizare, se efectuează verificarea riscului de dublă-finanțare prin accesarea altor forme de sprijin din fonduri publice pentru irigații.

ATENȚIE!

ANIF, prin filialele teritoriale, poate elibera copii ale autorizației de gospodărire a apelor pentru amenajările din administrare cu condiția prezentării următoarelor informații/documente:

- solicitarea din partea beneficiarilor;
- planul unde se va reabilita/ amenaja sistemul de irigații;
- date privind stațiile de pompare ce urmează a fi reabilitate/ înființate;
- putere și debit instalat pentru fiecare stație de pompare;
- tipul de echipamente de udare și numărul acestora pentru determinarea volumului de apă preluat din canalele Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare și sau contractat cu Administrația Națională „Apele Române”.

Solicitantul va prezenta Acordul final de bransare pentru irigații, nu acord de principiu.

Condiția de eligibilitate se consideră îndeplinită în urma verificărilor evaluatorului AFIR a avizelor emise de ANAR, ANIF, OUAİ corelate cu prezentarea/descrierea investiției din documentația tehnico-economică, investiția realizată și a economiei de apă estimat a fi realizată.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

2.3. TIPURI DE INVESTIȚII ȘI CHELTUIELI ELIGIBILE

În cadrul intervenției DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani sunt sprijinite investițiile la nivelul întregului teritoriu al României.

Un proiect poate cuprinde atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului. Investițiile aferente cheltuielilor neeligibile înscrise în proiectul selectat trebuie finalizate până la data depunerii ultimei Cereri de Plată.

Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru **investiții corporale și/sau necorporale**.

Investiții corporale, conform următoarei liste indicative a cheltuielilor eligibile:

 Construcții (noi și/sau modernizări), inclusiv spații protejate pentru culturile agricole, cu dotările și utilitățile necesare desfășurării activității agricole și/sau facilitățile de condiționare și/sau depozitare a produselor agricole obținute la nivel de fermă a căror capacitate se va corela cu capacitatea de producție a fermei;

Atenție! Investițiile în solarii vor trebui să îndeplinească următoarele cerințe minime:

- Structura de susținere a foliei este din metal galvanizat sau țevi din PVC armat cu metal;
- Se va utiliza folie tratată pentru a rezista la razele UV care are o durată de viață de cel puțin 4 ani;
- Solarul va fi prevăzut cu ferestre de aerisire: (pe laterale sau pe acoperiș), precum și cu uși sau panouri deschise la capete.

Totodată, în cadrul proiectelor care vizează înființarea de sere și solarii, vor fi prevăzute obligatoriu sisteme de irigații. Această prevedere nu este obligatorie în cazul modernizării acestora!

Atenție! Investițiile în solarii noi sau extindere pe structură din lemn nu sunt eligibile pentru finanțare pe intervenția DR 12.

Prevederea de mai sus referitoare la cerințele minime pentru solarii nu se adresează spațiilor protejate deja existente în care urmează a se realiza investiții prin care nu se intervine asupra elementelor componente (structurale) ale solarului (de exemplu se intenționează montarea unui sistem de irigare sau a unui sistem de încălzire, automatizare, sistem de ventilație etc.). În această situație, condițiile existente pe teren trebuie să permită realizarea investițiilor prevăzute în documentația tehnico-economică și descrierile tehnice despre obiectul de investiții pentru modernizări, extinderi și re tehnologizări oferite în cadrul documentației tehnico-economice să corespundă realității.

Lucrările în regie proprie sunt permise, dar nu sunt eligibile și nu pot fi decontate de către AFIR în contextul în care fișa intervenției nu permite decontarea acestora și nici nu sunt prevăzute costuri standard pentru operațiuni care ar putea fi realizate în regie proprie. Echipamentele montate în regie proprie pot fi eligibile dacă se respectă

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

condițiile specifice din ghidul solicitantului și dacă sunt menționate ca fiind cheltuieli eligibile în cadrul acestei intervenții. De asemenea, sprijinul furnizat prin intermediul intervenției DR 12 nu este unul de tip forfetar și se acordă în baza art. 73 din Regulamentul UE 2115/2021 pe bază de documente justificative (bonuri, facturi, etc.). În ceea ce privește solicitanții care dețin solarii pe structură de lemn și care aplică pe componenta legumicultură, punctarea și încadrarea se vor face la fel ca și pentru solicitanții care dețin solarii pe structură de metal galvanizat, PVC sau PVC armat cu metal.

Încadrarea și punctarea proiectelor se va efectua cu respectarea condițiilor menționate anterior, precum și a celorlalte prevederi aplicabile din ghidul solicitantului.

 Investiții în înființarea și modernizarea fermelor pomicole, inclusiv în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole:

- Exemple de cheltuieli/operațiuni eligibile aferente investițiilor în înființarea și/sau reconversia plantațiilor pomicole/pepinierelor: achiziționare puieti, defrișare, lucrări de pregătire a terenului și plantare și materialele aferente, achiziționare și instalare sistem de irigații, sistem de susținere, sisteme de protecție antigrindină, antiploaie și insecte, împrejmuirea plantației, sisteme de supraveghere a plantației, solar, tunel, seră, macrotunele, documentații pentru studii de teren, avize, autorizații emise pentru înființare și/sau reconversie plantații pomicole, inclusiv pepiniere, fertilizare, realizarea puțului pentru alimentarea cu apă a sistemului de irigații, realizarea rezervorului de apă tip lagună, realizare împrejmuire interioară puț și lagună, realizare platforme pietruite sau betonate necesare funcționării sistemului de irigare/fertirigare sau a sistemelor de producere energie pentru pompele de irigat, achiziția de echipamente necesare funcționării sistemului de irigare/fertirigare, sisteme de producere energie pentru pompele de irigat, achiziția de sisteme de iluminat livadă, achiziția de sisteme de răcire prin aspersie a plantelor, achiziția de sisteme de drenaj, achiziția de sisteme antiîngheț, etc.

 Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare;

 Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul de fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar);

Atenție! Condiția privind înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar) nu se aplică investițiilor în scopul depozitării, condiționării produselor agricole la nivel de fermă.

- ✚ **Achiziția, inclusiv prin leasing de utilaje agricole, remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă, inclusiv cele utilizate pentru obținerea bazei furajere) și echipamente performante, inclusiv cele pentru gestionarea/utilizarea îngrășămintelor și/sau a produselor de protecție a plantelor;**

Atenție! Este considerată cheltuială eligibilă doar leasingul financiar, cu obligația ca bunul să intre în proprietatea beneficiarului până la depunerea ultimei tranșe de plată.

Pentru o dimensionare adecvată de către solicitanți a parcului de utilaje se recomandă consultarea Anexei 6 - Tabelul privind corelarea puterii mașinilor agricole cu suprafața fermelor, postat pe pagina de internet a AFIR. Corelarea se realizează cu suprafețele regăsite în APIA sau certificate de APIA la momentul depunerii Cererii de Finanțare și a culturilor prognozate. Se va menționa în Cererea de Finanțare, Secțiunea A.4, dacă solicitantul deține alte utilaje agricole. La calculul puterii maxime cumulate a tuturor tractoarelor/combinelor din fermă nu vor fi luate în calcul tractoarele mai vechi de 8 ani și combinele mai vechi de 12 ani.

Atenție! În cazul deținerii unei exploatații mixte ce vizează și culturi cu flori, plante medicinale, aromatice și ornamentale, struguri de masă sau hamei, utilajele agricole achiziționate prin intervenția DR 12 vor fi utilizate exclusiv pentru culturile/plantațiile înființate prin intervenția DR 12 și nu vor putea fi utilizate pentru alte tipologii de culturi existente în cadrul exploatației mixte.

- ✚ **Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, (inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului;**
- ✚ **Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă, ca și componentă secundară;**
 - ✚ **Echipamente și sisteme de avertizare timpurie asupra fenomenelor meteorologice nefavorabile precum și alte echipamente de diminuare a efectelor fenomenelor meteorologice nefavorabile, ca și componentă secundară;**
 - ✚ **Utilajele și echipamente pentru producerea și/sau distribuirea furajelor ca hrană pentru animale din fermă;**
 - ✚ **Utilizarea soluțiilor digitale pentru practicarea agriculturii de precizie;**
 - ✚ **Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, doar ca o componentă secundară a proiectului;**
 - ✚ **Investiții noi cât și modernizarea echipamentelor pentru irigații la nivel de fermă doar ca o componentă secundară a proiectului;**
 - ✚ **Producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, hidrotermală, geotermală etc), ca o componentă**

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu, fără ca solicitantul să aibă calitatea de prosumator;

Atenție! În ceea ce privește investițiile în producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.), ca o componentă secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu fără ca solicitantul să fie prosumator, cheltuieli generate de producerea, utilizarea și stocarea energiei din sursele regenerabile menționate sunt eligibile în condițiile în care energia produsă nu va fi introdusă în Sistemul Energetic Național (SEN). Pentru demonstrarea utilizării energiei obținute, exclusiv pentru consumul propriu, se va depune atât la ultima tranșă de plată cât și la solicitarea AFIR în perioada de monitorizare, un document eliberat de către un Expert tehnic extrajudiciar în domeniul energetic, care certifică faptul că pentru obiectivul/obiectivele vizate de proiect nu s-a livrat surplusul de energie electrică în rețeaua națională de distribuție a energiei electrice sau o adeverință prin care administratorul rețelei publice sa certifice că beneficiarul nu este prosumator și deci, nu livrează energie electrică în rețeaua națională.

 Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de:

- îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției;
- achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES;
- investiții în economia circulară precum:
 - a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;
 - b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu.

Atenție!

Biomasa utilizată va proveni exclusiv din activitatea solicitantului.

 Pentru respectarea condițiilor de igienă, de protecție a muncii, sanitar-veterinare și a fluxului tehnologic, sunt eligibile cheltuielile cu spațiile destinate personalului de producție: laboratoare, vestiare tip filtru pentru muncitori, biroul medicului veterinar, biroul maiștrilor, a șefului de fermă, spațiu pentru pregătirea și servirea mesei etc.

Investiții necorporale, conform următoarei liste indicative a cheltuielilor eligibile:

- Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ✚ Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;
- ✚ Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;
- ✚ Marketingul produselor obținute, etc.

Cheltuielile aferente marketingului produselor obținute vor avea o valoare eligibilă de max. 5%.

Alte cheltuieli eligibile:

✚ Achiziționarea de sisteme audio/video de supraveghere, monitorizare și control a animalelor și a fluxurilor tehnologice din exploatarea zootehnică, sisteme de iluminat perimetral și/sau al zonelor unde se desfășoară procesele tehnologice ale exploatarei zootehnice, stație meteo, cabină pază;

✚ În cazul solicitanților neplătitori de TVA, în temeiul legislației naționale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA;

✚ Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate.

✚ Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

✚ Cheltuielile generate ca urmare a impunerii de noi cerințe ale UE, fermierilor, în vederea conformării respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatarea în acord cu art. 73, alin 5.

În cadrul cheltuielilor cu comercializarea sunt eligibile și următoarele investiții: magazinele la poarta fermei, rulotele alimentare și autorulotele, autoizotermele, automatele vânzare produse alimentare, doar ca o componentă secundară. Acestea vor fi destinate exclusiv comercializării propriilor produse agricole.

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 *"Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală"* din PS PAC 2023-2027.

✚ Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului:

1. Cheltuielile generale ale proiectului sunt costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate și sunt eligibile dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:

a) respectă prevederile cap 4.7.3 din PS PAC 2023-2027;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatareilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

b) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii ori din cerințele minime impuse de PS PAC 2023-2027;

c) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

d) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;

e) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții-montaj.

2. Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile de mai sus și **sunt decontate proporțional cu valoarea fiecărei tranșe de plată** aferente proiectului.

Excepție fac cheltuielile de consultanță pentru întocmirea dosarului Cererii de Finanțare care se pot deconta integral în cadrul primei tranșe de plată doar în cazul în care aceste servicii fac obiectul unui contract de sine stătător sau sunt evidențiate în mod distinct în cadrul contractului de consultanță pentru managementul de proiect.

3. Costurile generale ale proiectului se defalcă pe subcapitole bugetare în cadrul bugetului indicativ al proiectului și trebuie să se încadreze în maximum 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-montaj, în limita a 3% pentru investiții în achiziții, altele decât cele referitoare la construcții-montaj.

În cazul proiectelor care vizează înființarea/reconversia plantațiilor pomicole, valoarea prevăzută privind Proiectare, analiza sol, asistență tehnică, avizare proiect va fi inclusă în Bugetul indicativ în cadrul cap. 3.

De asemenea, cheltuielile necesare pregătirii tuturor documentelor solicitate pentru întocmirea și completarea dosarului Cererii de finanțare (până la semnarea Contractului de finanțare) precum: cheltuieli pentru studii de teren și proiectare, cheltuieli de organizare (de asistență) necesare în procesul de achiziții pentru activitățile efectuate înainte de încheierea Contractului de finanțare (asistența pentru derularea procedurilor de achiziții, elaborarea cererilor de ofertă, a caietelor de sarcini și a altor documente necesare derulării procedurilor de achiziții), cheltuieli aferente studiilor de piață, de evaluare, cheltuieli pentru obținere avize, acorduri și autorizații necesare în dosarul Cererii de finanțare în vederea încheierii Contractului de finanțare, inclusiv onorariile aferente, pot fi decontate, de asemenea, la prima tranșă de plată.

Studiile de fezabilitate, proiectele tehnice și/sau documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenție, aferente cererilor de finanțare depuse de solicitanții pe intervențiile din PS 2023-2027 sau schemelor de ajutor, **trebuie întocmite potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 907/2016** privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și trebuie să conțină informații tehnice, economice, detaliate și relevante în raport cu proiectul propus.

În conformitate cu Hotărârea nr. 907 din 29 noiembrie 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, documentația de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI) se întocmește în cazul intervențiilor la construcții existente, fără a fi vizată extinderea acestora, și are la bază expertiza tehnică a construcției/ construcțiilor existente.

În cazul lucrărilor de construcții pentru realizarea unui obiectiv nou de investiții, precum și în cazul unui obiectiv mixt de investiții, care cuprinde lucrări de construcții pentru realizarea unuia/ mai multor obiecte noi de investiții, precum și lucrări de intervenții asupra uneia/ mai multor construcții existente, inclusiv modernizare și extindere a unei clădiri existente, se întocmește Studiu de fezabilitate (SF), cu precizarea că, în cel de-al doilea caz (obiectiv mixt de investiții), studiul de fezabilitate va fi completat cu elementele specifice din documentația de avizare a lucrărilor de intervenții, preluându-se, în cadrul documentației tehnice (SF), soluțiile tehnice și măsurile stabilite în expertiza tehnică a construcției existente, și, după caz, a auditului energetic. În funcție de situația vizată de cererea de finanțare, se va încărca una din cele două documentații tehnico-economice menționate mai sus.

Cheltuielile necesare pregătirii tuturor documentelor solicitate pentru întocmirea și completarea dosarului Cererii de finanțare (până la semnarea contractului de finanțare) precum: cheltuieli pentru studii de teren și proiectare, cheltuieli de organizare (de asistență) necesare în procesul de achiziții pentru activitățile efectuate înainte de încheierea Contractului de finanțare (asistență pentru derularea procedurilor de achiziții, elaborarea Cererilor de ofertă, a caietelor de sarcini și a altor documente necesare derulării procedurilor de achiziții), cheltuieli aferente studiilor de piață, de evaluare, cheltuieli pentru obținere avize, acorduri și autorizații necesare în Dosarul cererii de finanțare în vederea încheierii Contractului de finanțare, inclusiv onorariile aferente, pot fi decontate, de asemenea, la prima tranșă de plată.

În vederea asigurării rezonabilității prețurilor trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- a)** încadrarea în limitele de prețuri din Baza de Date cu Prețuri de Referință aplicabilă utilizată pentru evaluarea proiectelor cofinanțate din FEADR PS 2023 - 2027 disponibilă pe pagina de internet a AFIR www.afir.ro, pentru bunurile care se regăsesc în BDPR;
- b)** prezentarea a două oferte independente pentru bunuri și servicii a caror valoare este mai mare de 15 000 Euro și o ofertă pentru bunuri și servicii a caror valoare este mai mică sau egală cu 15 000 Euro sau, în cazul bunurilor, printscreen-uri de pe site-urile furnizorilor de

bunuri cuprinzând informații despre furnizor, bunul oferat, caracteristicile minimale, prețul și data la care este valabil prețul afișat.

c) Prezentarea în cadrul Studiului de Fezabilitate a declarației proiectantului semnată și stampilată privind sursa de prețuri pentru lucrările prevăzute în proiect.

Prețul unui serviciu/produs se consideră rezonabil dacă este mai mic sau egal cu:

- a) prețul unui serviciu/produs de același tip identificat de către expert în baza de date cu prețuri de referință de la nivelul AFIR;
- b) prețul unui serviciu/produs de același tip identificat de către expert pe internet;
- c) prețul unui serviciu/produs de același tip obținut de către expert prin solicitarea a cel puțin o ofertă de la o altă firmă decât cea prezentată de beneficiar;
- d) prețul unui serviciu/produs de același tip identificat de către expert în cadrul unor achiziții similare efectuate în aceeași perioadă de către beneficiarii PS.

Pentru situațiile prezentate la punctele b), c) și d) prețul se consideră rezonabil dacă se situează într-o marjă de 10% față de prețul identificat de către expert.

În situația în care nu sunt identificate prețuri comparabile din sursele menționate mai sus, se va accepta valoarea estimată de beneficiar pe baza ofertelor prezentate la fundamentarea bugetului.

Atenție! Ofertele vor fi analizate atât din punct de vedere al nivelului valoric al acestora, cât și al existenței unei concurențe reale între ofertanți. În acest scop, se vor verifica eventualele legături între ofertanți, precum și existența unor indicii care pot conduce la concluzia că una dintre oferte reprezintă o ofertă de curtoazie (formală), respectiv o ofertă depusă exclusiv pentru îndeplinirea cerinței privind numărul minim de oferte, fără intenția reală de a concura. Verificarea ofertanților se va face în ONRC și va viza structura acționariatului, administratorii, datele de contact.

În cazul solicitanților neplătitori de TVA, în temeiul legislației naționale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA.

2.4. TIPURI DE INVESTIȚII ȘI CHELTUIELI NEELIGIBILE

Atenție! Finalizarea proiectului FEADR presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile, cât și partea de investiție realizată din cheltuielile neeligibile.

Tipurile de cheltuieli neeligibile generale sunt cele prevăzute la art. 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115 și în cap. 4.7 al PS PAC 2023-2027:

- Cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- Cheltuielile efectuate înainte de depunerea solicitării de sprijin și înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, cu excepția:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- cheltuielilor cu întocmirea și depunerea proiectelor,
 - cheltuielilor necesare implementării proiectelor care presupun înființare/reconversie plantații pomicole și înființare perdele de protecție, în cadrul intervențiilor a cărei arie de eligibilitate permite aceste culturi, pot fi realizate după depunerea cererii de finanțare,
 - cheltuielilor necesare implementării proiectelor care presupun înființare/reconversia plantațiilor de struguri de masă și plantațiilor de hamei a cărei arie de eligibilitate permite această cultură, sunt eligibile de la data aprobării Planului Strategic (V 1.2) cu respectarea prevederilor art. 86, alin. 4, paragraful 3 din Reg. 2115/2021;
 - cheltuielilor cu activitățile pregătitoare pentru înființarea și funcționarea Grupurilor Operaționale PEI, a căror eligibilitate poate fi realizată după depunerea cererii de finanțare;
- ✚ Cheltuielile cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane, Cheltuielile cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
 - ✚ Cheltuielile comune care fac obiectul posibilei dublei finanțări prevăzute în intervențiile apicole și viticole sunt excluse de la finanțarea de către APIA și viceversa.
 - ✚ Taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau eligibilă conform prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
 - ✚ În cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.
 - ✚ Cheltuielile privind informarea, publicitatea și vizibilitatea conform anexei III punctul 2 din Regulamentul (UE) 2022/129.

Atenție! Ghidul de Utilizare a Elementelor de Identitate Vizuală pentru proiectele finanțate prin FEADR în perioada de programare 2023 – 2027, **precum și Anexa 2 la Contract pentru proiectele finanțate prin FEADR** în perioada de programare 2023 – 2027 se regăsesc pe **site-ul www.afir.ro**

Tipurile de cheltuieli neeligibile specifice:

- ✚ Achiziția de terenuri și clădiri;
- ✚ Construcția și modernizarea locuinței;
- ✚ Achiziția de cap tractor;
- ✚ Achiziția de ATV, inclusiv de ATV utilitar (UTV);
- ✚ Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ✚ Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole;
- ✚ Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect;
- ✚ Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal;
- ✚ Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc;
- ✚ Cheltuielile generate prin accesarea investițiilor sprijinite prin Programele Sectoriale finanțate prin FEAGA (IS-V-01- 07) și (IS-A-01 – 07);
- ✚ Cheltuielile generate de investițiile realizate în sectoarele hamei, struguri de masă, flori, plante medicinale, aromatice și ornamentale (DR 17 și DR 18);
- ✚ Cheltuielile neeligibile generale aplicabile menționate în secțiunea 4.7 „Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală” din PS (PAC) 2023-2027.

Demarcarea intervenției DR 12 cu alte intervenții sau măsuri care pot finanța aceleași operațiuni

Evitarea dublei finanțări, în conformitate cu art. 22 (3) (a) (iii) din Reg. nr. 1060/2021, se va asigura atât ex-ante, cât și on-going prin verificări încrucișate, conform protocoalelor și schimburilor de informații efectuate între autoritățile responsabile (APIA/AFIR), pentru sectoarele vitivinicol și apicol, inclusiv cu intervențiile sectoriale din exercițiile financiare anterioare PS 2023-2027, adică PNS sau PNA cu sprijin din FEAGA.

Energie regenerabilă:

În vederea asigurării demarcării cheltuielilor comune aferente investițiilor în energie regenerabilă din fonduri publice, se va verifica evitarea dublei finanțări cu *Schema de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor din cadrul sectorului agricol și industriei alimentare obținerii energiei regenerabile*, aprobată prin Ordinul MADR nr. 70/2023, precum și cu alte programe/scheme de ajutor pentru finanțarea investițiilor în energie regenerabilă, însă obligativitatea solicitanților, respectiv a beneficiarilor DR 12 este de a nu avea calitatea de prosumator în cazul în care propun investiții în energie regenerabilă prin proiectul depus în cadrul DR 12.

Astfel, în cazul identificării unui proiect selectat pentru finanțare pe scheme de ajutor de stat sau alte programe care vizează aceeași tipologie de sprijin, aparținând aceluiași solicitant care prevede investiții în energie regenerabilă sau alte investiții finanțate prin alte programe în afara celor pentru care sunt prevederi dedicate, pentru același punct de lucru vizat de proiectul pe DR 12, **se vor elimina din proiectul depus pe DR 12, cheltuielile aferente respectivei investiții.**

Programul RAPID: Solicitanții care au beneficiat de finanțare pentru investiții achiziționate prin Proiectul „Prevenirea și Reducerea Poluării din Spațiul Rural în România” din cadrul

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Schemei de Granturi „Sprijin pentru investiții de mediu în ferme model cu rol demonstrativ”, denumit în continuare Proiectul RAPID nu pot accesa aceleași cheltuieli prin proiectul depus prin DR 12.

În vederea asigurării demarcării cheltuielilor comune cu intervențiile sectoriale viti-vinicole din PS 2023-2027 cu finanțare din FEAGA

Pentru intervențiile IS-V-01, IS-V-02 și IS-V-07 finanțate din FEAGA, asigurarea evitării dublei finanțări cu DR 12 se realizează prin verificări ex-ante și în cursul implementării proiectului - pentru cheltuielile propuse de solicitant care contribuie la același obiectiv investițional legat de sectorul viti-vinicol, acestea se pot finanța doar dintr-un singur fond în cazul depunerii de cereri de finanțare pentru accesarea celor două tipuri de fonduri. În acest sens, demarcarea se realizează pe baza protocolului privind colaborarea interinstituțională în vederea verificării cererilor de finanțare depuse de solicitanții exploatațiilor vitivinicole pentru a fi finanțate prin PS PAC 2023-2027, încheiat între cele două agenții de plăți, respectiv A.P.I.A și A.F.I.R. Pentru evitarea dublei finanțări, se vor face verificări încrucișate prin schimbul de date în procesul de evaluare a cererilor de finanțare, iar în cazul identificării de cheltuieli comune, acestea vor fi eligibile pentru finanțare din primul fond de finanțare (FEADR sau FEAGA) pentru care s-a depus cerere de finanțare sau, după caz, din primul fond în cadrul căruia solicitantul este selectat pentru finanțare/a primit decizie de finanțare a programului de investiții.

Nu sunt permise în Studiul de Fezabilitate (SF)/proiect acțiuni solicitate prin intervențiile FEAGA aferente IS-V-01, cu excepția sistemelor de fertilizare, iar achiziția de echipamente/utilaje în sisteme de plantații viticole pentru producția de struguri de vin NU este eligibilă în DR 12, însă pot fi eligibile tractoare și anumite vehicule specializate, așa cum sunt precizate în lista cheltuielilor eligibile aferentă DR 12.

În vederea asigurării demarcării cheltuielilor comune cu intervențiile sectoriale apicole din PS 2023-2027 cu finanțare din FEAGA

În ceea ce privește asigurarea liniilor de demarcare FEAGA-FEADR dintre intervențiile sectoriale și cele de dezvoltare rurală dedicate sectorului apicol, acestea se realizează în conformitate cu prevederile art. 5 din Ordinul MADR nr. 105/2023.

Solicitanții intervențiilor apicole pot accesa simultan sprijin și prin intervenția DR-12 "Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani ", cu condiția ca acele cheltuieli propuse prin lista cheltuielilor stabilită de apicultor prin proiect să nu fi fost solicitate prin intervențiile apicole din perioada 2023-2027 și viceversa. Condiția se aplică de la momentul solicitării sprijinului prin DR-12, iar lista cheltuielilor stabilită de apicultor prin proiectul depus pentru finanțarea prin FEADR devine neeligibilă (cheltuielile fiind eliminate din cadrul proiectului depus în cadrul intervenției DR 12) pentru cheltuielile decontate prin intervențiile apicole din perioada 2023-2027.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Pentru evitarea dublei finanțări, se vor face verificări încrucișate prin schimbul de date în procesul de evaluare a cererilor de finanțare, pe baza protocolului încheiat între APIA și AFIR privind colaborarea interinstituțională, în vederea verificării cererilor depuse de solicitanții intervențiilor apicole pentru a fi finanțate prin PS PAC 2023-2027.

Astfel, în cazul exploatațiilor cu componentă apicolă care au accesat/accesează intervențiile FEAGA din PS 2023-2027 dedicate sectorului apicol va fi expusă modalitatea prin care se asigură complementaritatea dintre cele două programe, viabilitatea afacerii, fiind avută în vedere asigurarea demarcării cu intervențiile FEAGA din PS 2023-2027. Nu sunt permise în Studiul de Fezabilitate (SF)/proiect acțiuni solicitate prin intervențiile FEAGA aferente sectorului apicol, respectiv IS-A-01, 02, 03, 04, 05, 06, 07 care finanțează aceste acțiuni. Astfel, pentru solicitanții care accesează intervenții FEAGA, cheltuielile propuse de solicitant în accesarea intervențiilor FEAGA care se suprapun cu cele FEADR vor fi neeligibile în cadrul DR 12. În cazul identificării de cheltuieli comune, acestea vor fi eligibile pentru finanțare din primul fond de finanțare (FEADR sau FEAGA) pentru care s-a depus cerere de finanțare sau, după caz, din primul fond în cadrul căruia solicitantul este selectat pentru finanțare/a primit decizie de finanțare a programului de investiții.

În cazul în care se identifică o solicitare de finanțare prin PS 2023-2027, prin intervenția DR 12 și cererile de finanțare/ de plată a sprijinului primit prin intervențiile IS-A-01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, în intervalul dintre momentul depunerii cererii de finanțare și finalizarea proiectului, această cheltuială stabilită de solicitantul din sectorul apicol, prin proiectul depus pentru finanțarea prin FEADR, devine neeligibilă.

Și la acordarea tranșelor de plată, inclusiv ultima plată, aferente proiectului care includ cheltuieli din sectorul apicol se va realiza verificarea acestor cheltuieli, iar în cazul în care există cheltuieli comune solicitate la plată pe proiectele depuse pe DR12 și sectorul apicol, acestea vor fi neeligibile prin DR 12 și viceversa.

Demarcarea intervenției DR 12 cu intervenții finanțate prin FEADR – PS 2023-2027

Demarcarea intervenției DR 12 cu DR 30 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri” se realizează ex-ante, în conformitate cu prevederile alin. (2), art. 24 din HG nr. 1570/2022, „Beneficiarii sprijinului pentru DR-30 pot depune proiecte de investiții pentru oricare dintre celelalte intervenții de investiții din cadrul PS 2023-2027, doar după acordarea celei de-a doua tranșe de plată.” Totodată, un SF/proiect depus în cadrul DR 12 nu poate conține aceleași cheltuieli (utilaje/echipamente sau construcții/modernizări) accesate deja în cadrul DR 30, decât dacă s-au schimbat caracteristicile exploatației actuale și se impun investiții dimensionate/adaptate la specificul exploatației curente.

Demarcarea intervenției DR 12 cu DR 15, DR 16 sau DR 20 se realizează la nivel de cheltuieli eligibile: cheltuielile accesate prin implementarea proiectelor deja finanțate nu vor fi eligibile în cadrul DR 12. Pentru achiziții simple, solicitantul care depune proiect pentru achiziții de utilaje și echipamente pentru investiții în sectorul pomicol/pepinieră (DR 15), legume și/sau

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

cartofi (DR 16), sau sectorul zootehnic (DR 20) nu mai poate aplica pentru sprijin pentru același tip de utilaj în cadrul Intervenției DR 12.

Demarcarea intervenției DR 12 cu DR 17 - *Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masa* este asigurată la depunerea proiectelor prin condițiile de eligibilitate specifice fișei intervenției DR 12, cheltuielile specifice acestor sectoare fiind neeligibile în cadrul DR 12.

Demarcarea intervenției DR 12 cu DR 18 - *Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice* este asigurată la depunerea proiectelor prin condițiile de eligibilitate specifice fișei intervenției DR 12, cheltuielile specifice acestor sectoare fiind neeligibile în cadrul DR 12.

Demarcarea intervenției DR 12 cu DR 19 - *Investiții neproductive la nivel de fermă* este asigurată la depunerea proiectelor prin condițiile de eligibilitate specifice fișei intervenției DR 12, în sensul în care cheltuielile finanțate prin DR 19 (cele neproductive) nu sunt eligibile în cadrul DR 12.

Atentie! Pentru exploatațiile care dețin și suprafețe de struguri de masa, hamei, flori, plante medicinale, aromatice și ornamentale, cheltuielile destinate acestor sectoare nu sunt eligibile, dar fermierul poate deține și astfel de suprafețe. În cazul utilajelor care se pretează atât pentru sectoarele menționate mai sus, cât și pentru alte sectoare eligibile vizate de exploatația solicitantului DR-12, în SF/proiect solicitantul va trebui să justifice necesitatea și utilizarea utilajului pentru sectorul eligibil, în raport cu suprafețele și culturile pentru care acesta este solicitat.

În ceea ce privește demarcarea cu intervenția DR 22- *Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole*, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul eligibilității investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică. În cazul în care se vor regăsi în proiectul depus pentru DR 12 investiții care se regăsesc în alte proiecte selectate pentru finanțare pentru DR 22 ale solicitantului, acestea vor fi eliminate din cadrul proiectului depus de același solicitant pe intervenția DR 12 care vizează aceleași tipuri de investiții.

În ceea ce privește demarcarea cu intervenția DR 25 prin care potențialii beneficiari pot accesa investiții privind modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuția apei la plante), iar prin intervenția DR 12, la nivelul fermei se asigură distribuția apei către plante fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații, verificarea realizându-se cu privire la cheltuielile aferente acestor componente care fac obiectul unui proiect **DR 25**, acestea fiind eliminate din cadrul proiectului depus de același solicitant pe intervenția DR 12 care vizează aceste tipuri de investiții.

În ceea ce privește demarcarea cu intervențiile din PS prin care beneficiarii pot accesa investiții privind sistemele de irigații evitarea dublei finanțări se va realiza prin eliminarea

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

cheltuielilor care vizează aceleași tipuri de investiții din cadrul proiectului depus pe intervenția DR 12.

Demarcarea intervenției DR 12 cu măsuri FEADR din PNDR 2014-2022

Demarcarea intervenției DR 12 cu sM 6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri” se realizează după cum urmează: un SF/proiect depus în cadrul DR 12 nu poate conține aceleași cheltuieli (utilaje/echipamente sau construcții/modernizări) accesate deja în cadrul sM 6.1, decât dacă s-au schimbat caracteristicile exploatației actuale și se impun investiții dimensionate/adaptate la specificul exploatației curente.

Demarcarea intervenției DR 12 cu sM 4.1 Investiții în exploatații agricole – pachetele 4.1.1 aferentă PNDR 2014-2022 și **sM 4.1a** se realizează după cum urmează:

- solicitantul care depune proiect pentru achiziții simple pentru investiții în sectorul legume și/sau zootehnie prin **pachetul 4.1.1** nu mai poate aplica pentru sprijin pentru același tip de utilaj în cadrul Intervenției DR 12;
- solicitantul care depune proiect pentru achiziții de mașini/utilaje și echipamente pentru investiții în sectorul pomicol/pepinieră prin **submăsura 4.1a** nu mai poate aplica pentru sprijin pentru același tip de utilaj în cadrul Intervenției DR 12.

Atenție! Același tip de utilaj înseamnă mașini, instalații sau echipamente care îndeplinesc aceeași funcție, au aceleași caracteristici tehnice, au un mod de operare similar și fac parte din aceeași categorie constructivă.

Pentru orice altă intervenție cu sprijin din fonduri publice, care ar putea face obiectul dublei finanțări și care urmează a fi lansată după lansarea prezentei intervenții, se va asigura evitarea dublei finanțări. Astfel, un beneficiar de DR 12 care intenționează să acceseze și o altă intervenție din Pilonul I cât și celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 și alte programele naționale pe parcursul implementării și monitorizării DR 12, nu va beneficia de finanțare pentru aceleași cheltuieli.

2.5. CRITERII DE SELECȚIE ALE PROIECTULUI

Selecția pentru finanțarea proiectelor depuse în cadrul intervențiilor din PS 2023-2027 se desfășoară în conformitate cu prevederile H.G. nr. 1570/28.12.2022 și a Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic 2023-2027 (PS 2023-2027), aprobat prin Ordinul MADR 407/2023 și se aplică principiul concursului de proiecte, transpus printr-o procedură de selecție transparentă, bine documentată, nediscriminatorie, realizată pe baza criteriilor de selecție stabilite și aprobată prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Pentru această intervenție pragul de calitate prestabilit este de 45 puncte, atât pentru componenta SECTOR ZOOTEHNIC, cât și pentru componenta ALTE SECTOARE.

Sesiunea de depunere proiecte se organizează în două etape lunare stabilite prin nota de lansare.

Pentru această intervenție, pentru ambele componente, pragul de calitate aferent primei etape lunare este de 80 de puncte, iar pragul de calitate aferent celei de-a doua etape lunare care reprezintă și pragul de calitate prestabilit (pragul minim) este de 45 puncte pentru ambele componente.

Cererile de Finanțare care au punctajul estimat (auto-evaluare/pre-scoring) mai mic decât pragul de calitate lunar nu pot fi depuse în luna respectivă, sistemul on-line nepermițând încărcarea Cererii de Finanțare, acestea putând fi depuse în luna în care punctajul estimat este mai mare sau egal cu pragul de calitate respectiv.

IMPORTANT

Înainte de depunerea cererii de finanțare (CF), solicitantul trebuie să identifice, obiectiv, punctajul estimat (evaluare, prescoring) pe care aceasta îl întrunește și să-l menționeze în Cererea de Finanțare secțiunea A „Date despre tipul de proiect și beneficiar” precum și încadrarea corectă a proiectului din punct de vedere al alocării financiare a intervenției precum și să anexeze cererii de finanțare, documentele pe baza cărora se certifică îndeplinirea criteriilor de selecție, în acord cu detalierea de la secțiunea aferentă selecției.

Toate proiectele vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție menționate mai jos, iar scorul se calculează în baza următoarelor principii de selecție:

Grilă principii de selecție – DR 12 (componenta sector zootehnic)	Puncte max. 100
1. Principiul nivelului de calificare în domeniul proiectului	20 p
C.S.Z. 1.1 Solicitantul a absolvit cu diplomă de studii superioare pentru ramura agricolă vizată în proiect.	20p
C.S.Z. 1.2 Solicitantul are studii medii și prezintă dovada calității de student în an terminal pentru ramura agricolă vizată în proiect/ absolvirii unui liceu agricol (obligatoriu cu diplomă de bacalaureat) / absolvirii unor studii postliceale pentru ramura agricolă vizată în proiect sau Solicitantul prezintă dovada finalizării cursurilor unui liceu agricol (fără diplomă de bacalaureat)/ finalizării unui curs de calificare pentru ramura agricolă vizată în	15 p.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

proiect, cel puțin Nivelul I de calificare, conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului de calificare profesională.	
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (1.1 și 1.2) nu este cumulativ</i>	
2. Principiul apartenenței la structurile asociative	10 p.
C.S.Z. 2.1 Solicitantul este membru al unui grup de producători/membru cooperador acționar într-o cooperativă agricolă care deține o unitate de procesare/ abatorizare/condiționare* (*inclusiv depozitare) autorizată și activă în sectorul zootehnic	10 p.
C.S.Z. 2.2 Solicitantul face parte dintr-o structură asociativă cu rol economic în calitate de: membru cooperador conform Legii nr. 1 din 2005/ membru cooperador acționar conform Legii nr. 566 din 2004/ membru al grupului sau organizației de producători.	5 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (2.1 și 2.2) nu este cumulativ.</i>	
3. Principiul deținerii în proprietate a exploatației	max. 20 p.
C.S.Z. 3.1 - Solicitantul deține în proprietate suprafețele de teren agricol aferente exploatației	max. 10 p.
C.S.Z. 3.2 – Solicitantul deține în proprietate: - terenuri și/sau construcție asupra cărora își propune, prin proiect, modernizarea și/sau extinderea unităților de producție zootehnice (extinderea presupune ca în cadrul exploatației existente fermierul să dețină o ferma zootehnică și să își propună construirea unei noi unități zootehnice) sau - terenuri pe care își propune înființarea unei unități de producție zootehnice (prin adăugarea de cod CAEN în zootehnie) în cadrul exploatației	10 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (3.1 și 3.2) este cumulativ.</i>	
4. Principiul promovării tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului, eficientizarea utilizării resurselor naturale	max. 19 p.
C.S.Z. 4.1 Proiecte de investiții care promovează tehnologii de precizie aplicabile producției agro-alimentare, inclusiv sisteme automatizate/digitalizate în funcție de specificul activității desfășurate (minim 10% din valoarea eligibilă a proiectului)	14 p.
C.S.Z. 4.2 Proiecte de investiții care promovează economia circulară/utilizare de energie din surse regenerabile/sisteme de irigare prin picurare independente energetic	5 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (4.1 și 4.2) este cumulativ.</i>	
5. Proiecte care promovează investiții ce permit aplicarea măsurilor de managementul riscului	max. 10 p.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

C.S.Z. 5.1 Măsuri de gestionare a riscurilor asupra culturilor sau construcțiilor aferente procesului productiv sau animalelor aflate în exploatație	max. 10 p.
6. Principiul încurajării și dezvoltării exploatațiilor gestionate de tinerii fermieri și fermierii instalați	21 p.
C.S.Z. 6.1 Prioritizarea fermierilor care au beneficiat de sprijin de instalare prin PNDR sau PS PAC	21 p.
C.S.Z. 6.2 Prioritizarea fermierilor care accesează pentru prima dată sprijin prin măsuri/intervenții agricole FEADR și sunt instalați (înscriși în IACS-APIA) cu minimum 5 ani înaintea depunerii cererii de finanțare	21 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (6.1 și 6.2) nu este cumulativ</i>	
Solicitantul se angajează să mențină respectarea tuturor criteriilor de selecție îndeplinite, pentru care a primit punctaj la finanțare, pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului de finanțare.	

Grilă principii de selecție – DR 12 (componenta - alte sectoare)	Puncte max. 100
1. Principiul nivelului de calificare în domeniul proiectului	20 p.
C.S. 1.1 Solicitantul a absolvit cu diplomă de studii superioare pentru ramura agricolă vizată în proiect.	20 p.
C.S. 1.2 Solicitantul are studii medii și prezintă dovada calității de student în an terminal pentru ramura agricolă vizată în proiect/ absolvirii unui liceu agricol (obligatoriu cu diplomă de bacalaureat)/ absolvirii unor studii postliceale pentru ramura agricolă vizată în proiect sau Solicitantul prezintă dovada finalizării cursurilor unui liceu agricol (fără diplomă de bacalaureat) / finalizării unui curs de calificare pentru ramura agricolă vizată în proiect, cel puțin Nivelul I de calificare, conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului de calificare profesională.	15 p.
<i>Punctajul celor doua criterii de selecție (1.1 și 1.2) nu este cumulativ.</i>	
2. Principiul apartenenței la structurile asociative	10 p.
C.S. 2.1 Solicitantul este membru al unui grup sau organizații de producători/ membru cooperador acționar într-o cooperativă agricolă care: deține o unitate de procesare/condiționare* (*inclusiv depozitare) autorizată și activă în sectorul vegetal	10 p.
C.S. 2.2 Solicitantul face parte dintr-o structură asociativă cu rol economic în calitate de: membru cooperador conform Legii nr. 1 din 2005/ membru cooperador acționar conform Legii nr. 566 din 2004/ membru al grupului sau organizației de producători.	5 p.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

<i>Punctajul celor două criterii de selecție (2.1 și 2.2) nu este cumulativ.</i>	
3. Principiul deținerii în proprietate a exploatației	max. 20 p.
C.S. 3.1 Solicitantul deține în proprietate suprafețele de teren agricol aferente exploatației	max. 10 p.
C.S. 3.2 Solicitantul deține în proprietate: - terenuri și/sau construcții pentru unitățile de producție aferente fermei vegetale asupra cărora își propune prin proiect modernizarea și/sau extinderea acestora - sau - terenuri pe care își propune înființarea unei unități de producție aferentă fermei vegetale (prin adăugarea de cod CAEN specific) în cadrul exploatației	10 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (3.1 și 3.2) este cumulativ.</i>	
4. Principiul promovării tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului, eficientizarea utilizării resurselor naturale	max. 19 p.
C.S. 4.1 Proiecte de investiții care promovează tehnologii de precizie aplicabile producției agro-alimentare,, inclusiv sisteme automatizate/digitalizate în funcție de specificul activității desfășurate (minim 10% din valoarea eligibilă a proiectului)	14 p.
C.S. 4.2 Proiecte de investiții care promovează economia circulară/utilizare de energie din surse regenerabile/sisteme de irigare prin picurare independente energetic	5 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (4.1 și 4.2) este cumulativ</i>	
5. Proiecte care promovează investiții ce permit aplicarea măsurilor de managementul riscului	max. 10 p.
C.S. 5.1 Măsurile de gestionare a riscurilor asupra culturilor sau construcțiilor aferente procesului productiv sau animalelor aflate în exploatație	max. 10 p.
6. Principiul încurajării și dezvoltării exploatațiilor gestionate de tinerii fermieri și fermierii instalați	21 p.
C.S. 6.1 Prioritizarea fermierilor care au beneficiat de sprijin de instalare prin PNDR sau PS PAC	21 p.
C.S. 6.2 Prioritizarea fermierilor care accesează pentru prima dată sprijin prin măsuri/intervenții agricole FEADR și sunt instalați (înscriși în IACS-APIA) cu minimum 5 ani înaintea depunerii cererii de finanțare	21 p.
<i>Punctajul celor două criterii de selecție (6.1 și 6.2) nu este cumulativ</i>	
Solicitantul se angajează să mențină respectarea tuturor criteriilor de selecție îndeplinite, pentru care a primit punctaj la finanțare, pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului de finanțare.	

Text valabil pentru ambele componente:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Detalierea modului de aplicare a Criteriilor de Selecție se regăsește în secțiunea 2.5.1 „CLARIFICĂRI PRINCIPII DE SELECȚIE”, după grilele de selecție.

Atenție! Punctajul estimat (evaluare, prescoring) se va face pe propria răspundere a solicitantului și prin prezentarea de documente suport, așa cum se solicită în descrierea fiecărui criteriu.

Pentru ambele componente, pragul de calitate aferent primei etape lunare este de 80 puncte, iar pragul de calitate aferent celei de-a doua etape lunare care reprezintă și pragul de calitate prestabilit (pragul minim) este de 45 puncte.

2.5.1¹¹ CLARIFICĂRI PRINCIPII DE SELECȚIE DR - 12

Principii de selecție aplicabile componentei ZOOTEHNICE și componentei ALTE SECTOARE

P1. Principiul nivelului de calificare în domeniul proiectului

Studiile/Formarea/Competențele profesionale trebuie să fie în acord cu ramura agricolă aferentă proiectului în domeniul/specializarea agricol/ă care face obiectul investițiilor propuse prin proiect.

Cursurile de calificare Nivel I pot fi furnizate de furnizori de formare profesională autorizați (inclusiv certificatele de absolvire a cursurilor de calificare emise de ANCA, DAJ).

Informații privind tipurile de studii considerate ca aparținând ramurii agricole vizată în proiect sunt prezentate la capitolul „4.4 Dicționar” din prezentul Ghid.

În cazul exploatațiilor mixte, solicitantul poate deține competențe în oricare dintre activitățile aferente investițiilor vizate prin proiect.

Documentele care dovedesc pregătirea profesională se depun la C.F.

 Criteriul de selecție C.S./Z.¹² 1.1 „Solicitantul a absolvit cu diplomă de studii superioare pentru ramura agricolă vizată în proiect ” se consideră îndeplinit dacă:

- solicitantul a absolvit cu diplomă (licență/disertație/doctorat) studii superioare pentru ramura agricolă care face obiectul de activitate al proiectului, aceasta poate viza domeniul agricol, industrie alimentară, protecția mediului, inclusiv toate calificările care fac referință în titulatură sa fie în raport cu proiectul (ex. mecanică agricolă) potrivit legislației specifice în domeniu.

¹¹ Secțiune aferentă Ghidului Solicitantului pentru intervenția DR 12

¹² Codificarea **C.S./Z.** reprezintă „**Criterii Selecție Alte Sectoare/Zootehnic**” și se referă la criterii de selecție aplicabile ambelor componente: Zootehnic și Alte Sectoare

- solicitantul beneficiază de punctaj în cadrul C.S./Z. 1.1 și în cazul în care acesta a absolvit masteratul pentru ramura agricolă vizată prin proiect, dar a absolvit o facultate în altă ramură față de cea vizată prin proiect (politehnică, științe sociale etc.).
- în cazul în care solicitantul are studii superioare al căror profil nu se încadrează în domeniul proiectului și din foaia matricolă/supliment rezultă că a studiat cel puțin 3 materii/discipline/competențe etc. ce au legătură cu ramura agricolă vizată prin proiect, acesta va fi punctat la C.S./Z. 1.1.
- solicitantul este absolventul unei forme de învățământ din sistemul național de educație, iar studiile superioare sunt în raport cu proiectul în acord cu ramura de științe „*Ingineria resurselor vegetale și animale*” vizată prin proiect (horticultură, zootehnie, îmbunătățiri funciare, medicină veterinară, management agricol)/ agroalimentar/ veterinar/ economie agrară/ mecanică agricolă/ inginerie economică în agricultură și dezvoltare rurală și prezintă diploma/ documentul care să ateste absolvirea formei de învățământ corespunzătoare (diplomă licență, diplomă master-disertație, diplomă doctorat, etc.);
- sunt admise și diplomele de studii care beneficiază de recunoaștere/ echivalare de către autoritatea competentă a Ministerului Educației conform legislației naționale în vigoare;
- în cazul în care solicitantul este absolvent al unei forme de învățământ superior (conform celor precizate anterior) care a absolvit în ultimele 12 luni, dar nu poate prezenta diploma în original, poate fi acceptată și adeverința de absolvire a studiilor respective, însoțită de foaia matricolă/supliment.

Din ramura de științe „Ingineria resurselor vegetale și animale” – nu sunt punctate specializările: piscicultură și acvacultură, domeniul de licență inginerie forestieră, silvicultură.

 Criteriul de selecție C.S./Z. 1.2 „Solicitantul are studii medii și prezintă dovada calității de student în an terminal pentru ramura agricolă vizată în proiect/ absolvirii unui liceu agricol (obligatoriu cu diplomă de bacalaureat)/ absolvirii unor studii postliceale pentru ramura agricolă vizată în proiect.

sau

Solicitantul prezintă dovada finalizării cursurilor unui liceu agricol (fără diplomă de bacalaureat)/ finalizării unui curs de calificare pentru ramura agricolă vizată în proiect, cel puțin Nivelul I de calificare, conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului de calificare profesională” se consideră îndeplinit dacă:

- solicitantul dovedește că este student în an terminal de studiu (an universitar 2026-2027 - la depunerea C.F.) și atașează adeverința de student în an terminal pentru ramura agricolă prevăzută prin proiect.
- solicitantul dovedește pregătirea profesională prin studii liceale sau postliceale.

Studiile liceale agricole se dovedesc cu diplomă de bacalaureat sau fără diploma de bacalaureat prin prezentarea unei adeverințe care să ateste finalizării liceului, iar studiile postliceale agricole, cu diplomă de absolvire însoțite de foaia matricolă din care rezultă că

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

a studiat cel puțin 3 materii pentru ramura agricolă care face obiectul de activitate al proiectului.

sau dacă:

- solicitantul prezintă dovada urmării unui curs de calificare/instruire superior nivelului minim obligatoriu solicitat prin eligibilitate, pentru ramura agricolă vizată în proiect, cel puțin Nivelul I de calificare¹³, conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului de calificare profesională.
- solicitantul care a finalizat un liceu agricol fără diploma de bacalaureat prezintă adeverința finalizării liceului agricol însoțită de de foaia matricolă din care rezultă că a studiat cel puțin 3 materii pentru ramura agricolă care face obiectul de activitate al proiectului.

Astfel, pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului de selecție și acordarea punctajului se va prezenta un act doveditor (diplomă, certificat de calificare) eliberat de un furnizor de formare profesională autorizat recunoscut conform legislației în vigoare prin care se certifică competențele profesionale (instruirea/ calificarea/ specializarea) - cel puțin Nivelul I de calificare.

Cursurile de calificare de minimum Nivel I pentru ramura agricolă vizată în proiect se pot dovedi cu un certificat de competențe profesionale* eliberat de un furnizor de formare profesională a adulților autorizat conform legislației în vigoare la momentul emiterii documentului.

sau

recunoașterea de către un centru de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale de minimum Nivel I de calificare ca urmare a experienței profesionale.

* În cazul certificatelor de competențe profesionale, acolo unde nu se poate stabili nivelul de calificare, în cadrul procesului de evaluare, se vor solicita clarificări Autorității Naționale pentru Calificări (ANC). Certificatele de competențe profesionale (obținute în urma procesului de evaluare și certificare a experienței profesionale) pentru calificarea de *Lucrător în cultura plantelor* cod NC 6111.1.1, au nivelul de calificare asociat cu Nivelul II.

Atenție! În cadrul C.S/Z 1.2 se acordă punctaj inclusiv pentru studenții din anul terminal de studiu (an universitar 2025-2026 - la depunerea C.F.) cu condiția prezentării unui angajament în declarația F privind finalizarea studiilor cu diploma de licență/masterat și

¹³ Nivelul I de calificare presupune minimum 360 de ore de curs pentru cei care au urmat cursuri până la 1 ianuarie 2016, și minimum 180 de ore de curs pentru cei care au urmat cursuri după 1 ianuarie 2016).

prezentarea diplomei/adeverinței care confirmă finalizarea studiilor de licență/masterat până cel târziu la ultima plată.

P 2. Principiul apartenenței la structurile asociative

Criteriul de selecție C.S.Z. 2.1 este aplicabil doar componentei SECTOR ZOOTEHNIC, iar Criteriul de selecție C.S. 2.1 este aplicabil doar componentei ALTE SECTOARE.

 C.S.Z. 2.1 „Solicitantul este membru al unui grup de producători/membru cooperator acționar într-o cooperativă agricolă care deține o unitate de procesare/abatorizare/condiționare* (*inclusiv depozitare) autorizată și activă în sectorul zootehnic” se consideră îndeplinit dacă solicitantul este membru cooperator acționar al unei cooperative agricole, înființate conform Legii nr. 566/2004*, dacă se atestă această calitate prin prezentarea, la depunerea CF, a statutului cooperativei agricole și a adeverinței eliberate de cooperativa agricolă. Calitatea de membru al grupului de producători recunoscut/ă de către MADR, conform prevederilor legale în vigoare se atestă prin depunerea statutului și/sau actului constitutiv, după caz. Listele grupurilor de producători (GP)/ organizațiilor de producători (OP) se regăsesc pe site-ul MADR la link-ul: <https://madr.ro/grupurile-de-producatori-si-organizatiile-recunoscute-in-romania.html>.

Pentru a beneficia de punctaj la selecție în cadrul acestui criteriu, trebuie îndeplinite cumulativ două condiții:

1. solicitantul trebuie să facă dovada (sau se angajează) că furnizează materie primă (rezultată din activitatea zootehnică) și aceasta este supusă procesării / abatorizării / condiționării din care rezultă produse, conform Anexa I la TFUE, către cooperativă
2. cooperativa din care face parte solicitantul trebuie să dețină minimum o unitate de procesare/condiționare/ abatorizare autorizată și activă în sectorul zootehnic **.

*Informațiile referitoare la membrii cooperatori acționari (conform legii nr. 566/2004) vor fi verificate în ONRC, iar în cazul neactualizării informațiilor în ONRC cu privire la calitatea de membru acționar (conform legii nr. 566/2004), solicitantul va face dovada, la depunerea CF, a inițierii (anterior depunerii CF) demersurilor de modificare a statutului. Astfel, solicitantul va putea face dovada actualizării în ONRC a statutului la contractare (etapă în care evaluatorul AFIR va face verificarea în baza de date a ONRC).

** Definițiile aplicabile (procesare/abatorizare/condiționare) se regăsesc în secțiunea 4.5 „Dicționar”

Demonstrarea îndeplinirii acestui criteriu de selecție se realizează prin:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- prezentarea unei adeverințe care atestă calitatea solicitantului de membru al acesteia, alături de o copie a statutului cooperativei;
- verificarea codurilor CAEN autorizate în ONRC aferente activităților economice desfășurate și a veniturilor aferente acestora.
- declarația expertului contabil din care să rezulte că cooperativa agricolă a obținut anterior venituri din unitatea de procesare/abatorizare/condiționare (indiferent de ponderea acestora).
- Aceste verificări se reiau și la ultima plată.

Atenție! Depozitarea produselor în condiții controlate care implică menținerea strictă a temperaturii, umidității și, după caz, a compoziției gazelor (atmosferă controlată) pentru a preveni alterarea, a menține proprietățile organoleptice și a respecta normele de siguranță este obligatorie.

Exploatațiile mixte pot beneficia de punctaj indiferent de sectorul aferent obiectului de activitate al cooperativei care are unitate de procesare/condiționare/abatorizare cu condiția să contribuie cu materie primă din propria fermă în cooperativă.

 Criteriul de selecție C.S. 2.1 “Solicitantul este membru al grupului sau organizației de producători/membru cooperator acționar într-o cooperativă agricolă care deține o unitate de procesare/condiționare* (*inclusiv depozitare) autorizată și activă în sectorul vegetal” se consideră îndeplinit dacă solicitantul este membru cooperator acționar al unei cooperative agricole, care deține o unitate de procesare/condiționare* (*inclusiv depozitare) autorizată și activă în sectorul vegetal, înființată conform Legii nr. 566/2004*. Această calitate se atestă prin prezentarea, la depunerea CF, a statutului cooperativei agricole și a adeverinței eliberate de cooperativa agricolă. Calitatea de membru al grupului sau organizației de producători recunoscut/ă de către MADR, conform prevederilor legale în vigoare, se atestă prin depunerea statutului și/sau actului constitutiv, după caz. Listele grupurilor de producători (GP)/ organizațiilor de producători (OP) se regăsesc pe site-ul MADR la link-ul: <https://madr.ro/grupurile-de-producatori-si-organizatiile-recunoscute-in-romania.html>.

Pentru a beneficia de punctaj la selecție în cadrul acestui criteriu, trebuie îndeplinite cumulativ două condiții:

1. solicitantul trebuie să facă dovada că furnizează materie primă (rezultată din activitatea vegetală și că este supusa procesării / condiționării din care rezultă produse conform Anexa I la TFUE) către cooperativă.
2. cooperativa din care face parte solicitantul trebuie să dețină minimum o unitate de procesare/condiționare autorizată și activă în sectorul vegetal **.

*Informațiile referitoare la membrii cooperatori acționari (conform legii nr. 566/2004) vor fi verificate în ONRC, iar în cazul neactualizării informațiilor în ONRC cu privire la calitatea de membru acționar (conform legii nr. 566/2004), solicitantul va face dovada, la depunerea CF, a inițierii (anterior depunerii CF) demersurilor de modificare a statutului. Astfel, solicitantul

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

va putea face dovada actualizării în ONRC a statutului la contractare (etapă în care evaluatorul AFIR va face verificarea în baza de date a ONRC).

**** Definițiile aplicabile (procesare/condiționare) se regăsesc în secțiunea 4.5 „Dicționar”**

Demonstrarea îndeplinirii acestui criteriu de selecție se realizează prin:

- prezentarea unei adeverințe care atestă calitatea solicitantului de membru al acesteia, alături de o copie a statutului cooperative;
- verificarea codurilor CAEN autorizate în ONRC aferente activităților economice desfășurate și a veniturilor aferente acestora.
- declarația expertului contabil din care să rezulte că cooperativa agricolă a obținut anterior venituri din unitatea de procesare/condiționare (indiferent de ponderea acestora).

Aceste verificări se reiau și la ultima plată.

Atenție! Depozitarea produselor în condiții controlate care implică menținerea strictă a temperaturii, umidității și, după caz, a compoziției gazelor (atmosferă controlată) pentru a preveni alterarea, a menține proprietățile organoleptice și a respecta normele de siguranță este obligatorie.

Exploatațiile mixte pot beneficia de punctaj indiferent de sectorul aferent obiectului de activitate al cooperativei care are unitate de procesare/condiționare cu condiția să contribuie cu materie primă din propria fermă în cooperativă.

 Criteriul de selecție C.S./Z. 2.2 „Solicitantul face parte dintr-o structură asociativă cu rol economic în calitate de: membru cooperativ conform Legii nr. 1 din 2005/ membru cooperativ acționar conform Legii nr. 566 din 2004/ membru al grupului sau organizației de producători” se aplică identic pentru ambele componente și se consideră îndeplinit dacă solicitantul face dovada apartenenței la o formă asociativă cu rol economic în calitate de:

- membru cooperativ al unei societăți cooperative înființate conform Legii nr. 1 din 2005* dacă se atestă această calitate prin prezentarea statutului societății cooperative și a adeverinței eliberate de societatea cooperativă, la depunerea CF;

sau

- membru cooperativ acționar al unei cooperative agricole înființate conform Legii nr. 566 din 2004, dacă se atestă această calitate prin prezentarea, la depunerea CF, a statutului cooperativei agricole și a adeverinței eliberate de cooperativa agricolă.

sau

- membru al grupului sau organizației de producători recunoscut/ă de către MADR, conform prevederilor legale în vigoare, dacă se atestă această calitate prin depunerea statutului și/sau actului constitutiv, după caz. Listele grupurilor de producători (GP)/ organizațiilor de producători (OP) se regăsesc pe site-ul MADR la link-ul: <https://madr.ro/grupurile-de-producatori-si-organizatiile-recunoscute-in-romania.html>.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

**Informațiile referitoare la membrii cooperatori (conform Legii nr. 1/2005), precum și la membrii cooperatori acționari (conform legii nr. 566/2004) vor fi verificate în ONRC, iar în cazul neactualizării informațiilor în ONRC cu privire la calitatea de membru cooperador (conform Legii nr. 1/2005) sau de membru cooperador acționar (conform legii nr. 566/2004), solicitantul va face dovada, la depunerea CF, a inițierii (anterior depunerii CF) demersurilor de modificare a statutului. Astfel, solicitantul va putea face dovada actualizării în ONRC a statutului la contractare (etapă în care evaluatorul AFIR va face verificarea în baza de date a ONRC). Nu se punctează simplii membri asociați.*

Demonstrarea îndeplinirii acestui criteriu de selecție se realizează prin prezentarea:

- la depunerea Cererii de Finanțare – Adeverinței emise de forma asociativă cu rol economic privind calitatea sa în cadrul formei asociative și o copie a statutului formei asociative al cărei membru este.
- la solicitarea ultimei plăți – Adeverinței din partea formei asociative privind calitatea sa în cadrul respectivei forme asociative cu rol economic, alături de o copie la zi a statutului formei asociative al cărei membru cooperador este.

Aceste verificări se reiau și la ultima plată.

P 3 Principiul deținerii în proprietate a exploatației:

 Criteriul de selecție C.S./Z. 3.1 „Solicitantul deține în proprietate suprafețele de teren agricol cultivate (cuantificate în S.O.) aferente exploatației” se aplică identic pentru ambele componente se consideră îndeplinit dacă:

- solicitantul deține în proprietatea formei de organizare prin care accesează sprijinul (PFA, ÎI, ÎF, SRL), suprafețe de teren agricol* aferente exploatației.
- solicitanții constituiți în baza OUG. 44/2008 trebuie să își constituie patrimoniul de afectațiune de la momentul depunerii cererii de finanțare pentru a face dovada deținerii în proprietate a exploatației. Documentele necesare demonstrării patrimoniului de afectațiune sunt: Declarație de constituire a patrimoniului de afectațiune autenticată la notariat și Copii certificate ale actelor de proprietate; cerere de mențiune la ORC, în original sau copie legalizată.

De asemenea, în baza cererii de mențiune la ORC, solicitantul are obligația să înregistreze patrimoniul de afectațiune constituit la notar pentru a produce efecte în relațiile cu terții, iar AFIR verifică aceste înregistrări prin consultarea bazei de date ORC .

Solicitanții care au cumpărat direct terenul agricol pe numele PFA, II sau IF nu mai sunt obligați să constituie un patrimoniu de afectațiune separat.

* Punctajul se acordă direct proporțional cu procentul de teren agricol deținut în proprietate, din exploatare, în raport cu totalitatea suprafețelor agricole gestionate în cadrul exploatarei.

Terenul aferent vetrei stupinei va fi luat în considerare la punctarea acestui criteriu de selecție numai dacă va figura la APIA ca teren agricol.

Suprafețele deținute în proprietate la depunerea Cererii de Finanțare pentru îndeplinirea acestui criteriu de selecție se vor menține pe toată perioada de implementare și monitorizare a proiectului, fiind permisă posibilitatea extinderii exploatarei ulterior depunerii CF și prin alte forme de deținere a terenurilor agricole.

În cadrul principiului de selecție privind deținerea în proprietate a terenurilor agricole, la calcularea punctajului pot fi luate în considerare numai suprafețele de teren agricol deținute în proprietate de forma de organizare prin care solicitantul accesează sprijinul, conform condițiilor prevăzute în Ghidul solicitantului.

În consecință, suprafețele pentru care solicitantul figurează în Cartea Funciară numai în calitate de posesor nu pot fi asimilate suprafețelor deținute în proprietate și nu vor fi luate în calcul la stabilirea procentului de teren agricol deținut în proprietate.

Pentru acordarea punctajului vor fi avute în vedere documentele care dovedesc dreptul de proprietate, în condițiile prevăzute de Ghidul solicitantului, acesta enumerând, cu titlu de exemplu, contractul de vânzare-cumpărare autentificat, actul de donație, hotărârea judecătorească definitivă, certificatul de moștenitor unic autentificat de notari, contract de aport în natură la capital al asociațiilor prin care se aduce proprietatea asupra terenurilor.

Prin urmare, suprafețele agricole aflate în proprietatea solicitantului sunt luate în considerare la acordarea punctajului cu condiția înregistrării acestora în evidențele APIA ca terenuri agricole. În consecință, suprafețele aferente vetrei stupinei pot fi luate în considerare la punctarea acestui criteriu de selecție, cu condiția să fie înregistrate la APIA ca terenuri agricole.

Precizăm că, pentru îndeplinirea acestui criteriu de selecție, nu există obligația ca suprafața aferentă vetrei stupinei să fie eligibilă pentru plățile pe suprafață, ci doar ca aceasta să fie înregistrată în evidențele APIA ca teren agricol.

Criteriul de selecție C.S.Z. 3.2 este aplicabil doar componentei SECTOR ZOOTEHNIC, iar Criteriul de selecție C.S. 3.2 este aplicabil doar componentei ALTE SECTOARE.

C.S.Z. 3.2 – „Solicitantul detine in proprietate:

- terenuri si/sau construcție asupra cărora își propune prin proiect modernizarea și/sau extinderea unităților de producție zootehnice (extinderea presupune ca, în cadrul exploatarei existente, fermierul să dețină o fermă zootehnică și își propune construirea unei noi unități zootehnice)

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatașilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

sau

- **terenuri pe care își propune înființarea unei unități de producție zootehnice (prin adăugarea de cod CAEN în zootehnie) în cadrul exploatației**” se consideră îndeplinit dacă solicitantul prevede prin proiect, să efectueze investiții după cum urmează:

1. Modernizare construcție aferentă unității de producție zootehnică doar dacă implică și lucrări de extindere a respectivei construcții

Și/sau

2. Modernizare prin dotare cu echipamente, doar dacă respectivele echipamente implică lucrări de montaj și aceste dotări se realizează în incinta construcției aferente unității de producție zootehnice.

În ambele situații (1 și 2) trebuie dovedit dreptul de proprietate asupra amplasamentului investiției (teren și clădire).

Atentie! Nu se acorda punctaj pentru proiectele care prevăd doar simpla achiziție de utilaje. Verificarea îndeplinirii acestui criteriu de selecție se realizează atât la depunerea C.F., cât și la acordarea ultimei plăți, iar documentele verificate sunt cele care se verifică și în cazul eligibilității pentru: terenuri, construcții existente sau propuse prin proiect.

C.S. 3.2 – „Solicitantul deține în proprietate:

- **terenuri și/sau construcții pentru unitățile de producție aferente fermei vegetale asupra cărora își propune prin proiect modernizarea și/sau extinderea acestora**

sau

- **terenuri pe care își propune înființarea unei unități de producție aferentă fermei vegetale (prin adăugarea de cod CAEN specific) în cadrul exploatației**”

se consideră îndeplinit dacă solicitantul prevede prin proiect, să efectueze investiții după cum urmează:

1. Modernizare construcție aferentă unității de producție vegetală doar dacă implică și lucrări de extindere a respectivei construcții

Și/sau

2. Modernizare prin dotare cu echipamente, doar dacă respectivele echipamente implică lucrări de montaj și aceste dotări se realizează în incinta construcției aferente unității de producție vegetale.

În ambele situații (1 și 2) trebuie dovedit dreptul de proprietate asupra amplasamentului investiției (teren și clădire).

Atentie! Nu se acorda punctaj pentru proiectele care prevăd doar simpla achiziție de utilaje.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Verificarea îndeplinirii acestui criteriu de selecție se realizează atât la depunerea C.F., cât și la acordarea ultimei plăți, iar documentele verificate sunt cele care se verifică și în cazul eligibilității pentru: terenuri, construcții existente sau propuse prin proiect.

P 4. Principiul promovării tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului, eficientizarea utilizării resurselor naturale

 Criteriul de selecție C.S./Z. 4.1 „Proiecte de investiții care promovează tehnologii de precizie aplicabile producției agro-alimentare, inclusiv sisteme automatizate/digitalizate în funcție de specificul activității desfășurate (minim 10% din valoarea eligibilă a proiectului)” se consideră îndeplinit dacă solicitantul prevede prin proiect să realizeze investiții în tehnici digitale aferente agriculturii de precizie, inclusiv sisteme automatizate/digitalizate în funcție de specificul activității desfășurate, iar valoarea alocată acestora reprezintă minimum 10% din valoarea eligibilă a proiectului. Cu toate ca în cadrul DR 12 sunt eligibile și se punctează investițiile în energie regenerabilă (pentru solicitanții care nu sunt prosumatori), acestea nu se iau în considerare pentru acordarea punctajului la acest criteriu de selecție, ci la acordarea punctajului în cadrul **C.S./Z. 4.2.**

Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului, solicitantul va completa un **deviz distinct**, va prezenta documentele aferente investițiilor în soluții digitale și va justifica includerea acestora la depunerea Cererii de Finanțare (implicit a Studiului de fezabilitate). În etapa de evaluare, se verifică în devizul de cheltuieli dacă valoarea investițiilor în agricultură de precizie reprezintă minimum 10% din valoarea eligibilă a proiectului și dacă informațiile sunt corelate cu justificarea tehnică depusă.

Agricultura de precizie reprezintă utilizarea unui sistem integrat de tehnologii digitale avansate în cadrul exploatației agricole, care includ, dar nu se limitează la senzori, drone, software de analiză a datelor, și sisteme GPS avansate integrate în utilaje sau echipamente agricole. Acest sistem permite colectarea, monitorizarea și interpretarea în timp real a datelor legate de teren, culturi, animale/păsări/albine și gestionarea resurselor agricole, în scopul optimizării producției și sustenabilității.

Nu sunt eligibile achizițiile izolate de dispozitive GPS, echipamente sau componente digitale care nu sunt integrate într-un sistem funcțional de agricultură de precizie.

GPS-ul sau alte soluții digitale trebuie să fie integrate și utilizate efectiv în procesele agricole, în cadrul unui sistem care poate include:

- ghidarea automată a utilajelor,
- cartografierea variabilității terenului,
- aplicarea variabilă a inputurilor (fertilizare, irigare, tratamente),
- monitorizarea și analiza datelor pentru decizii de management.

Sunt acceptate proiectele care demonstrează că tehnologiile digitale propuse conduc la optimizarea operațiunilor, inclusiv corelarea investiției în utilaje performante cu investiția în soluții digitale.

De exemplu, **un tractor dotat cu sistem GPS de autoghidare integrat** poate fi încadrat în categoria investițiilor în agricultură de precizie, întrucât utilajul dispune de tehnologii care optimizează lucrările agricole la nivelul exploatației. În acest caz, se ia în considerare **valoarea întregului utilaj agricol**, dacă acesta include dotările tehnice relevante.

Alte exemple:

Sisteme digitale integrate pentru managementul fermei

- Sisteme informatice de management al exploatației agricole (FMIS) pentru colectarea, prelucrarea, stocarea și analiza datelor.
- Platforme digitale integrate care permit monitorizarea operațiunilor agricole în timp real.
- Soluții software pentru planificarea culturilor, managementul inputurilor și optimizarea proceselor agricole.

Sisteme automate de monitorizare și colectare a datelor

- Sisteme automate pentru colectarea și analiza datelor în timpul recoltării, condiționării, depozitării sau procesării.
- Senzori IoT (Internet of Things) și sisteme de telemetrie pentru monitorizarea solului, culturilor și utilajelor.
- Soluții inteligente pentru identificarea, monitorizarea și trasabilitatea produselor agricole.

Sisteme de Suținere a Deciziei (DSS)

- Sisteme DSS pentru gestionarea întregii ferme, integrate cu baze de date, senzori, drone și imagini satelitare.
- Platforme pentru cartografierea variabilității solului și elaborarea hărților de aplicare variabilă a inputurilor (VRA).
- Software pentru analiza imaginilor multispectrale/hiperspectrale în vederea optimizării intervențiilor.

Tehnologii GPS integrate în sistemele agricole (eligibile doar ca parte a unui sistem complet de agricultură de precizie)

- GPS integrat în sisteme de autoghidare pentru utilaje agricole.
- GPS pentru cartografierea terenurilor și hărți de producție integrate în platforme FMIS/DSS.
- GPS utilizat în sisteme de aplicare variabilă a fertilizanților, apei sau tratamentelor.

Utilaje inteligente, robotică și automatizare

- Roboți agricoli pentru monitorizare, întreținere sau lucrări specifice culturilor și creșterii animalelor.
- Tractoare autonome sau semi-autonome echipate cu sisteme integrate GPS, senzori și control automat.
- Echipamente robotizate și automatizate pentru gestionarea proceselor din ferme vegetale și zootehnice.

Sisteme avansate pentru aplicarea inputurilor

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- Drone integrate în sistemul de management al fermei pentru aplicarea tratamentelor fitosanitare cu volum redus/ultra-reduce.
- Sisteme automate pentru fertilizare, irigare și protecția plantelor cu aplicare variabilă (VRA).
- Echipamente pentru monitorizarea și optimizarea consumului de resurse (apă, nutrienți, combustibili).

Sisteme de monitorizare a mediului și bunăstării animalelor

- Sisteme avansate de monitorizare a calității aerului, temperaturii, umidității și gazelor în ferme zootehnice.
- Platforme integrate pentru analiza condițiilor ambientale și ajustarea automată a parametrilor pentru bunăstarea animalelor.
- Sisteme automate pentru supravegherea comportamentului animalelor, consumul de hrană/apă și starea de sănătate.

Soluții software specializate

- Software avansat pentru gestionarea calității producției agricole.
- Aplicații IoT pentru monitorizarea culturilor, utilajelor și parametrilor de mediu.
- Software de prognoză fenologică (ex.: previzionarea înfloririi în sectorul apicol), integrat în sistemele de decizie ale fermei.

Investiții complementare orientate spre sustenabilitate (doar dacă fac parte dintr-un sistem integrat)

- Echipamente și utilaje cu consum redus de energie, integrate în platforme de monitorizare și optimizare a proceselor agricole.
- Sisteme de reducere a emisiilor de GES monitorizate și gestionate digital.

Lista de exemple nu este exhaustivă, orice alte elemente pot fi luate în considerare dacă acestea respectă definiția agriculturii de precizie.

Verificările privind îndeplinirea acestui criteriu se realizează atât la depunerea C.F. (verificarea proiectului), cât și la ultima plată (verificarea investițiilor efectuate).

 C.S./Z. 4.2 – „Proiecte de investiții care promovează economia circulară*/ utilizare de energie din surse regenerabile*/sisteme de irigare prin picurare independente energetic” se consideră îndeplinit dacă solicitantul prevede să realizeze prin proiect investiții aferente economiei circulare și utilizarea energiei din surse regenerabile (ex. sisteme de încălzire care utilizează surse regenerabile precum: biomasă, pompe de căldură, energie solară etc.), panouri fotovoltaice cu condiția ca solicitantul să nu fie prosumator, sisteme de irigare prin picurare independente energetic etc. Aceste investiții sunt eligibile doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică și provenienței majoritare a materiei prime din cadrul propriei exploatații care va fi supusă procesării. Se vor puncta acele proiecte care propun prin investiții reducerea la minimum a deșeurilor/produselor secundare/subproduse prin reutilizarea acestora într-un alt ciclu de producție, creând și mai multă valoare adăugată la nivelul fermei. În cazul valorificării prin comercializare a produsului rezultat în urma aplicării procesului economiei circulare,

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

acesta trebuie să fie conform Anexei 1 la Tratat. În cazul în care acest rezultat este produs non-anexă, acesta va fi destinat exclusiv consumului propriu, la nivel de fermă. Se vor puncta și solicitanții care dețin infrastructură pentru promovarea economiei circulare la momentul depunerii proiectului. Verificarea se va face cu documentele Fișa mijlocului fix și a Listei de inventar pentru valoarea rămasă de amortizat.

Exemple de acțiuni pentru care se acordă punctaj pentru economia circulară/energie regenerabilă:

producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;

- obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;
- investiții în împachetare ecologică, cum ar fi ambalajele din materiale biodegradabile sau reciclabile, pentru a reduce producția de deșeuri;
- investiții în panouri fotovoltaice, structuri/sisteme fotovoltaice autonome destinate consumului propriu al exploatației” cu condiția ca solicitantul să nu fie prosumator, iar panourile să fie plasate pe clădiri aferente fermei/exploatației și/sau la solul exploatației pentru care se solicită sprijin.

Alte exemple:

- BIOREACTORUL - sistem de tehnologie de ultimă generație care poate composta o varietate de deșeuri organice în termen scurt. Tehnologie de compostare a resturilor vegetale ce oferă o soluție de precizie, complet ecologică, cu costuri minime de operare și includerea în cadrul economiei circulare a resturilor organice.

- BIOGAZ – producția de biogaz la scară mică, la nivel de fermă.

- BIOMASA - instalații/echipamente pentru producerea și utilizarea energiei obținută prin valorificarea biomasei, investiții care conduc la reutilizarea tuturor subproduselor legumicole

- ZERO WASTE – integrarea în fluxurile economice și comercializarea tuturor produselor secundare obținute, cum ar fi prin procesarea claselor inferioare de calitate în suc de legume, pastă de legume etc. - Producția de resurse biologice regenerabile și transformarea acestor resurse și fluxuri de sub-produse în produse cu valoare adăugată, cum ar fi alimente, bioproduse și bioenergie.

În general, investițiile în economia circulară prin FEADR sunt menite să promoveze o utilizare mai eficientă și mai sustenabilă a resurselor naturale, să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și să stimuleze dezvoltarea economică în zonele rurale. Exemple de investiții care vizează utilizarea de energie din surse regenerabile: panouri solare, instalații/ echipamente pentru transformarea biomasei etc.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului, solicitantul va completa un **deviz distinct**, va prezenta documentele aferente investițiilor în economia circulară/utilizare de energie din surse regenerabile/sisteme de irigare prin picurare independente energetic și va justifica includerea acestora la depunerea Cererii de Finanțare (implicit a Studiului de fezabilitate). În etapa de evaluare, se verifică dacă informațiile sunt corelate cu justificarea tehnică depusă. Verificările privind îndeplinirea acestui criteriu se realizează atât la depunerea C.F. (verificarea proiectului), cât și la ultima plată (verificarea investițiilor efectuate).

Verificarea îndeplinirii acestor criterii se realizează identic pentru ambele componente.

P 5. Proiecte care promovează investiții ce permit aplicarea măsurilor de managementul riscului

 Criteriul de selecție C.S./Z. 5.1 „Măsuri de gestionare a riscurilor asupra culturilor sau construcțiilor aferente procesului productiv sau animalelor aflate în exploatare” se consideră îndeplinit dacă solicitantul:

- deține polițe de asigurare asigurare fie pe culturi, fie pe animale, fie pe clădirile aferente procesului productiv al fermei (acordare proporțională a punctajului)
sau
- deține la momentul depunerii Cererii de Finanțare sau se angajează că va deține perdele de protecție agroforestiere până la depunerea ultimei cereri de plată.
sau
- deține la momentul depunerii Cererii de Finanțare sau se angajează să facă investiții în biosecuritate la nivelul unității de producție zootehnice.

Detaliere modalitate de punctare:

În cazul asigurărilor pentru suprafețe agricole și construcții aferente procesului productiv, punctajul se va acorda dacă solicitantul (exploatarea agricolă) deține asigurare fie pe culturi, fie pe animale, fie pe clădirile aferente procesului productiv al fermei astfel:

- proporțional în funcție de ponderea suprafețelor aferente culturilor agricole asigurate/ în total suprafețe agricole care fac obiectul proiectului
sau
- proporțional în funcție de ponderea spațiilor construite asigurate în raport cu totalul spațiilor construite aferente procesului productiv al fermei care fac obiectul proiectului.

Nu se vor lua în calcul suprafețele agricole care fac obiectul unor cerințe specifice necesare îndeplinirii anumitor condiționalități din cadrul PS PAC, prin care respectivele suprafețe nu pot fi cultivate și implicit nu pot fi asigurate, *precum suprafețele aferente pășunilor și fânețelor sau a celor aflate în pârlă.*

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatarea tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

În cazul asigurărilor aferente exploatațiilor zootehnice punctajul se va acorda dacă solicitantul (exploatația) deține asigurare pentru animalele** existente în exploatație care se pot asigura (**peste 6 luni în cazul bovinelor). Punctajul se va acorda proporțional cu efectivele asigurate. În cazul solicitanților cu ferme mixte, punctajul se va acorda dacă solicitantul deține asigurare fie pe culturi, fie pe animale, fie pe clădirile aferente fermei.

Așadar, dacă solicitantul deține asigurare pe culturi/animale sau clădirile aferente procesului productiv al fermei, punctajul se acordă proporțional cu suprafețele agricole/capetele de animale/familii de albine asigurate (dovedita la depunerea CF) în total suprafețe agricole/capete de animale/familii de albine care fac obiectul proiectului.

În cazul construcțiilor existente supuse modernizării prin: lucrările de construcții propuse prin proiect și/sau prin utilizarea/reutilizarea cu mașini, utilaje și echipamente necesare unei exploatații agricole pentru producția agricolă primară și, după caz, pentru procesare la nivel de fermă/unitate de producție, **se va acorda punctajul pe baza asigurării respectivelor construcții.**

În cazul în care din totalul construcțiilor care fac obiectul proiectului, doar o parte sunt asigurate, atunci punctajul se acorda proporțional, sau - în cazul solicitanților care aplică proiect doar pentru achiziția de utilaje agricole, punctajul se va acorda dacă solicitantul deține asigurare fie pe culturi/animale sau pe clădirile aferente exploatației agricole pentru care solicită sprijin.

În cazul în care are asigurate două sau toate trei obiectivele (animale/teren/clădiri), se va lua în calcul asigurarea cu acoperirea cea mai mare. Expertul evaluator verifică polițele prezentate de solicitant și **va lua în considerare polița cu valoarea cea mai mare.**

În ceea ce privește **deținerea perdelelor de protecție agroforestiere**, se va verifica prezența acestora în sistemul IACS al APIA. Dacă din datele verificate, se determină existența perdelelor de protecție agroforestiere pe cel puțin una dintre parcele agricole care fac obiectul proiectului, atunci **punctajul se acorda integral**, indiferent de suprafața deținută cu astfel de perdele. În cazul fermierilor care își iau angajamentul de înființare a acestora, punctajul va acorda integral pentru angajament, însă la ultima cerere de plată se verifică prezența acestora în sistemul IACS al APIA. În cazul nerespectării angajamentului, se va proceda la recuperarea sprijinului.

Asigurarea trebuie dovedită la depunerea CF prin documentul justificativ la zi de achitare integrală sau în rate/tranșe a poliței de asigurare. **Solicitantul se angajează să mențină asigurarea pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului de finanțare, iar în cazul în care deține perdele forestiere, se asigură de menținerea și întreținerea acestora pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului de finanțare.**

În cazul în care solicitantul se angajează că va deține perdele de protecție agroforestiere, expertul verifică în baza de date AFIR, dacă solicitantul are încheiat contract de finanțare aferent intervenției DR 19.

Biosecuritatea¹⁴ reprezintă ansamblul măsurilor fizice și administrative menite să reducă riscul de introducere, dezvoltare și răspândire a bolilor către, de la sau în cadrul unei populații de animale sau unei unități, zone, compartiment, mijloc de transport sau al oricăror alte instalații, incinte sau amplasamente. Punctajul se va acorda dacă, la momentul depunerii Cererii de Finanțare, solicitantul deține procedurile de curățare, dezinfectare, combatere a insectelor și a rozătoarelor sau alte măsuri de biosecuritate necesare și, dacă își ia angajamentul la depunerea CF că va efectua, prin proiect, investiții în măsuri de protecție fizică, respectiv: închidere, împrejmuire, construirea de acoperișuri, instalarea de garduri din plasă, dotarea cu filtre sanitare pentru personal și rampe de dezinfecție pentru mijloacele de transport, după caz, curățare, dezinfectare și combatere a insectelor și a rozătoarelor, și, dacă este cazul, utilizarea de produse biocide în aceste scopuri.

Demonstrarea îndeplinirii acestui criteriu se realizează prin angajament la depunerea C.F. (verificarea proiectului), iar menținerea procedurilor și implementarea investițiilor (verificarea investițiilor efectuate) trebuie dovedită la ultima cerere de plată.

Verificarea îndeplinirii acestui principiu de selecție se realizează identic pentru ambele componente.

P 6. Principiul încurajării și dezvoltării exploatațiilor gestionate de tinerii fermieri și fermierii instalați

C.S./Z. 6.1 „Prioritizarea fermierilor care au beneficiat de sprijin de instalare prin PNDR sau PS PAC”

Acest criteriu se consideră îndeplinit dacă solicitantul a accesat și a finalizat implementarea sM 6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri” sau DR 30 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”.¹⁵ Verificarea se va realiza prin interogarea bazelor de date AFIR atât pentru entitatea economică prin care solicită sprijin, cât și pentru reprezentantul legal.

Atenție!

Intervenția DR 12 se adresează tinerilor fermieri și fermierilor instalați atât prin PS PAC cât și prin PNDR 2014-2020 inclusiv tranziție (conform art.19 alin. (1) Reg. (UE) nr. 1305/2013), în vederea consolidării fermelor acestora, fiind o măsură complementară cu sprijinul de instalare a tinerilor fermieri. Astfel, este vizată consolidarea exploatațiilor acelor tineri fermieri care și-au implementat un plan de afaceri (finanțat prin DR 30 sau sM 6.1), DR 12 fiind o intervenție-punte între sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri și intervențiile

¹⁴ în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/429 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”)

¹⁵ Atenție! Doar pentru beneficiarii de sM 6.1 nu există limita de vârstă din perspectiva eligibilității. Obținerea unui punctaj în cadrul **C.S./Z. 6.1** vizează doar calitatea de beneficiar al intervenției DR 30 și sM 6.1 și nu aduce atingere secțiunii „Beneficiari eligibili”.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

destinate investițiilor pentru consolidarea și modernizarea exploatațiilor agricole, în scopul adaptării acestora la cerințele pieței și la standardele europene.

În consecință, solicitanții care au beneficiat anterior de sprijin pentru investiții în sectorul agricol, prin PNDR 2014–2020, inclusiv perioada de tranziție (ex. sM 4.1/sM 4.1a), sau prin PS PAC (ex. DR-20, DR-15 ori DR-16), nu se califică pentru îndeplinirea criteriului de selecție C.S./Z 6.1, întrucât exploatațiile acestora au fost deja consolidate.

 C.S./Z. 6.2 „Prioritizarea fermierilor care accesează pentru prima dată sprijin prin măsuri/intervenții agricole FEADR și sunt instalați (înscriși în IACS-APIA) cu minimum 5 ani înaintea depunerii cererii de finanțare” se consideră îndeplinit dacă solicitantul (PFA/II/IF sau ca entitate juridică) nu a mai primit sprijin FEADR prin submăsurile/intervențiile destinate sectorului agricol și s-a înregistrat pentru prima dată cu suprafețe de teren agricol și/sau animale în sistemul integrat de administrare și control numit „IACS” care este gestionat de APIA, cu minimum 5 ani înaintea depunerii Cererii de Finanțare.

Măsurile de agro-mediu nu sunt considerate măsuri agricole, cu toate că sunt finanțate din FEADR, prevederea vizează doar măsurile agricole finanțate din FEADR.

În acest sens, solicitantul va depune la C.F. o declarație pe proprie răspundere (declarația F) privind neaccesarea altor măsuri/intervenții în sectorul agricol cu finanțare din FEADR (PNDR 2014-2022/PNS), iar AFIR va verifica informațiile prin consultarea bazei de date SPCDR cu proiecte PNDR 2014-2022/PNS 2023-2027.

Verificarea instalării cu minimum 5 ani înaintea depunerii CF se realizează prin interogarea bazei de date IACS-APIA după CNP-ul reprezentantului legal al solicitantului. Punctajul se acordă doar dacă ambele condiții sunt îndeplinite în cadrul acestui criteriu de selecție.

Verificarea îndeplinirii acestor criterii de selecție se realizează identic pentru ambele componente.

Precizare generală: Criteriile de selecție pentru care nu se menționează explicit componenta căroră sunt destinate, se aplică ambelor componente: SECTOR ZOOTEHNIC ȘI ALTE SECTOARE.

2.6. VALOAREA SPRIJINULUI PUBLIC NERAMBURSABIL

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de implementare de maximum trei ani și nu va depăși 200.000 de euro/proiect.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect potrivit prevederilor fișei tehnice a intervenției DR 12 – „Investiții în consolidarea

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani” este de maximum:

 80% - din costurile eligibile pentru investițiile efectuate de tinerii fermieri în temeiul alin (4), art. 73 din R. (UE) 2115/2021: **care au vârsta de până la 40 ani (înainte de a împlini 41 de ani)** la momentul depunerii cererii de finanțare, dețin competențe profesionale în raport cu proiectul și sunt șefi ai exploatației.

 65% - din costurile eligibile în cazul celorlalte categorii de beneficiari.

Atenție!

1. La cofinanțarea publică acordată în procentul menționat mai sus trebuie să se adauge contribuția privată a solicitantului.

AFIR va realiza verificarea vârstei reprezentantului legal al solicitantului pe baza Codului Numeric Personal (CNP) din Cartea de Identitate în vederea acordării intensității sprijinului public nerambursabil.

CAPITOLUL 3. Accesarea fondurilor nerambursabile acordate pentru investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor eligibile** efectuate (suportate și plătite efectiv) în prealabil de către beneficiar.

Atenție! În conformitate art. 62 din Regulamentul (UE) nr. 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și a HOTĂRÂRII nr. 1570 din 28 decembrie 2022 privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul strategic PAC 2023-2027, Art. 8, (1) în cazul în care se constată crearea în mod artificial a condițiilor pentru acordarea sau pentru creșterea intensității sau a nivelului sprijinului, nu se acordă niciun sprijin financiar pentru cererea respectivă, (2) Regulile detaliate avute în vedere la stabilirea condițiilor artificiale și modul de verificare a respectării de către solicitanți a prevederilor art. 62 din Regulamentul (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013 se cuprinde în cadrul Ghidului Solicitantului, procedurilor de lucru ale instituțiilor cu responsabilități în implementarea intervențiilor.

În acest sens, vă recomandăm să studiați Anexa 7 la Ghidul solicitantului „Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PS 2023-2027” pentru evitarea oricăror situații conflictuale cu organismele de control.

Regulile general valabile sunt:

- nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de finanțare în cadrul intervențiilor PS PAC 2023-2027;
- fiecare proiect prin care se solicită finanțare prin FEADR, este verificat în ceea ce privește eventuala creare de condiții artificiale în fiecare din etapele procedurale pe care le va parcurge acesta. Dacă pe parcursul oricărei dintre aceste etape procedurale, se identifică crearea de condiții artificiale, se vor aplica măsurile și corecțiile financiare corespunzătoare (respingere CF/ debit total/ debit parțial după caz);
- în situația în care există legături comerciale între vânzătorul/arendatorul imobilului destinat realizării proiectului, și solicitant, sau în situația în care peste 50% din terenurile aferente exploatației pe care se va implementa proiectul finanțat sunt preluate de la o singură persoană fizică sau juridică, se va acorda o atenție sporită elementelor care conduc la suspiciunea de creare a condițiilor artificiale;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- în situația în care se identifica asociați/actionari/ administratori (ai solicitantului) care detin acțiuni în alte companii cu acționariat strain, se va acorda o atenție sporită elementelor care conduc la suspiciunea de creare a condițiilor artificiale.

3.1. COMPLETAREA, DEPUNEREA ȘI VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Solicitanții care vizează investiții amplasate în arealul ITI Delta Dunării, vor bifa, în scopul monitorizării acestor investiții, punctul A6.4 dedicat acestei informații din Cererea de Finanțare. Pentru încadrarea amplasamentului investiției în teritoriul ITI, solicitanții pot consulta Lista UAT din zona unde se implementează Instrumentul Teritorial Integrat (ITI) care se regăsește în Anexa 11 la prezentul Ghid.

Solicitanții care vizează investiții amplasate în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale specifice sau semnificative, precum și zone normale vor bifa, în scopul monitorizării investiției, indicatorii de realizare propuși din listele aferente Cererii de Finanțare, în conformitate cu Anexa 13 (cuprinzând cele trei liste cu UAT de încadrare în zonele respective)- „Lista UAT-urilor din Zonele cu Constrangeri Semnificative, Lista UAT din Zonele cu Constrangeri Specifice, Lista UAT din Zonele Normale”.

Atenție!

Solicitanții trebuie să completeze Anexa “Indicatori de realizare propuși prin proiect” cu maximă atenție și seriozitate, ținând totodată cont de faptul că indicatorii propuși prin proiect trebuie să fie în concordanță cu obiectivele și realizările prevăzute prin proiect, așa cum sunt descrise în Planul de afaceri / Documentele specifice atașate la Cererea de Finanțare.

Dosarul Cererii de Finanțare conține Cererea de Finanțare însoțită de Anexele Tehnice și administrative, conform listei documentelor care vor fi scanate și depuse numai on-line pe pagina de internet www.afir.ro.

Anexele Cererii de Finanțare fac parte integrantă din aceasta.

Formularul standard al Cererii de Finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil în format electronic, la adresa www.afir.ro.

3.1.1. COMPLETAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Completarea Cererii de Finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de Finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Cererea de Finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de Finanțare completate olograf.

Cererea de Finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

Există în cererea de finanțare câmpuri obligatoriu de completat și validări. Completarea incorectă a cererii de finanțare duce la imposibilitatea validării, semnării, încărcării și depunerii acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

Solicitanții care vizează investiții amplasate în arealul ITI Delta Dunării, vor bifa, în scopul monitorizării acestor investiții, punctul dedicat acestei informații din Cererea de Finanțare. Pentru încadrarea amplasamentului investiției în teritoriul ITI, solicitanții pot consulta Lista UAT din zona unde se implementează Instrumentul Teritorial Integrat (ITI) care se regăsește în Anexa 11 la prezentul Ghid.

În Cererea de Finanțare, la lista E, se pot completa alte documente justificative ale proiectului, dacă sunt necesare. Pentru fiecare document va trebui să existe câte un pdf care să fie încărcat ulterior.

Atenție! Având în vedere prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, toate cererile de finanțare depuse la AFIR conțin *Declarația privind prelucrarea datelor cu caracter personal*.

Solicitanții trebuie să dețină semnătură electronică calificată care în sensul Regulamentului (UE) nr. 910/2014 se bazează pe un certificat calificat emis de un furnizor de servicii care se află în lista oficială a Uniunii Europene și care se regăsește la <https://eidas.ec.europa.eu/efda/tl-browser/#/screen/home>.

În cadrul cererii de finanțare semnătura electronică trebuie creată EXCLUSIV cu ajutorul unei aplicații care permite semnarea fișierelor de tip pdf inteligent care conțin câmp dedicat pentru semnătură, precum Adobe Reader, având dispozitivul criptografic (token-ul) conectat la calculatorul/laptopul semnatarului, sau utilizând un token virtual dacă furnizorul dumneavoastră v-a livrat unul.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

71

Atenție!

Solicitanții nu mai numerotează paginile dosarului Cererii de Finanțare, dar vor consemna în coloana dedicată paginării din Cererea de finanțare, numărul paginilor aferente fiecărui document anexat.

ATENȚIE!

Conform cunoștințelor AFIR aplicațiile/serviciile de semnare la distanță care presupun încărcarea unui documente în cadrul unei pagini web iar apoi descărcarea acestuia în forma semnată disponibile pe piață NU permit semnarea documentelor de tip pdf inteligent care conțin câmp de semnătură, precum cererile de finanțare puse la dispoziție de AFIR.

Așadar, solicitanții pot depune cererea de finanțare **EXCLUSIV** prin utilizarea semnăturii electronice bazată pe certificat digital calificat.

De asemenea, aceștia pot depune documentele anexe întocmite în nume propriu aferente cererii de finanțare, semnate electronic cu o semnătură bazată pe certificat digital calificat (de ex. în cazul documentelor word emise de solicitant, acestea se pot exporta direct în pdf și semna electronic fără listare, iar în cazul documentelor emise de alte instituții/entități, acestea se vor scana).

În cazul documentelor word emise de solicitant, acestea se pot exporta direct în PDF și semna electronic fără listare, în cazul documentelor emise de alte instituții/entități acestea se vor scana.

Atenție! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, beneficiarul poate obține fonduri în avans, conform prevederilor REGULAMENTULUI (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 și respectiv, ale H.G. nr. 1570/2022 privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul Strategic PAC 2023-2027.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans de până la 50% din contribuția financiară a Uniunii Europene și contribuția publică națională, conform art. 10, alin. (1) din Hotărârea nr. 1570/2022 prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Cererii de Finanțare, are posibilitatea de a solicita obținerea avansului ulterior semnării Contractului de Finanțare FEADR pe parcursul implementării, o singură dată și atunci când are avizul favorabil din partea Autorității Contractante pentru o achiziție majoritară.

Conform art. 10, alin. (2) din Hotărârea nr. 1570/2022, plata avansului este condiționată de constituirea unei garanții în procent de 100% din valoarea avansului, prezentată, sub formă de scrisoare de garanție bancară emisă de o instituție de credit bancară deschisă pe teritoriul României.

În cazul în care instituția financiară bancară care a emis scrisoarea de garanție nu mai poate desfășura activitatea specifică în domeniul emiterii de garanții bancare sau din alte motive de

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

legalitate, anterior expirării duratei de execuție a contractului de finanțare, beneficiarul este obligat să prezinte altă scrisoare de garanție emisă în aceleași condiții, valabilă până la expirarea duratei de execuție a contractului de finanțare.

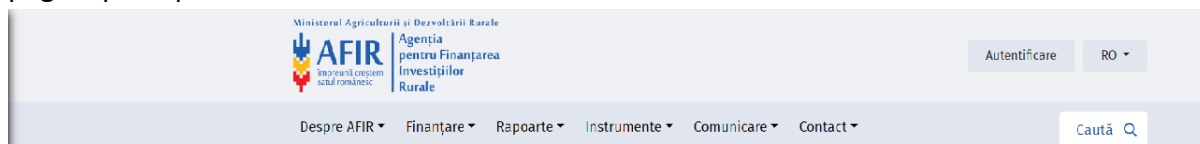
Utilizarea avansului se justifică de către beneficiar pe bază de documente până la expirarea duratei de implementare prevăzute în contractul de finanțare.

3.1.2. DEPUNEREA CERERII DE FINANȚARE

Pentru a depune cereri de finanțare online solicitanții care nu au cont pe site-ul www.afir.ro vor trebui să își creeze cont de utilizator în cadrul acestui portal. Utilizatorii care au deja cont creat îl pot utiliza pentru încărcarea cererilor de finanțare în format electronic. Pașii care trebuie parcurși pentru încărcarea cererilor de finanțare în portalul AFIR sunt următorii:

I. Accesarea site-ului AFIR

Accesul la portal se realizează prin intermediul unui web-browser (ex: Microsoft Edge, Chrome, Mozilla Firefox) și accesarea adresei www.afir.ro. Odată accesată adresa, va fi afișată pagina principală.

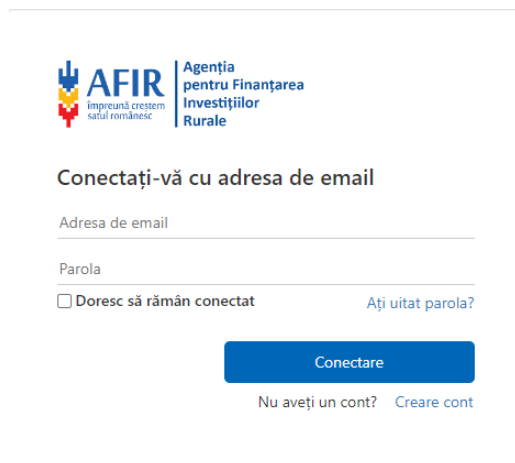

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

II. Creare cont si/sau autentificare

Pentru logare se utilizează perechea nume utilizator-parolă obținute la crearea contului pe site urmat de acționarea butonului Autentificare.

În cazul în care nu dețineți un cont, accesați opțiunea Creare cont. Anterior creării unui cont pe site-ul AFIR trebuie să dețineți o adresă de e-mail validă.

După înregistrare, utilizatorul va primi un e-mail de confirmare și va trebui să urmeze instrucțiunile din respectivul mesaj pentru activarea contului creat.

III. Pregătire documente pentru încărcare

După autentificare, utilizatorul va avea posibilitatea accesarii aplicației privind depunerea de proiecte și gestionarii celor existente în cont.

Prin selectarea sesiunii de depunere aferent intervenției ce se dorește a fi accesată, utilizatorul va avea posibilitatea descărcării cererii de finanțare în format pdf inteligent în vederea completării.

IV. Încărcarea Cererii de Finanțare, a anexelor tehnice și administrative.

Sunt disponibile următoarele secțiuni:

1. Încărcarea formularului Cerere de Finanțare

La încărcarea Cererii de Finanțare vor avea loc o serie de validări în scopul de a ajuta solicitantul în corectarea diverselor probleme precum:

- formularul Cererii de Finanțare trebuie să fie redactat și semnat electronic.
- se va utiliza ultima versiune de Cerere de Finanțare, publicată pentru sesiunea respectivă.

Atenție!

Pentru a preveni respingerea Cererii de Finanțare ca urmare a descoperirii unor erori de formă în completarea Cererii de Finanțare, solicitantul are responsabilitatea încărcării unei cereri de finanțare în care informația să fie completă și conformă cu realitatea.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

-
- denumirea fișierelor nu trebuie să conțină caracterele speciale “~ " # % & * : < > ? / \ { | }”-

În funcție de informațiile completate în cererea de finanțare privind amplasarea proiectului – Regiune - Județ, se va stabili Centrul regional la care se va lansa fluxul de Depunere Cerere de Finanțare .

2. Încărcare documente anexate Cererii de Finanțare

Se vor încărca documentele conform Capitolului 4 - INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE - 4.1 Documentele necesare întocmirii Cererii de Finanțare.

Utilizatorul va încărca fiecare document în parte, încărcarea fiind de tip asincron.

Formatul fișierelor scanate trebuie să fie *.pdf*, cu o rezoluție de minim 200 dpi.

Recomandăm denumirea acestora conform listei documentelor din cererea de finanțare (numărul și primele două-trei cuvinte).

După realizarea pașilor de mai sus, utilizatorul va acționa butonul de Upload, iar la finalizarea încărcării, acesta va primi un mesaj de confirmare, dacă toate fișierele au fost încărcate cu succes.

Atenție!

La încărcarea online a proiectului solicitantii vor trebui să încarce toate documentele care au bifat pe coloana „Obligatoriu pentru toate proiectele”. În caz contrar proiectul nu se va putea depune online.

După încărcarea cu succes a tuturor fișierelor se va acționa butonul Depunere Proiect, în vederea transmiterii acestuia către AFIR.

Alocarea numărului de ordine al cererii de finanțare se va realiza prin generarea unei secvențe unice pe sesiune.

Ulterior depunerii, pentru solicitanți, vor fi disponibile numai acțiunile privind vizualizarea detaliilor proiectului precum și funcționalități de afișare a istoricului acestuia.

Pentru detalii privind depunerea online se pot consulta instrucțiunile/tutorialele disponibile în format pdf/video.

3. Încărcare Alte documente

În această secțiune, utilizatorul are posibilitatea de a încărca și alte documente justificative ale proiectului. După realizarea pașilor de mai sus, utilizatorul va acționa butonul de Upload, iar la finalizarea încărcării, acesta va primi un mesaj de confirmare, dacă toate fișierele au fost încărcate cu succes. După încărcarea cu succes a tuturor fișierelor, acestea vor fi transferate la AFIR. Acestea se vor regăsi în Sistemul de gestiune a documentelor, în folder-ul proiectului, concomitent cu pornirea fluxului de Depunere-Evaluare. Alocarea bonurilor de ordine se va realiza prin generarea unei secvențe unice pe sesiune.

Atenție!

Pentru a preveni respingerea Cererii de Finanțare ca urmare a descoperirii unor erori de formă în completarea acesteia, solicitantul are responsabilitatea încărcării unei Cereri de Finanțare în care informația să fie completă și conformă cu realitatea.

După depunerea proiectelor, pentru solicitanți, sunt disponibile numai acțiunile „Vizualizare” și „Statusuri”.

Pentru Cererile de Finanțare a căror încărcare on-line prin intermediul portalului AFIR se realizează după ora 14.00, termenul privind verificarea condițiilor de admitere se derulează din ziua următoare. În ultima zi de depunere a licitației lunare, încărcarea on-line se realizează până la ora 16.00.

Cererea de Finanțare și toată documentația aferentă nu trebuie să fie semnate și ștampilate pe fiecare pagină.

Atenție!

Solicitantul își asumă veridicitatea documentelor, iar dacă la prezentarea acestora în original se constată neconcordanțe care afectează condițiile de eligibilitate sau selecție, se va lua decizia de neîncheiere a Contractului de finanțare și încadrarea proiectului cu statut de contract neîncheiat.

Piese desenate care depășesc formatul A3, se pot atașa salvate direct în format .pdf, la care se va adăuga declarația proiectantului privind conformitatea cu planșele originale din Cererea de Finanțare.

Atenție!

Este strict interzisă utilizarea tuturor roboților sau scripturilor care colectează în mod automat resursele, folosirea programelor care imită caracteristicile unui utilizator uman sau care ofera un avantaj nedrept, și/sau folosirea de click-bots sau script-uri care execută click-uri în mod automat sau reproduc în alt mod comportamentul uman.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Este strict interzisă utilizarea simultană de locații multiple/ip-uri multiple pentru același User.

Retragerea cererii de finanțare

Cererea de finanțare poate fi retrasă în orice moment, însă nu se mai poate redepona în cadrul aceleiași sesiuni.

Atenție! Nu se poate reveni asupra unei solicitări de retragere a unei cereri de finanțare.

3.1.3 VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Verificarea cererilor de finanțare se face la:

- OJFIR pentru proiecte fără C+M;
- CRFIR pentru proiecte cu C+M și/sau înființare plantație/pepinieră pomicolă;

1. Încadrarea Cererii de finanțare în funcție de prescoring

Cererea de finanțare poate fi încărcată în sistemul AFIR și este admisă pentru verificarea eligibilității și a criteriilor de selecție, în cazul în care autoevaluarea scorului (punctajului) solicitantului este mai mare sau egală cu pragul de calitate al lunii în care a depus Cererea de finanțare;

Cererile de finanțare al căror punctaj (scor) rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât nivelul pragului de calitate aferent lunii în care au fost depuse, devin neconforme.

2. Verificarea eligibilității cererii de finanțare

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- ☒ verificarea eligibilității solicitantului;
- ☒ verificarea criteriilor de eligibilitate;
- ☒ verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- ☒ verificarea Studiului de Fezabilitate și a tuturor documentelor anexate Cererii de finanțare.

Atenție! AFIR își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare dacă, pe parcursul verificărilor și implementării proiectului, se constată de către AFIR că este necesar. Informațiile suplimentare se vor solicita de către experții evaluatori în sistem on-line, iar răspunsul va fi transmis on-line.

Cazurile în care se pot solicita informații suplimentare sunt următoarele:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

1. în cazul în care documentele prezentate sau mențiunile din cererea de finanțare conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii între mențiunile acestora;
2. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/neeligibile nu este făcută corect.

Pentru criteriile de eligibilitate și selecție se pot solicita clarificări, documente suplimentare fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea Cererii de finanțare.

Se acceptă orice informații și alte documente care certifică o stare de fapt existentă la momentul depunerii Cererii de finanțare, care vin în susținerea și clarificarea informațiilor solicitate din documentele obligatorii existente la dosarul Cererii de finanțare.

Nu este permisă încadrarea în subcap. 4.1 Construcții și Instalații, atât a unor cheltuieli eligibile cât și a unor cheltuieli neeligibile, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/ Instalațiilor ce se vor executa.

Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4, se va preciza care sunt echipamentele, utilajele/montajul care fac parte din categoria cheltuielilor eligibile/neeligibile.

În cazul în care restul documentelor din Cererea de finanțare nu sunt în conformitate cu forma cerută la cap. 4.1 „Documentele necesare întocmirii Cererii de finanțare”, Cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

3. Verificarea criteriilor de selecție

În urma acestor verificări pot exista patru situații:

- ☒ proiectul este neeligibil;
- ☒ proiectul este eligibil și va avea un punctaj $\geq$ pragul de calitate lunar/prestabilit;
- ☒ proiectul eligibil este neconform dacă are un punctaj $<$ pragul de calitate lunar/prestabilit;
- ☒ proiectul este neconform dacă a fost încadrat greșit din punct de vedere al componentei cu alocare financiară distinctă, aferente unei intervenții.

4. Selecția proiectelor

Stabilirea criteriilor de selecție, punctajelor de selecție, a pragului de calitate prestabilit, a pragului de calitate lunar și modalitatea de repartizare a fondurilor neutilizate din cadrul unei componente către componenta/componentele supralicite precum și alocarea sesiunii pentru fiecare intervenție sunt realizate la inițiativa AM PS cu consultarea prealabilă a

Comitetului de Monitorizare pentru PS 2023 - 2027 și se aplică pentru sesiunile de proiecte organizate după data avizului Comitetului de Monitorizare pentru PS.

Pentru fiecare sesiune de depunere se face un **ANUNȚ DE LANSARE A LICITAȚIEI** în care se vor prezenta: intervalul de depunere a Cererilor de Finanțare, durata celor 2 etape lunare, alocarea sesiunii, alocarea aferentă fiecărei etape lunare, pragul de calitate prestabilit și pragul de calitate lunar, după caz modalitatea de repartizare a fondurilor neutilizate din cadrul unei componente către componenta/componentele supralicitate în ordinea de priorizare prestabilită în urma consultării Comitetului de Monitorizare, precum și modalitatea de informare a potențialilor beneficiari cu privire la lansarea sesiunii.

Solicitanții, la depunerea proiectului, completează obligatoriu în cererea de finanțare câmpul aferent punctajului estimat (autoevaluare/prescoring).

Depunerea și evaluarea proiectelor se realizează lunar doar pentru proiectele ce au punctajul estimat (autoevaluare/prescoring) mai mare sau egal decât pragul de calitate aferent lunii respective.

Depunerea proiectelor în cadrul sesiunii se oprește înainte de termenul limită prevăzut în nota de lansare, atunci când valoarea publică totală a proiectelor depuse de la începutul sesiunii având un punctaj estimat (autoevaluare/prescoring) mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent etapei lunare respective, excluzând valoarea publică totală a proiectelor retrase, ajunge la 150% din nivelul alocării sesiunii, cu excepția primelor 5 zile calendaristice din fiecare etapă de depunere, când depunerea proiectelor se realizează indiferent de nivelul plafonului.

ATENȚIE!

Proiectele al căror punctaj estimat de solicitanți va scădea în urma evaluării AFIR sub pragul de calitate corespunzător lunii respective și proiectele încadrate greșit din punct de vedere al componentei cu alocare financiară distinctă aferente unei intervenții, vor fi declarate neconforme.

Astfel, proiectele care în mod eronat au avut punctaj estimat mai mare sau egal cu pragul de calitate sau au fost greșit încadrate pe alta intervenție/componentă sunt declarate neconforme și nefinanțate.

Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile, după cum urmează:

- (a) În cazul în care depunerea se încheie în prima etapă lunară, alocarea disponibilă pentru selecție reprezintă întreaga alocare a sesiunii de depunere;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

(b) În cazul în care depunerea se încheie în a-II-a etapă lunară, alocarea disponibilă este următoarea:

1° pentru selecția aferentă primei etape lunare, alocarea disponibilă reprezintă 50% din alocarea sesiunii de depunere;

2° pentru selecția aferentă celei de-a doua etape lunare, alocarea disponibilă reprezintă 50% din alocarea sesiunii de depunere la care se adaugă alocarea neconsumată de la etapa lunară 1.

În situația în care etapa lunară de depunere se încheie în primele 5 zile, pentru facilitarea procesului de selecție, anterior Raportului de selecție lunar, se întocmește un Raport de selecție intermediar după evaluarea proiectelor în ordinea descrescătoare a punctajul estimat a căror valoare publică totală reprezintă 80% din alocarea disponibilă aferentă etapei.

În situația în care sesiunea de depunere parcurge cele două etape lunare, proiectele depuse în etapa 1 declarate eligibile fără finanțare vor intra în competiție cu proiectele din cea de-a doua etapă lunară, urmând a fi incluse în Raportul de Selecție lunar sau, după caz, intermediar, aferent etapei 2.

Se va ține cont de necesitatea păstrării unei rezerve pentru finanțarea contestațiilor, în limita a 20% din alocarea aferentă fiecărei etape lunare, după caz.

În cazul proiectelor cu același punctaj, departajarea acestora se face în următoarea ordine a criteriilor de departajare:

- **Principiul finalizării implementării unui proiect FEADR de tipul „Sprijin pentru instalarea tânărului fermier”, anterior solicitării de sprijin prin DR 12;**
- **Valoarea eligibilă a proiectului, în sensul prioritizării proiectelor cu o valoare mai mică.**

După publicarea raportului de selecție intermediar/lunar pe pagina de internet AFIR, solicitanții au la dispoziție 7 zile lucrătoare începând cu ziua lucrătoare imediat următoare postării pe pagina de internet AFIR a raportului de selecție intermediar/lunar pentru a depune contestații cu privire la rezultatul evaluării.

IMPORTANT !

Solicitanții pot depune o singură contestație cu privire la rezultatul evaluării după publicarea primului Raport de selecție în care proiectul este inclus. Orice a doua contestație depusă de același solicitant referitoare la un raport de selecție, precum și contestația depusă la un raport de selecție ulterior primului raport în care a fost consemnat rezultatul evaluării vor fi considerate inadmisibile.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Urmare soluționării contestațiilor, Comisia de soluționare a contestațiilor va proceda astfel:

a) pentru contestațiile depuse aferent unui Raport de selecție intermediar, vor fi selectate proiectele cu punctajul total mai mare sau egal cu punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare aferent Raportului de selecție intermediar respectiv, cu aplicarea criteriilor de departajare aferente intervenției. Proiectele eligibile neselectate vor rămâne în așteptare și vor intra în competiție cu proiectele din Raportul de selecție lunar al etapei respective, după caz.

b) pentru contestațiile depuse aferente unui raport de selecție lunar vor fi selectate proiectele cu punctajul total mai mare sau egal cu punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare aferent etapei respective, cu aplicarea criteriilor de departajare aferente intervenției ori mai mare sau egal cu pragul de calitate lunar aferent etapei respective în situația în care valoarea publică totală a proiectelor selectate din raportul de selecție lunar aferent este mai mică decât alocarea disponibilă pentru selecția etapei stabilită conform art.8 alin.(2), după caz. Proiectele eligibile neselectate vor rămâne în așteptare și vor intra în competiție cu proiectele depuse în cadrul aceleiași sesiuni continue de depunere a proiectelor, după caz conform *Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic PAC 2023-2027 (PS 2023-2027)*, după caz.

Urmare publicării raportului de contestații intermediar/lunar, există posibilitatea întocmirii unui *Raport de selecție aferent etapei pentru care au fost finalizate contestațiile*, după caz, conform *Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic PAC 2023-2027 (PS 2023-2027)*.

În situația în care alocarea unei sesiuni a fost scoasă la licitație pe componente diferite ale aceleiași intervenții, fondurile neutilizate din cadrul unei componente după finalizarea întregului proces de selecție și contestații se utilizează pentru selectarea suplimentară a proiectelor eligibile fără finanțare în ordinea cronologică a etapelor lunare de depunere.

În contextul în care valoarea publică a proiectelor depuse/selectate în cadrul unei componente este mai mică decât alocarea sesiunii pe componenta respectivă, fondurile neutilizate sunt redistribuite către componenta supralicitată în următoarea ordine:

1. Componenta nr I – Zootehnică

2. Componenta nr. II – Alte sectoare

–

IMPORTANT !

Procesul de **SELECȚIE** și procesul de **SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR** se desfășoară potrivit „Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic PAC 2023-2027 (PS 2023-2027)”, **în vigoare la momentul lansării sesiunii, publicat pe site-urile www.madr.ro și www.afir.ro.**

Solicitanții pot să-și retragă în orice moment cererile de finanțare. Nu se poate reveni asupra unei solicitări de retragere a unei cereri de finanțare!

3.2. CONTRACTAREA FONDURILOR

După aprobarea Raportului de selecție/ Raportului de contestații în care sunt incluse proiectele aprobate pentru Finanțare, AFIR notifică Beneficiarul privind Decizia de selecție prin documentul „*Notificarea beneficiarului privind selectarea Cererii de finanțare și semnarea Contractului de finanțare*”.

În vederea încheierii Contractului de Finanțare în termen de maximum 3 luni pentru proiecte care vizează achiziții simple, respectiv, de maxim 6 luni pentru proiecte care vizează achiziții complexe, de la transmiterea *Notificării privind selectarea Cererii de finanțare*, solicitantul va depune la sediul OJFIR (cazul proiectelor simple - montaj care presupun echipamente și montajul acestora)/CRFIR (cazul proiectelor cu C+M care presupun lucrări de construcții – montaj și/sau înființare plantație/pepinieră pomicolă) următoarele documente, cu caracter obligatoriu:

1. Dosarul original după care s-a scanat, pentru conformitatea documentelor încărcate online.

Solicitanții vor prezenta în dosarul pe suport de hârtie doar documentele care au fost scanate și cele originale emise de alte entități pentru conformitate. Nu se vor depune Cererea de finanțare și documentele originale emise de solicitant, convertite în PDF și semnate electronic, la depunerea proiectului).

2. Doc.15.1 Documente care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată a investiției prin extras de cont (în original) și/ sau contract de credit (în copie) acordat în vederea implementării proiectului.

Atât extrasul de cont cât și contractul de credit vor menționa valoarea totală a cofinanțării private.

În cazul în care dovada co-finanțării private se prezintă prin extras de cont, acesta va fi vizat și datat de instituția financiară cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la CRFIR și va fi însoțit de Angajamentul solicitantului (model afișat pe site www.afir.ro) că minimum

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

50% din disponibilul de cofinanțarea privată va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. AFIR va verifica cheltuielile în extrasul de cont depus la dosarul aferent primei tranșe de plată și va viza justificarea modului de utilizare a sumei din extrasul de cont reprezentând dovada cofinanțării private, respectiv că suma din soldul contului beneficiarului, conform extrasului emis cu cel mult 15 zile înainte de data depunerii primei cereri de plată și suma cheltuielilor aferente proiectului realizate până la acel moment, acoperă 50% din valoarea cofinanțării private.

În cazul depunerii a două sau mai multor cereri de finanțare pe intervenții diferite, solicitantul/beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească, în etapa de contractare, existența cofinanțării private, pentru toate proiectele care au fost selectate și notificate pentru care solicitantul are în vedere încheierea contractelor de finanțare în limita impusa de prevederile HG 1570/2022.

3.Doc. 15.2 Adresă emisă de bancă/ trezorerie cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumire bancă/trezorerie, codul IBAN al contului de operațiuni cu AFIR);

4. Doc.16.1 Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante locale, valabile la data încheierii contractului, emise de către primăriile pe raza cărora solicitanții își au sediul social și punctele de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor).

5. Doc. 16.2 Graficul de eșalonare a datoriilor către bugetul consolidat (în cazul în care beneficiarul figurează cu datorii restante fiscale și sociale).

În vederea semnării contractului de finanțare, în baza acordului reprezentantului legal, exprimat în cererea de finanțare, pentru consultarea bazei de date a IGPR și ANAF, AFIR obține certificatul care atestă lipsa datoriilor restante fiscale și sociale pentru beneficiar și extrasul de pe cazierul judiciar al reprezentantului legal.

În situația în care AFIR nu poate consulta baza de date a celor două instituții, se va solicita beneficiarilor, prin intermediul informațiilor suplimentare, la încheierea contractului de finanțare, prezentarea certificatului de atestare fiscală și a cazierului judiciar.

Pentru încheierea contractului de finanțare, reprezentantul legal trebuie să nu figureze cu sancțiuni economico-financiare înscrise în cazierul judiciar.

6. Doc. 17 Graficul de eșalonare anuală a plăților asumat de beneficiar.

ATENȚIE! Beneficiarul este obligat să respecte Graficul de eșalonare anuală a plăților asumat prin Contractul de Finanțare, pe toată durata de implementare a proiectului, în caz contrar beneficiarul este sancționat conform prevederilor Contractului de Finanțare.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

7. Doc. 18 Proiectul tehnic, dacă este cazul, pentru proiectele cu C+M care presupun lucrări de construcții – montaj.

8. Doc. 19 Copie act de identitate al reprezentantului legal al beneficiarului.

Durata maximă de depunere a documentelor obligatorii de către beneficiar este de 3 luni pentru proiecte care vizează achiziții simple, respectiv, de maxim 6 luni pentru proiecte care vizează achiziții complexe, de la transmiterea de către AFIR a notificării privind selecția proiectului și înainte de semnarea contractului de finanțare.

Pentru depunerea primei tranșe de plată însoțită de documente justificative, termenul este de 6 luni (achiziții simple)/12 luni (construcții-montaj și al proiectelor ce prevăd plantarea de specii perene agricole) de la semnarea contractului de finanțare.

ATENȚIE!

Agenția nu va încheia Contractul de finanțare și se întocmește nota de neîncheiere a contractului de finanțare cu notificarea beneficiarului în situația în care beneficiarii nu prezintă documentele obligatorii în termenul precizat în Notificare sau dacă în urma verificării documentelor solicitate în vederea încheierii contractului de finanțare și/sau între documentele încărcate online și documentele depuse pe suport de hârtie se vor constata neconcordanțe care pot afecta criteriile de selecție sau condițiile de eligibilitate, sau neconcordanțe între rezultatul vizitei pe teren și cele din evaluarea documentară a cererii de finanțare sau dacă figurează în Buletinul Procedurilor de Insolvență cu dosar de insolvență/faliment pe rolul instanțelor de judecată sau în cazul în care se va constata că figurează înregistrați în registrul debitorilor AFIR, cu debite neachitate, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR.

Beneficiarii au obligația să achite integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere și să prezinte dovada achitării integrale a debitului față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere (dacă este cazul), până la semnarea contractului de finanțare.

Vizita pe teren a Cererilor de Finanțare

Verificarea pe teren se realizează pentru Cererile de finanțare selectate, care vizează modernizarea unui punct de lucru, și are loc înaintea încheierii contractului, după ce solicitantul depune documentele solicitate prin Notificarea beneficiarului privind selectarea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Vizita pe teren se va realiza **pentru proiectele selectate la finanțare**, astfel:

- ☒ Pentru toate Cererile de Finanțare referitoare la **modernizări** (inclusiv dotări), extinderi, renovări; **Numai în cazuri excepționale** atunci când condițiile meteorologice nu permit efectuarea vizitei pe teren, Șeful SAFPD poate decide asupra efectuării sau nu a vizitei pe teren, cu aprobarea Directorului OJFIR/ CRFIR.

Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea informațiilor.

În cazul în care se constată neconcordanțe care afectează condițiile de eligibilitate, în urma verificării pe teren, se va emite decizia de neîncheiere a contractului de finanțare.

Dacă sunt îndeplinite integral condițiile, în urma primirii și verificării documentelor obligatorii, precum și în urma verificării pe teren (dacă este cazul), Autoritatea Contractantă va proceda la încheierea Contractului de Finanțare. În acest sens, beneficiarul proiectului selectat pentru finanțare va primi pe adresa de e-mail, contractul de finanțare, semnat electronic de Autoritatea Contractantă, urmând ca acesta să îl semneze și să transmită Autorității Contractante, prin intermediul platformei informatice, contractul de finanțare însoțit de anexe și documentele atașate, semnate electronic de către reprezentantul legal.

Pentru stabilirea valorii în lei la încheierea Contractului de finanțare se va utiliza cursul euro-leu stabilit de Banca Centrală Europeană, publicat pe pagina web: <http://www.ecb.int/index.html>, valabil la data de 01 ianuarie a anului în care se încheie contractul de finanțare.

Important! Bugetul indicativ din Cererea de finanțare aprobat în urma evaluării Cererii de finanțare devine anexă la Contractul de finanțare.

Atenție!

Durata de execuție a Contractului de finanțare este de maximum **3 ani (36 de luni)**, în funcție de data semnării contractului, pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții montaj și/sau adaptarea la standarde. **Durata de execuție a contractului** este de maximum **2 ani (24 luni)**, pentru proiectele de investiții care prevăd doar achiziții simple de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi stabilite prin fișa intervenției.

Durata maximă de execuție a contractului de finanțare nu va depăși data de 31.12.2029 prevăzută de Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Duratele de execuție prevăzute mai sus **pot fi prelungite conform prevederilor HG nr. 1570/2022**, cu acordul prealabil al AFIR și **cu aplicarea penalităților** prevăzute în Contractul de Finanțare, la valoarea nerambursabilă rămasă de plătit. Durata maximă de execuție de 24/36 luni prevăzută în contractul de finanțare poate fi prelungită cu acordul prealabil al AFIR, dacă la momentul solicitării, beneficiarii au încasat plăți de minimum 45%, fără a fi luat în calcul avansul primit, după verificarea dovezii cofinanțării private pentru finalizarea investiției și cu aplicarea penalităților prevăzute în contractul de finanțare, la valoarea eligibilă nerambursabilă rămasă de plătit. În cazul investițiilor care prevăd adaptarea la standardele europene prevăzute în legislația europeană specifică, prelungirea nu poate depăși termenul de grație legal impus pentru adaptarea la standarde.

Prelungirea duratei maxime de execuție se poate realiza ținând cont de stadiul de realizare și specificitatea investițiilor aferente fiecărui proiect, precum și de evitarea riscului de dezangajare, cu aplicarea penalităților, prevăzute în contractul de finanțare, la valoarea eligibilă nerambursabilă rămasă de plătit.

Duratele de execuție prevăzute mai sus, **se pot suspenda la cererea beneficiarului**, în situații de forță majoră sau în cazul în care pe parcursul implementării proiectului se impune obținerea, din motive neimputabile beneficiarului, de avize/acorduri/autorizații, după caz, pentru perioada de timp necesară obținerii acestora sau pentru circumstanțe excepționale constatate. Pentru oricare dintre aceste situații, beneficiarul are obligația de a notifica Autoritatea Contractantă și de a fundamenta solicitarea de suspendare cu documente justificative.

PRECIZĂRI REFERITOARE LA DURATA DE VALABILITATE ȘI DE MONITORIZARE A CONTRACTULUI DE FINANȚARE

Durata de valabilitate a Contractului de finanțare cuprinde durata de execuție a contractului, la care se adaugă **5 ani de monitorizare de la data ultimei plăți** efectuată de Autoritatea Contractantă.

Activele corporale și necorporale rezultate din implementarea proiectelor finanțate potrivit intervențiilor PS 2023-2027, inclusiv prin schemele de ajutor de stat/de minimis, trebuie să fie incluse în categoria activelor proprii ale beneficiarului și să fie utilizate pentru activitatea care a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru minimum 5 ani de la data efectuării ultimei plăți.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Atenție! Beneficiarul este obligat să nu înstrăineze și să nu modifice fundamental investiția realizată prin proiect pe perioada de valabilitate a Contractului de Finanțare.

IMPORTANT! Pentru asigurarea finanțării cheltuielilor necesare derulării proiectului, beneficiarul finanțării din FEADR poate constitui garanții în favoarea unei instituții financiare, respectiv unei instituții de credit sau instituții financiare nebankare înregistrate în registrul special al Băncii Naționale a României, în conformitate cu prevederile Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebankare, cu modificările și completările ulterioare, sub forma ipotecării investiției care face obiectul contractului de finanțare, cu notificarea AFIR și cu respectarea prevederilor contractului de finanțare în cauză.

Beneficiarul este obligat să transmită AFIR o copie a contractului de credit și ipotecă, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la semnarea acestuia.

La depunerea Cererii de finanțare, solicitantul își va da acordul în ceea ce privește publicarea pe site-ul AFIR a datelor de contact (denumire, CUI, adresă, telefon, denumire/valoare proiect).

Atenție! Beneficiarii finanțării nerambursabile obținută prin intervenția DR 12 din FEADR 2023-2027 au obligația respectării prevederilor din Ghidul de Utilizare a Elementelor de Identitate Vizuală, versiunea 3 și condițiilor specifice din Anexa II la Contractul de finanțare încheiat cu AFIR cu privire la asigurarea publicității și transparenței utilizării fondurilor europene raportat la valoarea sprijinului financiar acordat.

PRECIZĂRI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI

Beneficiarul poate opta pentru avans de până la maximum 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă, la data depunerii Cererii de finanțare sau poate solicita acordarea avansului după semnarea contractului de finanțare, pe parcursul implementării proiectului, în condițiile prevăzute în Instrucțiunile de plată, anexă la Contractul de finanțare.

Avansul se acordă la solicitarea beneficiarului după semnarea Contractului de finanțare, conform prevederilor art. 44 alin. (4) al Regulamentului (UE) 2116/2021, din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 și a legislației naționale în vigoare, prin aprobarea AFIR.

Beneficiarul poate solicita avansul după semnarea Contractului de finanțare și numai după avizarea favorabilă a achiziției majoritare de către AFIR. În cazul beneficiarilor privați care

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

derulează achiziții directe utilizând Baza de date cu prețuri de referință AFIR, avansul se acordă pe baza contractului de vânzare-cumpărare a bunului/echipamentului respectiv, prezentat de beneficiarul privat la momentul solicitării avansului.

Pentru beneficiarii care decid să efectueze cheltuieli înainte de semnarea Contractului de finanțare realizate, în conformitate cu cererea de finanțare și proiectul de plantare, după depunerea Cererii de finanțare în vederea înființării/reconversiei plantațiilor pomicole, se va acorda avans corelat cu valoare eligibilă a proiectului rămasă de executat, cu respectarea condițiilor privind acordarea avansului.

Pentru a beneficia de avans, beneficiarul este obligat să depună **o garanție** în procent de 100% din valoarea avansului, prezentată sub formă de scrisoare de garanție bancară, care **se depune odată cu Dosarul cererii de plată a avansului.**

Beneficiarul trebuie să justifice valoarea avansului încasat, pe bază de documente justificative, conform cerințelor Autorității Contractante prezentate în Instrucțiunile de plată, până la expirarea duratei de implementare a proiectului prevăzută contractul de finanțare.

Garanția aferentă avansului trebuie să producă efecte pe întreaga perioadă cuprinsă între data cererii de acordare a avansului și data expirării duratei de execuție a contractului de finanțare.

În cazul în care AFIR constată că suma cheltuielilor reale efectuate, justificată pe bază de documente, care corespund contribuției financiare a Uniunii Europene și contribuției publice naționale pentru investiții, depășește valoarea avansului acordat, garanția poate fi eliberată. La cerere, Autoritatea Contractantă va notifica instituția emitentă a garanției cu privire la finalizarea proiectului, justificarea utilizării integrale a avansului acordat beneficiarului și faptul că garanția poate fi eliberată.

Sumele reprezentând avansuri acordate și nejustificate la termenele stabilite prin contractul de finanțare, precum și în cazul în care se procedează la încetarea contractului de finanțare, înainte de finalizarea implementării proiectului, la solicitarea beneficiarului sau din inițiativa Autorității Contractante, înainte de expirarea termenului de valabilitate a garanției pentru care nu s-a obținut prelungirea acesteia, se recuperează de Autoritatea Contractantă prin executarea garanției, cu perceperea de dobânzi și penalități calculate și datorate pentru perioada cuprinsă între data acordării avansului și data recuperării integrale a acestuia.

În cazul în care beneficiarul nu prezintă Autorității Contractante dovada prelungirii termenului de valabilitate a garanției cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de expirarea valabilității acesteia, Autoritatea Contractantă va proceda de îndată la executarea garanției.

Recuperarea sumei reprezentând avansul acordat și nejustificat se face prin plată voluntară (5 zile lucrătoare), cât și prin executarea garanțiilor de către Autoritatea Contractantă (după caz), cu perceperea de dobânzi și penalități.

Beneficiarul care a încasat avans de la Autoritatea Contractantă și solicită prelungirea perioadei maxime de execuție a Contractului de finanțare, este obligat să depună la Autoritatea Contractantă documentul prin care dovedește prelungirea valabilității Scrisorii de Garanție Bancară care să acopere întreaga perioadă de execuție solicitată la prelungire.

ATENȚIE! AFIR efectuează plăți beneficiarilor, inclusiv plata avansului, în conturile deschise la unitățile Trezoreriei Statului sau la instituții de credit din România.

PRECIZĂRI REFERITOARE LA MODIFICAREA CONTRACTULUI DE FINANȚARE

- ✓ Beneficiarul poate solicita modificarea Contractului de finanțare în cursul duratei de valabilitate a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea efect retroactiv.
- ✓ Beneficiarul poate solicita doar modificări care nu afectează eligibilitatea, selecția, funcționalitatea și obiectivul proiectului (de ex. nu se vor accepta modificări și înlocuiri de clădiri, schimbarea locației și a obiectivelor).
- ✓ Modificarea contractului se va face cu acordul ambelor părți contractante, cu excepția situațiilor în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.
- ✓ Beneficiarul poate efectua modificări tehnice și financiare, în sensul realocărilor între liniile bugetare, dacă acestea nu schimbă scopul principal al proiectului, și nu afectează funcționalitatea investiției, criteriile de eligibilitate și selecție pentru care proiectul a fost selectat și contractat iar modificarea financiară se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitolul bugetare de cheltuieli eligibile.
- ✓ Beneficiarul va transmite Autorității Contractante bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcute, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia, fără a fi însă necesară amendarea Contractului de finanțare prin act adițional.

Atenție! Solicitățile de modificare a contractului se încarcă și se transmit exclusiv din contul fiecărui beneficiar deschis în cadrul portalului www.afir.ro.

Important!

Solicitantul/Beneficiarul trebuie să depună din proprie inițiativă toate eforturile pentru a lua cunoștință de toate informațiile publice referitoare la intervenția din PS 2023-

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

2027/schema de ajutor pentru care depune proiectul în cadrul PS 2023-2027 în vederea selectării pentru finanțare, să cunoască toate drepturile și obligațiile prevăzute în Contractul de finanțare înainte de semnarea acestuia.

Dacă pe parcursul perioadei de valabilitate a contractului se constată că obiectivele/componentele investiției pentru care s-a acordat sprijinul financiar nerambursabil au fost înstrăinate (prin orice tip de act juridic care produce efectul transmiterii proprietății sau a oricăruia dintre atributele acesteia), contravaloarea ajutorului financiar public nerambursabil va fi recuperată integral.

În situația neîndeplinirii obligațiilor prevăzute în Contractul de Finanțare, recuperarea sprijinului financiar se realizează în mod proporțional cu gradul de neîndeplinire a acestora. Dacă neîndeplinirea obligațiilor contractuale afectează eligibilitatea proiectului sau condițiile de selectare care ar fi determinat nefinanțarea acestuia, recuperarea sprijinului financiar se realizează integral împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit conform dispozițiilor legale în vigoare, și în conformitate cu dispozițiile contractuale.

În cazul constatării stării de insolvență/faliment a beneficiarului, pe parcursul derulării contractului de finanțare, AFIR va declanșa procedura de constatare nereguli, de constituire și recuperare a debitului, conform prevederilor Contractului de Finanțare și ale OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și înscrierea la masa credală cu titlurile de creanță emise anterior intrării în insolvență în termenele și condițiile stabilite conform Legii nr.85/2014 cu modificările și completările ulterioare.

În cazul încălcării clauzelor contractului de finanțare, nerespectării condițiilor de eligibilitate și/sau de selecție pentru care proiectul a fost selectat și contract, se aplică procedura de încetare a contractului de finanțare și de recuperare a ajutorului financiar nerambursabil acordat.

Anterior încetării Contractului de finanțare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul și/sau plățile ca o măsură de precauție, fără o avertizare prealabilă.

3.3. ACHIZIȚIILE

Derularea procedurii de achiziții pentru bunuri și execuție lucrări se poate face începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie răspundere, cu mențiunea că derularea contractului de achiziții pentru bunuri, servicii (managementul proiectului) și execuție lucrări va începe după semnarea Contractului de finanțare și după avizul favorabil din partea AFIR cu privire la achiziția derulată.

Avizarea dosarelor de achiziții se va realiza ulterior semnării Contractului de finanțare cu AFIR.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Întreaga procedură de achiziții servicii, bunuri cu sau fără montaj și de execuție lucrări (construcții, modernizări) în cadrul proiectelor finanțate prin PS 2023-2027 se va derula on-line pe site-ul www.afir.ro, conform prevederilor Manualului de achiziții aplicabil la momentul demarării procedurii de achiziție de către beneficiar și Instrucțiunilor de publicare disponibile pe site-ul Agenției (tutoriale), valabile atât pentru beneficiari cât și pentru ofertanți, condiția cerută fiind autentificarea beneficiarului/solicitantului pe site-ul www.afir.ro.

Atenție! Trebuie să aveți în vedere ca derularea/finalizarea, **inclusiv avizarea din partea AFIR** a procedurii de achiziții să se realizeze înainte de îndeplinirea termenului de depunere a primei tranșe de plată, respectiv 6/12 luni de la încheierea Contractului de finanțare.

Procedurile de achiziții pentru serviciile de consultanță, studii teren, întocmirea Studiilor de fezabilitate/documentațiilor de avizare a lucrărilor de intervenție necesare întocmirii Cererii de finanțare se vor derula, după cum urmează:

- ✓ **Contractele < =15.000 EURO**, fără TVA, conform Bugetului indicativ, se pot adjudeca prin atribuire directă.
- ✓ **Contractele > 15.000 EURO**, fără TVA, conform Bugetului indicativ, pentru servicii de consultanță și servicii pentru întocmirea Studiilor de fezabilitate derulate anterior încheierii Contractului de finanțare cu AFIR, procedura de achiziții se va derula on-line cu respectarea prevederilor Manualului de achiziții pentru beneficiarii privați ai PS postat pe site-ul AFIR

Atenție!

Alegerea tipului de procedură se stabilește în funcție de valoarea totală a serviciilor, bunurilor sau lucrărilor de același tip (valoare eligibilă + neeligibilă). Trebuie avut în vedere faptul că serviciile/bunurile au CPV-uri diferite, ceea ce înseamnă că tipul procedurii de achiziții nu poate fi limitată la nivelul liniei bugetare.

Cu toate acestea, în cazul în care beneficiarul optează pentru derularea procedurii cu o singură ofertă pentru achiziții de bunuri/servicii diferite care corespund liniilor bugetare enumerate anterior și care au coduri CPV diferite, experții vor verifica dacă bunurile/serviciile respective răspund unor necesități diferite (ex: mobilier, componente IT) și se poate folosi într-adevar modalitatea de achiziție menționată (o singură ofertă), sau dacă s-a încercat eludarea procedurii de selecție de oferte în scopul divizării achizițiilor de servicii sau bunuri.

O astfel de excepție este linia bugetară 3.7.1, unde consultanța poate fi împărțită în două contracte, în etape diferite (ani) diferiți. În cazul în care valoarea totală depășește suma de 30 mii euro, procedura de adjudecare se poate realiza prin încredințare directă pentru primul contract cu valoare de până la 15.000 de euro, iar pentru contractul al doilea, în cazul în care valoarea depășește 15.000 de euro, să se facă prin selecție de oferte.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Beneficiarul a căruia investiție cuprinde construcții montaj, nu poate demara execuția lucrărilor fără avizul favorabil privind verificarea proiectului tehnic ce se va realiza la momentul încheierii Contractului de finanțare.

Atenție! Solicitanții care au desfășurat licitații prin procedura „o singură ofertă” vor încărca dosarele pe portalul on-line de achiziții după ce solicitantul va semna Contractul de finanțare cu AFIR. Verificarea și avizarea dosarelor de achiziții în mediul on-line se va efectua la nivelul OJFIR pentru proiecte fără construcții-montaj (proiecte care presupun achiziții simple de bunuri și echipamente cu sau fără montaj, servicii) și la nivel CRFIR pentru proiectele cu construcții montaj (proiecte care presupun achiziții complexe care prevăd lucrări de construcții-montaj care necesită autorizație de construcție conform prevederilor Legii nr. 169/2026, Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor), prin intermediul departamentelor de specialitate numai după ce solicitantul va semna Contractul de finanțare cu AFIR.

Solicitantul are posibilitatea să demareze procedurile de achiziții pentru serviciile sus menționate prin modulul de achiziții on-line înainte sau începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie răspundere, avizarea dosarelor de achiziții realizându-se ulterior semnării Contractului de finanțare cu AFIR.

Atenție! La sesizarea motivată și susținută cu dovezi a unui beneficiar/ contractor cu Finanțare din FEADR, cu privire la consultanții/ contractorii/ beneficiarii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, cu excepția cazurilor de forță majoră, AFIR/ MADR, după o verificare prealabilă și în baza unui act administrativ de constatare, poate să includă și să facă publice informațiile despre aceștia în Lista consultanților/ contractorilor/ beneficiarilor care nu își respectă obligațiile contractuale.

Informații privind consultanții, contractorii și beneficiarii sprijinului financiar nerambursabil care nu își respectă obligațiile contractuale vor putea fi consultate pe site-ul oficial al AFIR.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** se definește prin:

A. Conflictul de interese între acționarii/asociații beneficiarului privat și ofertanții acestuia, între membrii comisiile de evaluare și ofertanti :

Acționariatul beneficiarului (până la proprietarii finali), reprezentanții legali ai acestuia, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (administratori, membri în consilii de administrație etc) și membrii comisiilor de evaluare:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

-
- a. dețin acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți sau subcontractanți;
 - b. fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membri ai consiliilor de administrație etc.) sau de supervizare ale unuia dintre ofertanți sau subcontractanți.

B. Conflictul de interese între ofertanți:

Acționariatului ofertanților (până la proprietarii finali), reprezentanții legali, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (consilii de administrație etc):

- c. Dețin pachetul majoritar de acțiuni la celelalte firme participante pentru aceeași achiziție (OUG 66/ 2011).
 - d. Fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membri ai consiliilor de administrație etc) sau de supervizare ale unui alt ofertant sau subcontractant;
- Nerespectarea de către beneficiarii FEADR a Instrucțiunilor privind achizițiile private - anexă la contractul de Finanțare atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau bunuri.

Pe parcursul derulării procedurilor de achiziții, la adoptarea oricărei decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- a. Nediscriminarea;
- b. Tratatul egal;
- c. Recunoașterea reciprocă;
- d. Transparența;
- e. Proportionalitatea;
- f. Eficiența utilizării fondurilor;
- g. Asumarea răspunderii.

Atenție! Solicitanții care vor derula procedura de achiziții servicii, cu o valoare mai mare de 15.000 euro, înainte de semnarea Contractului de finanțare cu AFIR, vor respecta prevederile Manualului de achiziții postat pe pagina de internet AFIR la momentul demarării procedurii.

3.4. PLATA

Beneficiarul va depune odată cu semnarea Contractului de Finanțare și un Grafic de eșalonarea anuală a plăților, acesta având obligația respectării graficului depus respectiv depunerea dosarelor cerere de plată de valoarea asumată pentru fiecare an calendaristic. Această eșalonare trebuie respectată în vederea îndeplinirii indicatorilor de realizare aferenți intervenției. Nerespectarea Graficului de eșalonare anuală a plăților conduce la aplicarea unei penalități care va fi calculată și aplicată conform Instrucțiunilor de Plată anexa la Contractul de Finanțare.

Pentru toate investițiile se vor prezenta la **prima cerere de plată** următoarele documente care atestă faptul că investiția propusă respectă legislația în vigoare, aplicabilă proiectului:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

-
1. Document emis de DSP județeană pentru investiția propusă, dacă este cazul;
 2. Document emis de DSVSA județeană pentru investiția propusă (**dacă nu a fost depus în etapa de evaluare din care să rezulte îndeplinirea elementelor de biosecuritate**);
 3. Document emis de Autoritatea Competenta de Mediu pentru investiția propusă.

ATENȚIE!

După expirarea termenului prevăzut pentru depunerea primei cereri de plată, și în cazul în care documentele menționate mai sus nu sunt prezentate, Contractul de Finanțare va fi reziliat.

În cazul în care beneficiază de avans de maxim 50% din valoarea ajutorului financiar nerambursabil, beneficiarul poate depune cererea de plată pentru avans după primirea avizului favorabil din partea AFIR asupra unei achiziții majoritare (inclusiv prin prezentarea contractului de vânzare cumpărare în cazul achiziției majoritare prin Baza de Date cu prețuri de referință a AFIR) și numai după semnarea Contractului de Finanțare.

Beneficiarul trebuie să depună **AUTORIZAȚIA DE CONSTRUIRE** pentru proiecte care prevăd construcții (noi, extinderi sau modernizări) la prima tranșă de plată în care solicită spre autorizare și cheltuieli cu lucrări atât pentru lucrările de bază cât și pentru lucrările cu caracter provizoriu (acolo unde este cazul).

În cazul investițiilor care presupun **achiziții simple** care **nu** necesită autorizație de construcție conform prevederilor Legii nr. 169/2026, Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor, beneficiarul este obligat să depună cererea eligibilă pentru prima tranșă de plată și documentele justificative în termen de maximum 6 luni de la data semnării Contractului de finanțare.

Beneficiarul a cărei investiție cuprinde **construcții montaj**, care necesită autorizație de construcție conform prevederilor Legii nr. 169/2026, Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor **și al proiectelor ce prevăd plantarea de specii perene agricole** este obligat să depună cererea eligibilă pentru prima tranșă de plată și documentele justificative în termen de maximum 12 luni de la data semnării Contractului de finanțare.

Termenul de 6 luni, respectiv 12 luni prevăzut pentru depunerea cererii pentru prima tranșă de plată poate fi prelungit cu maximum 6 luni, cu condiția achitării penalităților prevăzute în contract și cu prezentarea de către beneficiar a dovezii demarării execuției investiției.

Dosarul cererii de plată se depune online de beneficiar la AFIR și trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) pe pagina de internet a AFIR www.afir.ro.

Termenul limită de efectuare a plăților către beneficiar este de maxim 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată.

În cazul nerespectării obligațiilor din angajamentul legal poate duce la reducerea/recuperarea sprijinului, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/2116. Art. 59, alineatul (1) litera (d) și articolul 59 alineatul (5):

- Statele membre adoptă toate actele cu putere de lege și actele administrative pentru aplicarea unor sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dreptul intern.
- Statele membre iau măsuri de precauție adecvate care să asigure faptul că sancțiunile aplicate sunt proporționale și adaptate în funcție de gravitatea, amploarea, persistența sau caracterul repetitiv ale neconformității constatate.

În acest sens, AFIR a instituit în cadrul procedurilor de lucru, în procesul de autorizare al cererilor de plată depuse în cadrul unui proiect, un sistem de sancțiuni care vor fi aplicate proporțional pe baza analizei neconformităților prin prisma gravității, extinderii, persistenței și recurenței care vor fi raportate la recuperarea parțială sau totală a sprijinului acordat pe proiect.

Sancțiunile sunt stabilite astfel încât să fie proporționale cu neconformitățile identificate, încadrate după cum urmează:

1. GRAVITATEA unei neconformități depinde în special de importanța consecințelor acesteia, având în vedere obiectivele urmărite în proiecte sau obligațiile care nu au fost respectate.
2. AMPLOAREA/ EXTINDEREA: efectul încălcării asupra proiectului, se extinde neconformitatea la o parte din proiect.
3. PERSISTENȚA: perioada/ durata pe care se întind efectele încălcării.
4. RECURENȚA: același beneficiar a încălcat o obligație similară sau nu a îndeplinit un criteriu similar, în cadrul aceleiași scheme/ intervenții sau al unei scheme/ intervenții similare sau al aceluiași tip de operațiune, în sensul prevederilor art. 3 (4) din Reg 2115/2021).

Beneficiarii PS PAC 2023-2027 care urmează să semneze contractele de finanțare, vor lua cunoștință despre modul de aplicare al sistemului de sancțiuni în procesul de contractare și autorizare a cererilor de plată.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

4.CAPITOLUL 4 INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1. DOCUMENTE NECESARE ÎNTOCMIRII CERERII DE FINANȚARE

Vor fi bifate căsuțele corespunzătoare documentelor justificative din cadrul Punctului E al Cererii de finanțare, LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE PROIECTELOR AFERENTE INTERVENȚIEI DR 12, din coloana DOCUMENTE DEPUSE LA CEREREA DE FINANȚARE, iar pentru cele obligatoriu a fi depuse după publicarea Raportului de selecție și primirea Notificării de selecție se vor bifa căsuțele corespunzătoare documentelor justificative din coloana DOCUMENTE DEPUSE PÂNĂ LA MOMENTUL CONTRACTĂRII. Documentele justificative necesare la momentul depunerii Cererii de finanțare vor fi încărcate on-line.

Documentele în baza cărora se va evalua Cererea de finanțare:

1. a) STUDIUL DE FEZABILITATE (SF) conform HG 907/2016 cu modificările și completările ulterioare **(se va depune doar în cazul achizițiilor complexe/construcții și montaj)**

Important!

- numai în cazul în care este menționat codul CAEN și datele de identificare ale firmei de consultanță în Studiul de fezabilitate cheltuielile privind consultanța sunt eligibile.
- devizul general și devizele pe obiect trebuie să fie semnate de persoana care le-a întocmit și ștampilate de elaboratorul documentației
- se va atașa „foaia de capăt”, care conține semnăturile colectivului format din specialiști condus de un șef de proiect care a participat la elaborarea documentației și ștampila elaboratorului
- **se va detalia capitolul 3 – Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică și capitolul 5 – Alte cheltuieli**, prin devize care să justifice în detaliu sumele respective, cât și pentru a putea fi urmărite în etapa de achiziții și autorizare plăți
- părțile desenate din cadrul secțiunii B (planuri de amplasare în zonă, planul general, relevee, secțiuni etc.), să fie semnate, ștampilate de către elaborator în cartușul indicator.
- pentru servicii se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experți, ore/ expert, costuri/ oră), care vor fi corelate cu ofertele conforme.
- În cazul în care investiția cuprinde cheltuieli cu construcții noi sau modernizări, se va prezenta calcul pentru investiția specifică în care suma tuturor cheltuielilor cu construcții și instalații se raportează la mp de construcție.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

1.b) Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente

1.c) Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor.

1.d) ANEXA C format PDF inteligent - pentru solicitanții cu statut juridic PFA, I.I. sau I.F.

1.e) ANEXA B format PDF inteligent - pentru solicitanții persoane juridice.

Utilizarea documentului PDF inteligent, ca anexă la Cererea de Finanțare, implică încărcarea acestuia fără a mai fi listat.

ATENȚIE! În cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente, se atașează la Studiul de Fezabilitate, obligatoriu **Expertiza tehnică de specialitate** asupra construcției existente și/sau **Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor.**

Doc. 2. DOCUMENTE PROPRIETATE/FOLOSINȚĂ PENTRU EXPLOATAȚIA AGRICOLĂ:

a) Documente solicitate pentru terenul agricol în cazul înființării plantatiilor și pepinierelor pomicole

Copie după documentul autentificat la notar care atestă dreptul de proprietate (a1) asupra terenului agricol și/sau tabel centralizator (a2) emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii, conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele pe care va fi realizată investiția luate în arendă, pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune, cu o valabilitate de minimum 10 ani pentru plantatiile pomicole și 5 ani pentru pepiniere pomicole începând cu anul depunerii Cererii de Finanțare.

(a3) Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;
- suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces).

(a4) Document notarial care atestă constituirea patrimoniului de afectatiune

(a5) Documente pentru terenul ce constituie vatra stupinei – acte de proprietate conform legislației în vigoare, sau contract de concesiune/ contract de arendă/ închiriere/ comodat valabile la momentul depunerii Cererii de finanțare. Suprafața de teren eligibilă pentru vatra stupinei este de minim 5 mp/stup și 50 mp pentru fiecare pavilion apicol;

Verificarea suprafețelor agricole se face de către evaluatorul AFIR prin consultarea sistemelor informatice APIA.

b) IMOBILUL (clădirile și/ sau terenurile) pe care sunt/ vor fi realizate investițiile:

b1)- Actul de proprietate contract de concesionare sau alt document încheiat la notar care să certifice dreptul de folosință pe o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

depunerii Cererii de finanțare în cazul clădirilor asupra cărora se intervine cu investiții de modernizare/extindere și a terenurilor pe care se vor realiza investiții ce presupun lucrări de construcții montaj, care să confere titularului dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu prevederile Legii nr. 169/2026, Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor, având în vedere tipul de investiție propusă prin proiect.

b2)- Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;
- suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.

Atenție!

Pentru construcțiile și/sau terenul ce fac/face obiectul Cererii de finanțare, solicitantul trebuie să prezinte documente care să certifice dreptul acestuia de a obține, potrivit legii, autorizația de construire/ desființare:

- dreptul real principal (drept de proprietate, drept de administrare, uz, uzufruct, superficie, servitute) dobândit prin: act autentic notarial, certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, contract de aport în natură la capital al asociațiilor prin care se apportează proprietatea asupra terenurilor, hotărâre judecătorească, lege. În cazul dreptului de superficie se acceptă act de superficie încheiat în formă autentică de un notar public;

- drept de creanță, definit conform Legii nr. 169/ 2026 Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor pentru terenul pe care urmează a se realiza investiția.

Pentru construcțiile cu caracter provizoriu, definite conform Legii nr. 169/2026, Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor, solicitantul poate prezenta și un contract de arendă/ comodat/ locațiune (închiriere) asupra terenului și acordul expres al proprietarului de drept.

În cazul în care una din părți este o autoritate publică nu este necesară autentificarea contractului prin care se transmite dreptul de folosință.

În cazul prezentării contractului de comodat/locațiune pentru anexele reprezentand adăposturi pentru animale, solicitantul va prezenta documentul autentificat la notar și acordul expres al proprietarului pentru extinderea/modernizarea construcției.

În cazul modernizării/extinderii construcției se va prezenta și Raport de expertiză tehnică.

- Documente care dovedesc deținerea în proprietate a terenurilor agricole, pentru solicitanții care se autoscorează în cadrul principiului proprietății. Exemple de documente proprietate: contract de vânzare-cumpărare autentificat de notar, act de donație autentificat

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

de notar, hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu punere în posesie, certificat de moștenitor unic autentificat de notar, contract de aport în natură la capital al asociaților prin care seaportează proprietatea asupra terenurilor, **document notarial care atestă constituirea patrimoniului de afectățiune**).

c.1) Document care să certifice că nu au fost finalizate lucrările de cadastru, pentru proiectele care vizează investiții de lucrări privind construcțiile noi sau modernizări ale acestora.

AFIR va obține Extrasul de Carte Funciară aferent imobilului (teren/clădire) pe baza datelor cadastrale înscrise de către solicitant în Cererea de Finanțare în secțiunea dedicată. Dacă în Cartea Funciară există notat sechestrul asigurator sau un sechestrul judiciar, AFIR va solicita informații suplimentare cu privire la menținerea sau ridicarea sechestrului, acest aspect fiind element de eligibilitate al proiectului

c.2) Acordul creditorului privind execuția investiției și graficul de rambursare a creditului.

Atenție! Se va depune în situația în care imobilul pe care se execută investiția nu este liber de sarcini (gajat pentru un credit).

d) Document pentru efectivul de animale deținut în proprietate:

d1) Extras din Registrul Exploatației emis de ANSVSA/ DSVSA cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii CF, din care să rezulte efectivul de animale deținut, însoțit de formular de mișcare ANSVSA/ DSVSA (Anexa 4 din Normele sanitare veterinare ale Ordinului ANSVSA nr. 40/2010); Formularul de mișcare se depune dacă există diferențe dintre mențiunile din Studiul de Fezabilitate, Cererea de Finanțare și extrasul din Registrul Exploatațiilor de la ANSVSA.

Pentru exploatațiile agricole care dețin păsări și albine - **Adeverință eliberată de medicul veterinar de circumscripție**, emisă cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii cererii de finanțare, din care rezulta numărul păsărilor și al familiilor de albine și data înscrierii solicitantului în Registrul Exploatației sau **Copia adeverinței emisă de ANZ** din care să rezulte codul de identificare a stupinei și stupilor, numărul familiilor de albine.

3. Pentru unitățile care se modernizează

3.1 AUTORIZAȚIE SANITAR-VETERINARĂ/NOTIFICARE de constatare a conformității cu legislația sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor emisă pentru unitățile care se autorizează/avizează conform legislației în vigoare.

3.2 AUTORIZAȚIE DE MEDIU emisă de autoritatea competentă de mediu

Atenție! Data de emitere a Notelor de Constatare trebuie să fie cu cel mult un an înainte de momentul contractării.

3.3 AUTORIZAȚIE ANZ (pentru stupinele de elită și stupinele de multiplicare)

4. ÎN CAZUL PROIECTELOR CARE INCLUD INVESTIȚII PRIVIND IRIGAȚIILE:

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

4.1 AVIZ DE GOSPODARIREA APELOR/ NOTIFICAREA DE ÎNCEPERE A EXECUTIEI în cazul investițiilor noi

Sau

AUTORIZAȚIE DE GOSPODARIREA APELOR/ NOTIFICARE DE PUNERE ÎN FUNCȚIUNE, în cazul funcționării sistemului de irigații.

4.2 Aviz emis de ANIF (dacă este cazul).

4.3 Document emis de OUAI privind acordul de branșare (dacă este cazul).

4.4 Document privind acordul de branșare emis de entitatea care administrează sursa de apă (dacă este cazul). În acest caz, acordul de branșare va fi însoțit și de copia avizului/autorizației de gospodărire a apelor a entității care administrează sursa de apă. Acest document trebuie să menționeze faptul că entitatea care administrează sursa de apă o poate utiliza pentru irigații și care este cantitatea autorizată pentru utilizare pentru irigații.

Atenție! Solicitantul va prezenta Acordul final de branșare pentru irigații, nu acord de principiu.

Documentele de mai sus vor fi prezentate și în cazul alimentării bazinelor de stocare a apei, caz în care solicitantul va face dovada documentară a provenienței apei.

5. AUTORIZAȚIA PENTRU PRODUCEREA, PRELUCRAREA ȘI COMERCIALIZAREA SEMINȚELOR ȘI MATERIALULUI SĂDITOR

Atenție! Autorizația pentru producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor certificate este eliberată de Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor (ITCSMS), pentru soiurile care se regăsesc în Catalogul soiurilor românești (ISTIS).

6. Proiect tehnic de înființare a plantației pomicole elaborat de persoane autorizate și avizat de Institutul de cercetare-dezvoltare pentru pomicultură sau de stațiunea de cercetare-dezvoltare pomicolă din zonă în conformitate cu legislația națională

Proiectul se va depune inclusiv pentru proiectele care prevăd reconversia plantațiilor pomicole!

Pentru proiectele care vizează înființare de pepiniere pomicole și cultura de căpșuni nu se solicită proiect de înființare.

7. AUTORIZAȚIA DE PLANTARE (la depunerea cererii de finanțare)

Pentru plantațiile de pomi cu suprafața mai mare de 2 ha și pentru plantațiile de arbuști fructiferi cu suprafața mai mare de 0,5 ha autorizația de plantare se eliberează în baza unui proiect de înființare a plantației pomicole elaborat de persoane autorizate și avizat de Institutul de cercetare-dezvoltare pentru pomicultură sau de stațiunea de cercetare-dezvoltare pomicolă din zonă.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Solicitanții care dețin o plantație pomicolă înființată de mai mult de 3 ani la momentul solicitării sprijinului, dar care nu a intrat pe rod, vor prezenta și **autorizația de plantare** pentru plantația deținută deja.

8. AUTORIZAȚIA DE DEFRIȘARE (la depunerea cererii de finanțare)

Defrișarea plantațiilor de pomi și arbuști fructiferi de interes comercial aparținând persoanelor fizice sau juridice se face numai în baza autorizației de defrișare eliberate de direcțiile pentru agricultură și dezvoltare rurală județene și, respectiv, a municipiului București, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

9. Hotărârea Adunării Generale a Acționarilor (AGA) persoanei juridice, prin care se desemnează că tânărul fermier (acționar majoritar 50%+1) să reprezinte societatea în relația cu AFIR și că exercită un control efectiv pe termen lung (cel puțin pentru perioada de implementare și monitorizare a proiectului) în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, beneficii, riscuri financiare în cadrul exploatației respective împreună cu acordul privind necesitatea și utilitatea investiției efectuate prin DR 12;

10. Document care dovedește că solicitantul deține competențe pentru ramura agricolă vizată în proiect (vegetal/zootehnic/mixt), îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:

10.1. b) Document care dovedește evaluarea în cadrul unui centru de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale de minimum Nivel I de calificare, dobândite ca urmare a experienței profesionale (selecție);

sau

10.3 Certificat de calificare profesională care atestă urmarea unui curs de calificare de cel puțin Nivel I de calificare profesională în domeniul proiectului, realizat de furnizori de formare profesională autorizați, conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului (selecție);

sau

10.4 Studii medii/superioare (inclusiv pentru selecție):

o diplomă de absolvire studii superioare

sau

o diplomă/certificat de absolvire studii postliceale sau liceale/ foaia matricolă/supliment rezultă că a studiat cel puțin 3 materii/discipline/competențe etc. ce au legătură cu ramura agricolă vizată prin proiect sau adeverință absolvire liceu (fără BAC) sau adeverință student în an terminal pentru ramura agricolă prevăzută prin proiect

Competențele minime în raport cu proiectul pentru îndeplinirea criteriului minim de eligibilitate pot fi:

10.1. a) Competențe dobândite prin participarea la programe de inițiere care presupun un număr de ore sub numărul de ore aferent Nivelului I de calificare profesională (Nivelul I de calificare presupune minimum 360 de ore de curs pentru cei care au urmat cursuri până la 1

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

ianuarie 2016, și minimum 180 de ore de curs pentru cei care au urmat cursuri după 1 ianuarie 2016).

Competențele vor fi dovedite prin prezentarea certificatului/diplomei/atestatului de absolvire a programului de formare organizat de un furnizor de formare profesională autorizat; **se acceptă și certificatele de calificare eliberate de ANCA / DAJ** (eligibilitate)

sau

10.2. Documente doveditoare emise de angajator/ angajatori, din care să reiasă că tânărul fermier a ocupat un post în raport cu proiectul într-o exploatație cu profil agricol, pe o perioadă de cel puțin 12 luni acumulată în ultimii 10 ani (**experiența practică de 12 luni** poate fi și cumulativă, desfășurată în cadrul mai multor exploatații cu profil agricol), astfel încât să certifice experiența practică în activitatea agricolă (pentru solicitanții care dețin experiență practică în activitatea agricolă desfășurată pe teritoriul României și figurează în REGES) (eligibilitate).

Documentele doveditoare privind deținerea de competențe minime în raport cu proiectul pentru îndeplinirea criteriului de eligibilitate sunt obligatorii a fi depuse la cererea de finanțare.

În cazul în care, la depunerea Cererii de finanțare nu este emis documentul de absolvire a cursului, va fi acceptată adeverința de absolvire a cursului **sub condiția prezentării certificatului/diplomei/atestatului de absolvire a cursului sau a unui document echivalent acestora în original în etapa de contractare.**

sau

În cazul în care solicitantul a absolvit în ultimii 2 ani până la depunerea Cererii de finanțare, cursurile unei instituții de învățământ și nu poate prezenta diploma în original, poate fi acceptată o adeverință de absolvire a studiilor respective, însoțită de situația școlară disponibilă, sub condiția prezentării diplomei în original în etapa de contractare.

I. În cazul solicitanților care nu au studii medii/superioare, aceștia prezintă diploma/ documentul doveditor (inclusiv adeverință de absolvire și/sau suplimentul descriptiv al certificatelor de formare profesională atestate ANC care cuprind această informație) de absolvire a minim 8 clase.

II. Pentru demonstrarea criteriului de selecție privind formarea profesională care conferă un nivel de calificare superior nivelului minim obligatoriu solicitat, se va prezenta actul doveditor (certificat de calificare) eliberat de un furnizor de formare profesională autorizat recunoscut conform legislației specifice, prin care se certifică competențele profesionale, conform legislației aplicabile la momentul acordării certificatului (inclusiv certificatele de absolvire a cursurilor de calificare emise de ANCA, DAJ).

Atenție!

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Diplomele de studii/ Certificatele vor fi emise de catre o institutie autorizată/acreditată de Ministerul Educației și Cercetării, iar documentul care atestă formarea profesională, trebuie să fie recunoscut de Autoritatea Națională pentru Calificări.

Sunt admise și diplomele de studii care beneficiază de recunoaștere/echivalare de către autoritatea competentă a Ministerului Educației conform legislației naționale în vigoare.

- **11. Documente solicitate pentru calitatea de membru al unui grup de producători/membru cooperador acționar într-o cooperativă agricolă care deține o unitate de procesare/ abatorizare/condiționare* (*inclusiv depozitare) autorizată și activă în sectorul zootehnic/alte sectoare (îndeplinire C.S/Z. 2.1):** adeverință care atestă calitatea solicitantului de membru al acesteia; copie a statutului cooperativei; declarația expertului contabil din care să rezulte că cooperativa agricolă a obținut anterior venituri din unitatea de procesare/abatorizare/condiționare (indiferent de ponderea acestora), verificarea codurilor CAEN autorizate în ONRC aferente activităților economice desfășurate și a veniturilor aferente acestora.
- copia statutului și/sau a actului constitutiv, după caz, pentru calitatea de membru al grupului sau a organizației de producători recunoscut/ă de MADR.

sau

Document emis de către **cooperativa agricolă/societatea cooperativă/grupul de producatori/organizația de producători** din care să reiasă că solicitantul este membru cooperador al unei societăți cooperative înființate conform Legii 1/2005, sau membru cooperador acționar al unei cooperative agricole înființate conform Legii nr. 566/2004, sau membru al grupului sau al organizației de producători pentru îndeplinirea CS/Z 2.2;

- adeverință care atestă calitatea solicitantului de membru al acesteia; copie a statutului cooperativei;
- copia statutului și/sau a actului constitutiv, după caz, pentru calitatea de membru al grupului sau a organizației de producători recunoscut/ă de MADR.

Informațiile referitoare la membrii cooperadori (conform Legii nr. 1/2005), precum și la membrii cooperadori acționari (conform legii nr. 566/2004) vor fi verificate în ONRC, iar în cazul neactualizării informațiilor în ONRC cu privire la calitatea de membru cooperador (conform Legii nr. 1/2005) sau de membru cooperador acționar (conform legii nr. 566/2004), solicitantul va face dovada, la depunerea CF, a inițierii (anterior depunerii CF) demersurilor de modificare a statutului. Astfel, solicitantul va putea face dovada actualizării în ONRC a statutului la contractare (etapă în care evaluatorul AFIR va face verificarea în baza de date a ONRC.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

103

12. Document din care să rezulte că materialul de plantare fructifer este inclus în Cataloagele oficiale ale statelor membre UE sau care se regăsesc în cataloagele producătorilor comerciali de material de plantare fructifer.

13. Documente contabile pentru proiectele care dețin plantații care nu au intrat pe rod (Proces-Verbal pentru recepția plantației, documente pentru înregistrarea plantației în contabilitate, e.t.c.)

14. Polița de asigurare a culturilor/animalelor/ clădirilor, însoțită de documentul justificativ la zi de achitare integrală sau în rate/tranșe a poliței de asigurare de către solicitant

15. ALTE DOCUMENTE JUSTIFICATIVE (se vor specifica după caz) pe care solicitantul le poate aduce în scopul susținerii proiectului: (de ex. copia Autorizației de gospodărire a apelor a ANIF/entității care gestionează corpul de apă/ infrastructura de irigații la care se branșează solicitantul etc. document justificativ aferent fermelor zootehnice nepopulate, document justificativ privind o situație de calamitate, document justificativ privind comercializarea producției la nivel local, document emis de DSVSA cu mențiunea investițiilor în biosecuritate superioară, oferte pentru justificarea sumelor menționate în Bugetul indicativ, fișa mijlocului fix și lista de inventar, declaratia expertului contabil etc.)

Atenție!

Evaluarea Cererii de finanțare din punct de vedere al eligibilității și al verificării criteriilor de selecție va include și consultarea informațiilor referitoare la solicitant și exploatarea agricolă, deținute de instituțiile abilitate (ex: ANSVSA, APIA, MADR, ONRC, ANAF, ANCPI, etc).

La ultima tranșă de plată, se va solicita beneficiarilor Documentul emis de DAJ pentru verificarea conformității legate de facilitățile (platforme) de gestionare a gunoiului de grajd/dejecțiilor de origine animală (valabil doar pentru exploatarea zootehnice de sub 100 UVM) cu cerințele Programului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole care va reprezenta Anexa 10 – Lista pentru verificarea conformității platformelor individuale de depozitare a gunoiului de grajd, asumată și completată de DAJ (în cazul exploatarea zootehnice).

Pentru exploatarea de peste 100 UVM, aceste verificări sunt efectuate de autoritatea de mediu.

4.2. DOCUMENTELE NECESARE CONTRACTARII FONDURILOR

După aprobarea Raportului de selecție/ Raportului de contestații în care sunt incluse proiectele aprobate pentru finanțare, AFIR notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție prin documentul „Notificarea beneficiarului privind selectarea Cererii de finanțare și semnarea Contractului de Finanțare”.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatarea tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Atenție!

În vederea încheierii Contractului de Finanțare în termen de maxim 3 luni pentru proiecte care vizează achiziții simple, respectiv, de maxim 6 luni pentru proiecte care vizează achiziții complexe, de la transmiterea Notificării privind selectarea cererii de finanțare, solicitantul va depune la sediul OJFIR (cazul proiectelor fără C+M) /CRFIR (cazul proiectelor cu C+M) următoarele documente, cu caracter obligatoriu:

1.Dosarul original după care s-a scanat, pentru conformitatea documentelor încărcate online.

Solicitanții vor prezenta în dosarul pe suport de hârtie doar documentele care au fost scanate și cele originale emise de alte entități pentru conformitate. Nu se vor depune Cererea de Finanțare și nici documentele originale emise de către solicitant, care au fost convertite în PDF și semnate electronic la depunerea proiectului. În cazul în care se vor constata neconcordanțe în urma verificării documentelor solicitate în vederea încheierii Contractului de Finanțare și/sau între documentele încărcate on-line și documentele depuse pe suport de hârtie, care pot afecta criteriile de selecție sau condițiile de eligibilitate, Cererea de Finanțare se va declara neeligibilă/neselectată pentru finanțare, cu consecința neîncheierii Contractului de Finanțare și încadrarea proiectului cu statut de contract neîncheiat.

2. Doc.15.1 Documente care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată a investiției prin extras de cont (în original) și/ sau contract de credit (în copie) acordat în vederea implementării proiectului.

Atât extrasul de cont cât și contractul de credit vor menționa valoarea totală a cofinanțării private.

În cazul în care dovada co-finanțării private se prezintă prin extras de cont, acesta va fi vizat și datat de instituția financiară cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la CRFIR și va fi însoțit de Angajamentul solicitantului (model afișat pe site www.afir.ro) că minimum 50% din disponibilul de cofinanțarea privată va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. AFIR va verifica cheltuielile în extrasul de cont depus la dosarul aferent primei tranșe de plată și va viza justificarea modului de utilizare a sumei din extrasul de cont reprezentând dovada cofinanțării private, respectiv că suma din soldul contului beneficiarului, conform extrasului emis cu cel mult 15 zile înainte de data depunerii primei cereri de plată și suma cheltuielilor aferente proiectului realizate până la acel moment, acoperă 50% din valoarea cofinanțării private.

În cazul depunerii a două sau mai multor cereri de finanțare pe intervenții diferite, solicitantul/beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească, în etapa de contractare, existența cofinanțării private, pentru toate proiectele care au fost selectate și notificate

pentru care solicitantul are în vedere încheierea contractelor de finanțare în limita impusa de prevederile HG 1570/2022.

3. Doc.15.2 Adresă emisă de bancă/ trezorerie cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea băncii/ trezoreriei și, codul IBAN al contului de operațiuni cu AFIR).

4. Doc.16.1 Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante locale, valabile la data încheierii contractului, emise de către primăriile pe raza cărora solicitantii își au sediul social și punctele de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor).

5.Doc.16.2 Graficul de eşalonare a datoriilor către bugetul consolidat (în cazul în care beneficiarul figurează cu datorii restante fiscale).

În vederea semnării contractului de finanțare, în baza acordului reprezentantului legal, exprimat în cererea de finanțare, pentru consultarea bazei de date a IGPR și ANAF, AFIR obține certificatul care atestă lipsa datoriilor restante fiscale și sociale pentru beneficiar și extrasul de pe cazierul judiciar al reprezentantului legal.

În situația în care AFIR nu poate consulta baza de date a celor două instituții, se va solicita beneficiarilor, la încheierea contractului de finanțare, prin informații suplimentare prezentarea certificatului de atestare fiscală și a cazierului judiciar.

6. Doc. 17 Graficul de eşalonare anuală a plăților asumat de beneficiar.

Atenție! Beneficiarul este obligat să respecte Graficul de esalonare anuală a plăților asumat prin Contractul de Finanțare, pe toată durata de implementare a proiectului, în caz contrar fiind sancționat conform prevederilor Contractului de Finanțare.

7. Doc.18 Proiectul tehnic, dacă este cazul.

8.Doc. 19 Copie act de identitate al reprezentantului legal al beneficiarului.

4.3. LISTA FORMULARELOR DISPONIBILE PE SITE-UL AFIR – WWW.AFIR.RO

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

- **Cererea de finanțare – Anexa 1** (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează AFIR în vederea obținerii finanțării);
- **Contractul de finanțare – Anexa 2** (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între AFIR și beneficiarul fondurilor nerambursabile).

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

- **Cererea de plată pentru avans** (Cerere de plată pentru solicitarea avansului);
- **Cererea de plată** (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc);
- **Declarația de cheltuieli** (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute);

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

-
- **DECLARAȚIA PE PROPRIA RĂSPUNDERE A BENEFICIARULUI** (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de Finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă);
 - **Alte documente al căror format nu este elaborat de AFIR și nu pot fi furnizate de AFIR** (Lista completă a documentelor este prezentată în Instrucțiunile de completare a Cererii de plată, publicate pe pagina de internet a AFIR www.afir.ro – Investiții PS 2023-2027 – DR 12);

De asemenea, în pagina de internet a AFIR, www.afir.ro, puteți consulta și descărca:

- **Fișa intervenției** (Investiții prin FEADR – DR 12);
- **Actele normative utile** (Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR).

Toate formularele prezentate al căror format este elaborat de AFIR pot fi consultate și descărcate direct de pe pagina de internet a AFIR (www.afir.ro – Investiții PS 2023-2027 – DR 12) sau pot fi solicitate de la sediile AFIR din țară.

4.4. REGULI PRIVIND TRANSPARENȚA ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR REFERITOARE LA BENEFICIARI

Potrivit prevederilor art. 98 din Regulamentul (UE) 2021/2116, pe site-ul web al AFIR se publica informațiile referitoare la beneficiarii FEADR, astfel:

AFIR publică pe site-ul de internet lista operațiunilor selectate pentru sprijin din FEADR și actualizează lista respectivă cel puțin la fiecare patru luni. Fiecare operațiune are un cod unic. Lista conține următoarele date:

- a) în cazul persoanelor juridice, denumirea beneficiarului și, în cazul unei achiziții publice, denumirea contractantului;
- b) în cazul în care beneficiarul este o persoană fizică, prenumele și numele;
- c) denumirea operațiunii;
- d) scopul operațiunii și realizările preconizate sau efective ale acesteia;
- e) data de începere a operațiunii;
- f) data preconizată sau efectivă de încheiere a operațiunii;
- g) costul total al operațiunii;
- h) fondul vizat;
- i) obiectivul specific vizat;
- j) rata de cofinanțare a Uniunii;
- k) indicatorul de localizare sau datele de geolocalizare pentru operațiunea și țara în cauză;
- l) pentru operațiuni mobile sau operațiuni care acoperă mai multe locuri, localizarea beneficiarului, atunci când acesta este o persoană juridică, sau nivelul de regiune NUTS 2, atunci când beneficiarul este o persoană fizică;
- m) tipul de intervenție pentru operațiune, în conformitate cu articolul 73 alineatul (2) litera (g) din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

Datele menționate la litera (b) se șterg după doi ani de la data publicării inițiale pe site-ul de internet.

Datele menționate la lit.a) – m), astfel cum au fost furnizate de către beneficiari, se publică pe site-ul de internet al AFIR, în formate deschise și prelucrabile automat, potrivit articolului 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, care permit sortarea, căutarea, extragerea, compararea și reutilizarea datelor.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

Beneficiarii FEADR au obligația de a furniza informațiile necesare pentru identificarea lor, inclusiv, dacă este cazul, pentru identificarea grupului din care fac parte, astfel cum este definit la articolul 2 punctul 11 din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului. Pe tot parcursul implementării și monitorizării proiectului, AFIR va efectua verificările privind respectarea declarației pe proprie răspundere asumată de către beneficiar.

Informațiile pentru identificarea grupului din care fac parte se furnizează și se publică în conformitate cu art. 44 din Regulamentul (UE) de punere în aplicare 2022/128 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența. Informațiile referitoare la beneficiari vor fi făcute publice în conformitate cu articolul 98 din Regulamentul (UE) 2021/2116 și acestea pot fi prelucrate de către organisme de audit și de investigare naționale sau ale Uniunii în vederea protejării intereselor financiare ale Uniunii, potrivit prevederilor art. 99 și art. 101 din Regulamentul (UE) 2021/2116.

Datele cu caracter personal din cererea de finantare/ajutor/angajamente/contracte/decizii/alte documente referitoare la finantare din FEADR sunt colectate, prelucrate și stocate/ arhivate sau publicate de către AFIR și/sau Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute la art.151 din Regulamentul (UE) 2021/2115 sau prelucrate de alți destinatari pentru îndeplinirea obligațiilor legale ale acestora, cu respectarea prevederilor:

- Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Legii nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu modificările și completările ulterioare (de transpunere a Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârstă de maximum 45 de ani”

prelucrarea datelor cu caracter personal si protectia vietii private in sectorul comunicatiilor electronice, publicata in Jurnalul Oficial al Comunitatilor Europene nr. L 201 din 31 iulie 2002.

4.5. DICȚIONAR

- ❖ Abator – conform Regulamentului (CE) nr. 853/2004 reprezintă o unitate utilizată pentru sacrificarea și eviscerarea animalelor a căror carne este destinată consumului uman;
- ❖ Abatorizare - procesul tehnologic complex care are loc într-un abator autorizat, implicând sacrificarea animalelor, cu următoarele etape obligatorii: asomarea, sângerarea, eviscerarea;
- ❖ **Active corporale** - active precum terenuri și clădiri, Instalații, utilaje și echipamente;
- ❖ **Active necorporale** - active care nu au o concretizare fizică sau financiară precum brevete, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală;
- ❖ **Achiziție simplă** – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte/ conform bazei de date cu prețuri de referință, publicată pe site-ul AFIR, de către beneficiarul privat al finanțării prin PS 2023-2027 a unor bunuri cum ar fi tractoare, mașini, utilaje și instalații tehnologice cu sau fără montaj și servicii, precum cel de consultanță, dacă este cazul, prin atribuirea unui Contract de achiziție;
- ❖ **Achiziție complexă care prevede construcții montaj** – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte de către beneficiarul finanțării prin PS 2023-2027a unor bunuri/echipamente cum ar fi utilaje și instalații tehnologice cu montaj care prevăd lucrări de construcții și instalații care necesită autorizație de construcție conform prevederilor legii 169/2026, Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor, precum și servicii prin atribuirea unui Contract de achiziție;
- ❖ **Agricultura de precizie** - reprezintă utilizarea unui sistem integrat de tehnologii digitale avansate în cadrul exploatației agricole, care includ, dar nu se limitează la senzori, drone, software de analiză a datelor, și sisteme GPS avansate integrate în utilaje sau echipamente agricole. Acest sistem permite colectarea, monitorizarea și interpretarea în timp real a datelor legate de teren, culturi, animale/păsări/albine și gestionarea resurselor agricole, în scopul optimizării producției și sustenabilității.
- ❖ **AFIR** – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul AFIR îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;
- ❖ **APIA** – Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ❖ **ANSVSA** – Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- ❖ **Beneficiar** – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;
- ❖ **Biosecuritate**¹⁶ - ansamblul măsurilor fizice și administrative menite să reducă riscul de introducere, dezvoltare și răspândire a bolilor către, de la sau în cadrul unei populații de animale sau unei unități, zone, compartiment, mijloc de transport sau al oricărui alte instalații, incinte sau amplasamente.
- ❖ **Cererea de Finanțare** – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;
- ❖ **Cerere de renunțare** la sprijinul acordat prin intervențiile aferente sectorului apicol din Pilonul I al PS 2023-2027,
- ❖ **COMPONENTA SECTOR ZOOTEHNIC – finanțarea unei exploatații agricole (ferme)** care desfășoară activități agricole prin activitatea predominantă de creștere a animalelor (50%+1 din S.O.) la care se poate adăuga și utilizarea suprafețelor agricole și/sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară; Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul României, iar investițiile propuse prin proiect vizează sectorul zootehnic;
- ❖ **Comercializarea produselor agricole**, conform definiției din R(UE) 651/2014 înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatorii finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități;
- ❖ **Contract de Finanțare** - documentul juridic încheiat în condițiile legii între Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, denumită în continuare AFIR și beneficiar, prin care se stabilesc obiectul, drepturile și obligațiile părților, durata de execuție, valoarea, plata, precum și alte dispoziții și condiții specifice, prin care se acordă asistență financiară nerambursabilă din FEADR și de la bugetul de stat, în scopul atingerii obiectivelor intervențiilor cuprinse în PS 2023-2027;
- ❖ **Contribuția privată** – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea

¹⁶ în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/429 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”)

realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie din surse proprii, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este prin credit bancar sau nebankar, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit;

- ❖ **Cofinanțarea publică** – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR. Aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României, acordată sub formă de grant;
- ❖ **Condiționare** - activități de presortare, sortare, calibrare, tăiere, fasonare (tăiere frunze, tulpini și rădăcini – în cazul legumelor și rădăcinoaselor), spălare-zvântare, curățare, ceruire, lustruire, legare, ambalarea, uscarea (a nu se confunda cu deshidratarea care este considerată procesare), depozitarea produselor agricole în condiții controlate (temperatura, umiditate, atmosferă), răcire, spargere, decojire, separare miez de coaja, sortare miez, și alte operațiuni de pregătire a produselor agricole în vederea păstrării și/sau livrării acestora pentru consum în stare proaspătă sau pentru industrializare;
- ❖ **Condiționare sector zootehnic (abatorizare)** - depozitarea produselor agricole în condiții controlate (temperatura, umiditate, atmosferă), răcire, și alte operațiuni de pregătire a produselor agricole în vederea păstrării și/sau livrării acestora pentru consum în stare proaspătă sau pentru industrializare; în accepțiunea prezentului ghid, condiționare în acest sector se consideră a fi și activitatea de sacrificare, tranșare și obținere a carcaselor, semicarcaselor, sferturilor de carcasă și păstrarea în regim termic specific pentru asigurarea conservării produselor agricole;
- ❖ **CRFIR** – Centrele Regionale pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel regional a AFIR (la nivel național există 8 centre regionale);
- ❖ **DAJ** – Direcție Agricolă Județeană
- ❖ **Derulare Proiect** - reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului;
- ❖ **DSVSA** – Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- ❖ **DSP** – Direcția de Sănătate Publică;
- ❖ **DSS** – Decision Support Systems (Sisteme de Susținere a Deciziei) - Platforme informatice care analizează date agricole (sol, producție, climă, starea culturilor) și oferă recomandări pentru decizii optime în fermă;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ❖ **Economia Circulară** - model de producție și consum axat pe reducerea la minimum a deșeurilor/produselor secundare/subproduselor prin reutilizarea acestora într-un alt ciclu producție, creând și mai multă valoare adăugată la nivelul fermei. Conceptul se bazează pe eliminarea treptată a deșeurilor nerecuperabile și reducerea poluării, păstrarea produselor și materialelor la cea mai înaltă valoare de utilizare cât mai mult posibil, regenerarea sistemelor naturale, biodiversitate și ecosisteme;
- ❖ **Eligibil** – reprezintă îndeplinirea condițiilor și criteriilor minime de către un solicitant așa cum sunt precizate în Ghidul solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de finanțare pentru FEADR;
- ❖ **Evaluare** – reprezintă îndeplinirea condițiilor și criteriilor minime de către un solicitant așa cum sunt precizate în Ghidul solicitantului, Cererea de finanțare și Contractul de finanțare pentru FEADR;
- ❖ **Execuția contractului** - constă în implementarea proiectului, la care se adaugă termenul pentru efectuarea tranșei finale de plată;
- ❖ **Exploatație agricolă (fermă)** – unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin utilizarea suprafețelor agricole și/sau creșterea animalelor sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară; Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul României;
- ❖ **Exploatație agricolă (fermă) MIXTĂ** – unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin utilizarea suprafețelor agricole și creșterea animalelor sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară; Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul României;
- ❖ **Exploatație agricolă (fermă) VEGETALĂ** – unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin utilizarea suprafețelor agricole și/sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu; Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul României;
- ❖ **Exploatație agricolă (fermă) ZOOTEHNICĂ** – unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin creșterea animalelor. Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul României;
- ❖ **Echivalentul subvenție brută (ESB)** - reprezintă valoarea calculată a sprijinului aferentă creditului de co-finanțare PS 2023-2027.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ❖ **Fișa intervenției** – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;
- ❖ **Ferma de dimensiune medie (mijlocie)** - exploatarea agricolă având dimensiunea economică între 12.000 – 250.000 SO (valoarea producției standard);
- ❖ **Fonduri nerambursabile** – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a DR - 12 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de AFIR;
- ❖ **Forma de desfășurare a activității economice** – întreprinderea (PFA/II/IF/SRL) prin care solicitantul și-a înscris exploatarea agricolă în APIA;
- ❖ **FEADR** – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune;
- ❖ **FMIS** - Farm Management Information System (Sistem informatic de management al fermei);
- ❖ **GPS** – Global Positioning System (Sistem Global de Poziționare) - Tehnologie de localizare prin satelit utilizată în agricultură pentru ghidarea automată a utilajelor, cartografiere și aplicare variabilă.;
- ❖ **GES** – Greenhouse Gas Emissions (Emisii de Gaze cu Efect de Seră) - Cantitatea de gaze (CO₂, metan, oxid de azot) care contribuie la încălzirea globală, urmărite și reduse prin tehnologiile agricole moderne.;
- ❖ **Investiție nouă** (din punct de vedere al lucrărilor de construcții montaj) – cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi, lucrările pentru construcțiile existente nefuncționale/ dezafectate.
- ❖ **Investiție principală** - reprezintă investiția eligibilă din proiect a cărei valoare reprezintă peste 50% din valoarea totală eligibilă a proiectului;
- ❖ **Investiție secundară** - reprezintă investiția eligibilă din proiect a cărei valoare reprezintă (singulară sau compusă din mai multe componente secundare) mai puțin de 50% din valoarea eligibilă totală a proiectului;
- ❖ **Implementare Proiect** – reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la data depunerii ultimei tranșe de plată;
- ❖ **ICDP Mărăcineni** - Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Pitești – Mărăcineni;
- ❖ **ISTIS** – Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor;
- ❖ **IoT** – Internet of Things (Internetul Lucrurilor) - Rețea de dispozitive interconectate (senzori, utilaje, sisteme) care colectează și transmit date în timp real pentru monitorizare și automatizare;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ❖ **Îngrășământ organic** – îngrășământ obținut din diferite produse naturale de origine organică printr-o pregătire simplă sau prin compostare;
- ❖ **Modernizarea** (din punct de vedere al lucrărilor de construcții montaj) – cuprinde lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilarea și refacerea sau extinderea construcțiilor existente aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale, inclusiv utilizarea/reutilizarea cu mașini, utilaje și echipamente necesare unei exploatații agricole pentru producția agricolă primară și, după caz, pentru procesare la nivel de fermă/unitate de producție;
- ❖ **Modernizarea exploatației agricole reprezintă investițiile** de orice tip în unitatea/unitățile de producție existente care împreună alcătuiesc exploatarea, extinderea activității agricole desfășurate anterior depunerii proiectului cu noi coduri CAEN în raport cu proiectul (adică extinderea profilului agricol), extinderea exploatației agricole prin înființarea de noi unități de producție în cadrul acelui/aceleiași cod/uri CAEN;
- ❖ **MADR** – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- ❖ **OJFIR** – Oficiile Județene pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel județean a AFIR (la nivel național există 41 Oficii județene);
- ❖ **PS/PNS** – Planul Național Strategic PAC 2023-2027;
- ❖ **PNDR** – Programul Național de Dezvoltare Rurală (2007-2013/2014-2022);
- ❖ **PAC** – Politica Agricolă Comună
- ❖ **Potențial beneficiar** – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PS) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu AFIR;
- ❖ **Politica Agricolă Comună (PAC)** – este o politică comună pentru toate țările din UE, gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului UE, reprezentând un parteneriat între agricultură și societate, între Europa și agricultorii săi care vizează să îi sprijine pe fermieri și să îmbunătățească productivitatea agricolă, pentru o aprovizionare stabilă cu alimente la prețuri accesibile, să îi protejeze pe agricultorii din Uniunea Europeană, astfel încât aceștia să-și poată asigura un trai decent, să contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la gestionarea durabilă a resurselor naturale, să conserve zonele rurale și peisajele de pe întreg teritoriul său, să mențină vitalitatea economiei rurale prin promovarea locurilor de muncă din sectorul agricol, din cel agroalimentar și din sectoarele asociate;
- ❖ **Procesarea (prelucrarea) produselor agricole** - conform Regulamentului (UE) nr. 651/2014 reprezintă orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatarea agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare. În situația distinctă a prelucrării cărnii, procesarea se consideră a fi o activitate ulterioară tranșării și obținerii carcaselor, semicarcaselor, sferturilor de carcasă.

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatarea tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ❖ **Producția agricolă primară** - conform Regulamentului (UE) nr. 702/2014 reprezintă producția de produse ale solului și ale creșterii animalelor, enumerate în Anexa I la Tratat (TFUE), fără a se efectua nicio altă operațiune de modificare a naturii produselor respective;
Pot fi asimilate investițiilor aferente producției agricole primare operațiuni/cheltuieli precum utilaje, înființare/reconversie plantații pomicole, plase antigrindină și antiploaie, drumuri de exploatare, înprejmuire plantații pomicole, echipamente de irigații la nivelul exploatației agricole, depozitare produse agricole primare, condiționare, producerea de energie regenerabilă la nivelul fermei pentru consum propriu, prin urmare toate operațiunile care nu pot fi încadrate în/ rezultate din activitățile de procesare sau comercializare produse agricole;
- ❖ **Proiect** - reprezintă un set de activități propuse/ întreprinse de un solicitant în vederea accesării de fonduri europene nerambursabile din FEADR prin PS 2023-2027;
- ❖ **Proiect eligibil** - reprezintă proiectul care îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute în fișa tehnică a intervenției/schemei de ajutor de stat/schemei de minimis conform criteriilor aprobate și detaliate în manualele de proceduri și în Ghidul solicitantului;
- ❖ **Proiect neconform** – proiect al cărui punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar corespunzător sau proiect încadrat greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei intervenții /componente (alocare distinctă).
- ❖ **Proiect finalizat** - reprezintă proiectul ale cărui activități au fost încheiate în mod fizic sau implementate integral, iar ultima plată a fost efectuată către beneficiar de către agenția de plată;
- ❖ **Proiectele complexe** – includ lucrări de construcții montaj, achiziții simple, achiziții complexe iar valoarea achizițiilor simple de utilaje și echipamente agricole nu depășește jumătate din valoarea eligibilă a proiectului;
- ❖ **PS** – Planul Strategic este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală pentru perioada 2023-2027 și care respectă liniile directe strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene;
- ❖ **Ramura agricolă vizată în proiect (vegetal/ zootehnic/ mixt)** – studiile/pregătirea profesională/ experiența profesională care vizează sectorul agricol/ veterinar/ economie agrară, inclusiv științele ingineresti în raport cu proiectul (ex. inginerie mecanică), științe economice agroalimentare, de mediu sau de management/dezvoltare rurală etc., care demonstrează legătura cu activitatea/activitățile propuse prin proiect, precum și **experiența practică în activitate agricolă** de cel puțin 12 luni acumulată în ultimii 10 ani în cadrul unei exploatații agricole. Documentele prin care se atestă deținerea competențelor profesionale se face în baza documentelor depuse de solicitant (ex. diplomă, certificat, suplimentul la diplomă, foaia matricolă, suplimentul descriptiv al certificatului etc.). Cel puțin 3 discipline/competențe/materii etc. din documentul prezentat se va referi la activitatea/ activitățile propuse prin proiect.
- ❖ **Reconversia pomicolă** – defrișarea unei plantații pomicole în condițiile legii și replantarea aceleiași specii și/sau a altor specii pomicole pe suprafața defrișată.
- ❖ **Reprezentantul legal** – este persoana desemnată să reprezinte solicitantul în relația contractuală cu AFIR, conform legislației în vigoare;
- ❖ **RICA** - Rețeaua de Informații Contabile Agricole;

Ghidul solicitantului - Intervenția DR - 12 „Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani”

- ❖ **Solicitant** – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;
- ❖ **sM** – subMăsură
- ❖ **Valoare eligibilă a proiectului** – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;
- ❖ **Valoarea neeligibilă a proiectului** – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;
- ❖ **Valoare totală a proiectului** – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;
- ❖ **VRA** – Variable Rate Application (Aplicare cu Rată Variabilă) - Tehnologie de agricultură de precizie care permite utilajelor să aplice îngrășăminte, apă sau tratamente în cantități diferite în funcție de nevoile fiecărei zone ale terenului.
- ❖ **„Zona montană”** este reprezentată de totalitatea UAT marcate cu abrevierea ANC ZM din cadrul Anexei 3 la Ghidul solicitantului numită *„Lista zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice”*. Încadrarea Cererii de finanțare în zona montană a PS 2023-2027 se va face în conformitate cu detalierea prezentată în capitolul I, sub-capitolul 1.1 al prezentului ghid.
- ❖ **„/”** – în accepțiunea acestui document, **bara oblică reprezintă un semn de punctuație echivalentul conjuncției „sau”** (se va interpreta ca înlocuitor al cuvântului „sau”) pentru a indica alternative sau mai multe opțiuni (exemplu: „modernizare/ extindere” este echivalent cu „modernizare **sau** extindere”); în enunțarea numărului actelor normative bara oblică este echivalentă cu prepoziția „din” (Legea 544/ 2001 este echivalent cu Legea 544 **din** 2001), iar în enunțarea unităților de măsură, este echivalentă cu prepoziția „pe” (kilometri/oră este echivalent cu kilometri **pe** oră).

4.6. AFIR ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ

Fiecare cetățean al României, precum și persoanele juridice de drept român care se încadrează în aria de Finanțare a Intervențiilor din cadrul PS PAC 2023-2027, au dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru Finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

AFIR vă stă la dispoziție de luni până joi între orele 8:30 și 17:00, iar vineri între orele 08:30-14:30, pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a PS 2023-2027, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PS 2023-2027.

Experții AFIR vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții AFIR nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa AFIR vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a AFIR.

AFIR, prin cele 8 Centre Regionale și cele 41 de Oficii Județene, vă poate acorda informațiile necesare pentru a solicita Finanțarea proiectului dumneavoastră.

Dacă doriți să obțineți informații sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene spuneți-ne!

București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1

reclamatii@afir.info www.afir.ro

www.facebook.com/afir.info

twitter: @AFIR_Romania

031 – 860.27.47

De asemenea, în cazul în care considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PS 2023-2027, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informații-ne în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

Dacă doriți informații suplimentare puteți să formulați întrebări către departamentele de relații publice din cadrul AFIR.

* * *